

ProCredit Bank

Kosovo

RAPORTI VJETOR 2017

Përmbajtja

1. Misioni i bankës ProCredit.....	3
2. Etika e biznesit dhe standardet mjedisore.....	5
2.1. Transparenca.....	5
2.2. Kultura e komunikimit të hapur.....	5
2.3. Përgjegjësia dhe toleranca shoqërore.....	5
2.4. Standarde të larta profesionale.....	5
2.5. Integritet dhe përkushtim personal.....	5
3. Informatat themelore të bankës ProCredit.....	7
4. Segmentet kyçe të biznesit.....	8
4.1. Klientët e biznesit.....	8
4.2. Klientët privatë.....	10
4.3. Depozitat e klientëve privatë.....	11
5. Bankimi Direkt.....	12
6. Menaxhimi i rrezikut.....	14
6.1. Menaxhimi i rrezikut kreditor për vitin 2017.....	15
6.2. Menaxhimi i rrezikut të ekspozimit ndaj palëve tjera.....	15
6.3. Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit dhe financimit.....	15
6.4. Menaxhimi i rrezikut të valutës.....	15
6.5. Menaxhimi i rrezikut të normës së interesit.....	16
6.6. Adekuatshmëria e kapitalit.....	16
6.7. Menaxhimi i rrezikut operacional dhe i mashtrimit.....	16
6.8. Parandalimi i shpëlarjes së parasë.....	17
7. Punëtorët dhe zhvillimi i tyre.....	19
7.1. Akademitë dhe qendrat e gjuhëve të grupit ProCredit.....	19
7.2. Trajnimet e specializuara dhe trajnimet tjera.....	19
7.3. “ProCredit Entry Programme”.....	19
7.4. Ndërtimi i marrëdhënieve.....	19
8. Pasqyrat financiare.....	20

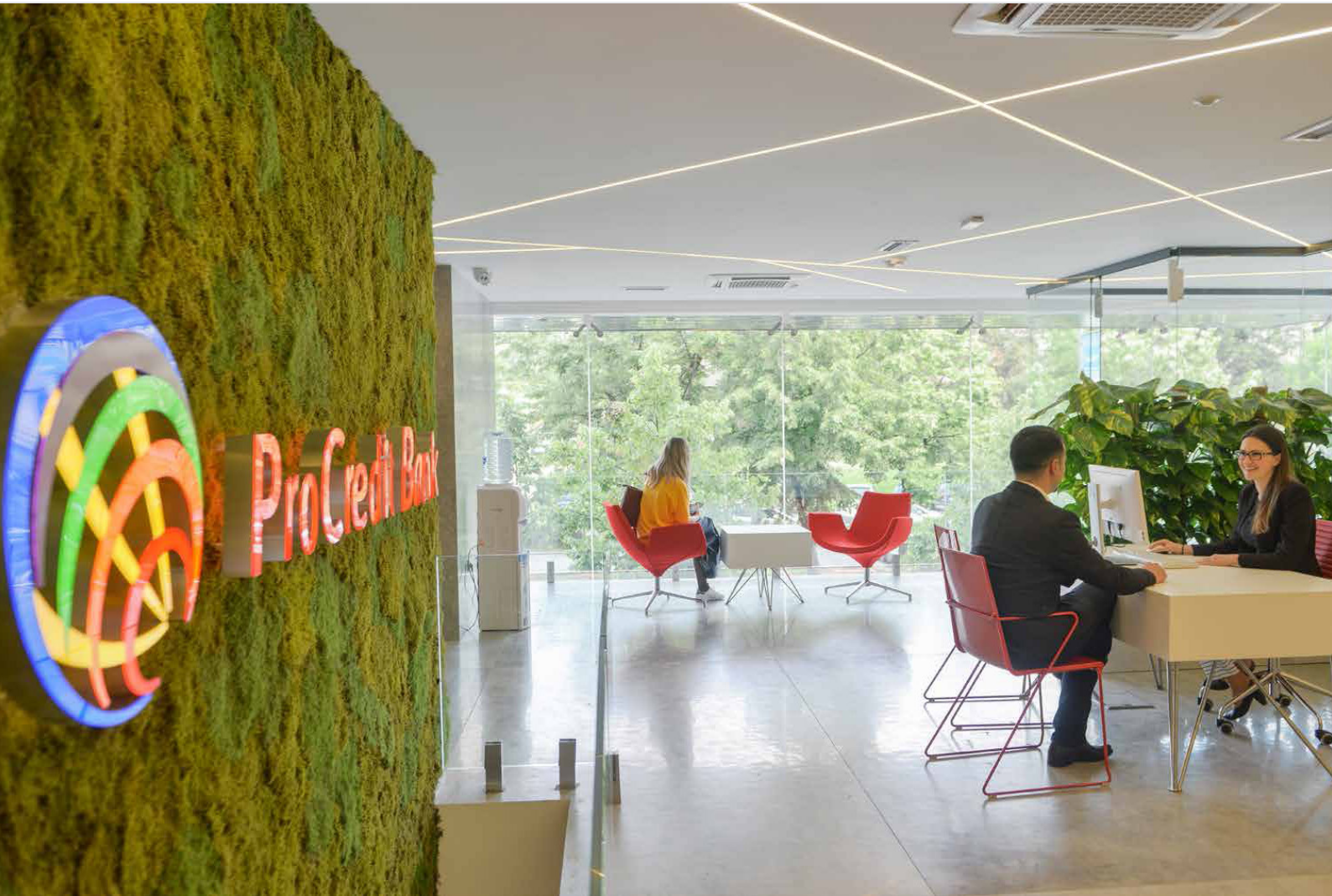
Misioni i Bankës

Banka ProCredit është bankë komerciale e orientuar drejt zhvillimit. Ne ofrojmë shërbime cilësore për bizneset e vogla dhe të mesme si dhe për klientët privatë që dëshirojnë të kursejnë. Në operacionet tona ne i përmbahemi një numri të caktuar parimesh bazë: ne vlerësojmë transparencën gjatë komunikimit me klientët tanë, nuk promovojmë kredi konsumuese, jemi të përkushtuar në uljen e ndotjes mjedisore si dhe ofrojmë shërbime të cilat janë të bazuara në gjendjen e çdo klienti si dhe në analizën e shëndoshë financiare.

Fokusi ynë është ofrimi i shërbimeve për ndërmarrjet të vogla dhe të mesme, sepse jemi të bindur që këto biznese krijojnë numrin më të madh të vendeve të punës dhe u japin një kontribut thelbësor ekonomive në të cilat operojnë. Duke ofruar shërbime të thjeshta depozituese për klientët privatë si dhe duke investuar burime të konsiderueshme në edukimin financiar, ne kemi për qëllim ta promovojmë kulturën e kursimit, e cila mund të sjellë qëndrueshmëri dhe siguri për familjet.

Aksionarët tanë presin një fitim të qëndrueshëm nga investimi në afat të gjatë, dhe nuk janë të interesuar për maksimizimin e fitimit në afat të shkurtër. Ne bëjmë investime të mëdha në trajnimin e stafit në mënyrë që të krijojmë atmosferë të kënaqshme dhe efikase të punës, si dhe të ofrojmë shërbime profesionale dhe të përshtatshme për klientët tanë.

Etika e biznesit dhe standardet mjedisore

Pjesë e misionit të përgjithshëm të grupit ProCredit është përcaktimi i standardeve në sektorët financiar në të cilët ne operojmë. Ne duam që të bëjmë ndryshim – përmes grupeve të synuara të cilëve u shërbejmë, përmes cilësisë së shërbimeve tona financiare dhe përmes etikës afariste. Operacionet e institucioneve ProCredit udhëhiqen nga këto parime:

Transparenca: Ne ofrojmë informata transparente për klientët tanë, për opinionin publik dhe për punonjësit tanë.

Për shembull, ne sigurohemi që klientët të kuptojnë plotësisht kushtet e kontratave të cilat ata i lidhin me ne dhe angazhohemi në edukimin financiar me qëllim që të ngrisim vetëdijen e publikut për rreziqet e ofertave financiare jo transparente.

Kultura e komunikimit të hapur: Ne komunikojmë me njëri tjetrin haptas, në mënyrë të drejtë dhe konstruktive. Ne i trajtojmë konfliktet në punë në mënyrë profesionale, duke punuar bashkarisht për të gjetur zgjidhje.

Përgjegjësia dhe toleranca shoqërore: Ne ofrojmë këshilla të shëndosha dhe me bazë të sigurtë për klientët tanë. Para se të ofrojmë kredi për klientët tanë, ne vlerësojmë gjendjen e tyre ekonomike dhe financiare, potencialin e tyre të biznesit dhe kapacitetin e tyre për kthimin e kredisë në mënyrë që të shmanget mbi borxhi dhe që të ofrojmë shërbime të përshtatshme financiare. Për më tepër, ne jemi të përkushtuar në trajtimin e të gjithë klientëve dhe punëtorëve me korrektësi dhe respekt, pa marrë parasysh origjinën, racën, gjuhën, gjininë apo besimet e tyre fetare.

Ne gjithashtu sigurohemi se kërkesat e aplikuesve për financim vlerësohen në aspektin e përputhshmërisë me praktikën tonë etike afariste. Asnjë kredi nuk është lëshuar për individë ose biznese, në qoftë se dyshohet se ata janë duke përdorur metoda të punës të cilat janë të pasigurta, të dëmshme për ambientin apo moralisht të papranueshme, veçanërisht shfrytëzimi i fëmijëve për punë.

Standarde të larta profesionale: Punëtorët tanë marrin personalisht përgjegjësi për kualitetin e punës së tyre dhe gjithmonë përpiqen për t'u ngritur profesionalisht.

Integritet dhe përkushtim personal: Sinqeriteti i plotë kërkohet në çdo kohë nga të gjithë punëtorët e grupit ProCredit, dhe çdo mosrespektim i këtij parimi trajtohet shpejt dhe në mënyrë rigoroze.

Këto parime përfaqësojnë shtyllën kryesore të kulturës sonë korporative dhe aplikohen në mënyrë aktive në operacionet e përditshme. Ato reflektohen në Kodin e Mirësjelljes së ProCredit, e cila përkthen parimet e grupit në udhëzime praktike për personelin tonë.

Bordi Menaxhues

Ilir I. Aliu

Drejtor Gjeneral

Eriola Bibolli

Zëvendës Drejtoreshë Gjenerale

Informatat Themelore të bankës ProCredit

Aksionari	Shuma e vlerës nominale (EUR)	Numri i aksioneve	në %
ProCredit Holding	61,346,210	12,269,242	100
Totali	61,346,210	12,269,242	100

ProCredit Holding është kompania prind e një grupi global bankash ProCredit e cila operon në Evropën Lindore, Amerikën Latine si dhe në Gjermani. ProCredit Holding është themeluar si Internationale Micro Investitionen AG (IMI) në vitin 1998 nga kompania pioniere konsulente për zhvillimin financiar Zeitinger Invest GmbH.

ProCredit Holding është e përkushtuar në zgjerimin e qasjes në ofrimin e shërbimeve financiare në vendet në zhvillim dhe ekonomitë në transicion duke ndërtuar një grup bankash që janë udhëheqëse të ofrimit të shërbimeve financiare të drejta, dhe transparente për bizneset shumë të vogla, të vogla dhe të mesme si dhe për popullatën në vendet në të cilat operojnë. Përveç përmbushjes së nevojave të kapitalit të vartësve të saj, ProCredit Holding udhëheq zhvillimin e bankave ProCredit, kujdeset për sigurimin e menaxhmentit të lartë, si dhe mbështet bankat në të gjitha fushat e aktivitetit, duke përfshirë operacionet bankare, burimet njerëzore dhe menaxhimin e riskut. Ajo kujdeset që vlerat e korporatës ProCredit, praktikat më të mira ndërkombëtare si dhe principet e Baselit II të menaxhimit të riskut të implementohen në gjithë grupin bashkë me standardet, gjithashtu të vendosura nga autoritetet gjermane të mbikëqyrjes.

Zeitinger Invest GmbH është aksionari udhëheqës si dhe investitori strategjik në ProCredit Holding. Zeitinger Invest GmbH ka qenë forca shtytëse ndërmarrëse prapa grupit ProCredit që nga themelimi i bankave.

ProCredit Holding është partneritet publiko privat. Përveç Zeitinger Invest GmbH dhe ProCredit Invest, aksionarët e tjerë privatë të ProCredit Holding përfshijnë fondacionin Dutch DOEN, fondin pensional amerikan TIAA-CREF, fondin amerikan të mikrofinancave Omidyar-Tufts dhe fondin investues zviceran responsAbility. Aksionarët publikë të ProCredit Holding përfshijnë KfW (bankën promociionale gjermane), IFC (sektori privat i Bankës Botërore), FMO (banka zhvillimore holandeze), BIO (Kompania Investuese Belge për Vendet në Zhvillim) dhe Proparco (Kompania

investuese dhe Promovuese Franceze për Bashkëpunim Ekonomik).

Forma ligjore e ProCredit Holding është e ashtëquajtura KGaA (Kommanditgesellschaft auf Aktien, ose në shqip një partneritet me përgjegjësi të kufizuar). Kjo është një formë ligjore e përdorur shpesh në Gjermani, e cila në thelb mund të konsiderohet si një kompani aksionare në të cilën roli i bordit drejtues është marrë përsipër nga një partner i përgjithshëm, dhe në të cilën partneri i përgjithshëm ka të drejtat e pëlqimit mbi vendime të caktuara të aksionarëve. Në rastin e ProCredit Holding, partneri përgjithshëm është një kompani e vogël e veçantë e cila zotërohet nga aksionarët kryesorë të ProCredit Holding AG&CO, KGaA, Zeitinger Invest GmbH, ProCredit Staff Invest, DOEN, KfW dhe IFC. Struktura KGaA do t'i lejojë ProCredit Holding të rrisë kapitalin në të ardhmen pa ulur ndikimin e aksionarëve kryesorë në sigurimin e gjithë qëllimeve, në zhvillimin dhe suksesin tregtar.

Segmentet Kyçe të Biznesit

Klientët e Biznesit

Me qëllim të promovimit të rritjes së përgjithshme ekonomike dhe krijimit të vendeve të reja të punës, banka ka vazhduar të ofrojë dhe zhvillojë shërbimet bankare në funksion të bizneseve të vogla dhe të mesme duke u ndihmuar që të zgjerohen dhe të veprojnë në mënyrë sa më efektive. Qasja e zhvilluar e bankës për të menaxhuar relacionin me klientët e saj të biznesit dhe po ashtu profesionaliteti i këshilltarëve të biznesit kanë bërë që banka të kuptojë nevojat e klientëve, biznesin e tyre dhe kapacitetin financiar dhe të ofrojë shërbime adekuate financiare.

Në linjë me strategjinë e bankës përveç shërbimeve të financimit, ne kemi vënë një theks të veçantë në promovimin e shërbimeve tjera bankare të cilat korrespondojnë me nevojat e klientëve tanë.

Për t'i plotësuar nevojat e klientëve të biznesit, ne gjatë tërë vitit kemi punuar në zhvillimin dhe përmirësimin e shërbimeve tona në "ZONAT 24/7" me qëllim që të vazhdojmë të ofrojmë bankim inovativ, të shpejtë dhe të sigurt. E veçanta e këtyre zonave është se në to janë të vendosura pajisje të tilla të teknologjisë së lartë të cilat i ofrojnë fleksibilitet dhe efikasitet të lartë klientëve të biznesit pa pasur nevojë të kufizohemi nga orari i punës së bankës. Në këto hapësira klientët e biznesit mund të bëjnë tërheqjen e fondeve 24 orë në ditë gjatë 7 ditëve të javës, deponim të realizimeve ditore në bankomatet e deponimit, deponim të shumave më të mëdha në kasafortën bankare, si dhe deponim të monedhave në bankomate të veçantë. Po ashtu, banka ka përshtatur dhe ka avancuar platformën e-Banking në linjë me nevojat e bizneseve të vogla dhe të mesme dhe zhvillimet e fundit teknologjike.

Për më tepër si rezultat i fokusit në ofrimin e shërbimeve cilësore dhe zhvillimit të infrastrukturës bankare, 99% të transaksioneve bankare gjatë vitit 2017 janë realizuar përmes kanaleve elektronike. Kjo ka mundësuar që edhe këshilltarët e klientëve të biznesit të fokusohen më shumë në identifikimin e nevojave të klientëve të biznesit dhe ofrimin e shërbimeve kualitative dhe adekuate për ata.

Edhe gjatë vitit 2017 banka vazhdoi investimet në zhvillimin e mëtejshëm të këshilltarëve të klientëve të biznesit me qëllim të ofrimit të trajtimit sa më cilësor dhe profesional për klientët tanë. Kjo pasi banka i cilëson këshilltarët e klientëve të biznesit si pikë kyçe në implementimin e strategjisë së bankës zhvillimin e relacioneve profesionale afatgjate me klientët e biznesit.

Gjatë vitit 2017, Banka ka vendosur fokus të veçantë në stimulimin dhe promovimin e kredive investive për të gjitha bizneset e vogla dhe të mesme me theks të veçantë ndaj kompanive prodhuese. Po ashtu, banka ka mbajtur fokusin në përkrahjen e bizneseve me kapacitet financiar mbi 30,000 euro dhe rritja në portfolion e biznesit gjatë vitit 2017 ishte mbi 26 milionë euro ku volumi total i kredive dedikuar bizneseve në fund të vitit 2017 arriti në 355.9 milionë euro.

ProCredit si bankë e cila kryen veprimtari të përgjegjshme bankare ka fokus të veçantë të vepruarit në pajtueshmëri me standardet mjedisore. Banka ka vazhduar me mbështetjen e klientëve të saj të cilët kanë investuar përmes kredive të gjelbëra, term ky që i karakterizon të gjitha shërbimet financiare për investim në kursim të energjisë, në burime të energjisë së ripërtitshme, si dhe masa tjera ekologjike miqësore. Gjatë vitit 2017 qëllimi ka qenë që sa më shumë të stimulohen klientët e bizneseve që të ndërmarrin investime të tilla, me fokus të veçantë në kursim të energjisë elektrike përmes investimeve në panele solare, në avancim të makinerive prodhuese dhe në masa që do të ulnin ndotjen e ujit apo të ajrit. Portfolio e kredive të gjelbëra për klientë biznesi arriti në 46.6 milionë Euro, duke arritur pjesëmarrjen prej 13% në total portfolion e financimit të këtyre klientëve.

Banka do të vazhdojë që të përshtatë dhe zhvillojë shërbimet bankare në funksion të bizneseve me qëllim që të ndihmojë bizneset

që të zhvillohen dhe të sjellin qëndrueshmëri. Përveç përkrahjes së investimeve afatshkurtra dhe afatmesme të bizneseve, fokusi ynë i veçantë për vitin 2018 do të vazhdojë të jetë në përkrahjen dhe stimulimin e investimeve afatgjata, e në veçanti në përkrahjen e bizneseve prodhuese dhe stimulimin e investimeve eko. Po ashtu, banka do të vazhdojë të ofrojë shërbime cilësore në Zonat 24/7 dhe zhvillojë platformën e-Banking, me qëllim të ofrimit të mënyrave më efikase të të bërit biznes. Këto elemente të kombinuara me përvojën e specializuar të këshilltar të biznesit janë bazat e modelit tonë të një biznesi të suksesshëm. Synim i bankës tonë mbetet të qenit “Bankë partnere” – “hausbank” për klientët e biznesit të vogël dhe të mesëm dhe krijimi i bashkëpunimeve afatgjata me këta klientë.

Klientët Privatë

Përprjekjet tona të vazhdueshme dhe investimet në teknologji të avancuar bankare dhe në automatizimin e proceseve e kanë lehtësuar edhe më tej mënyrën se si klientët privatë i realizojnë shërbimet bankare me ne. Duke u përqendruar në vazhdimësi në ofrimin e infrastrukturës më moderne dhe efikase, Banka ProCredit ka arritur me sukses të ofrojë platforma bankare shumë efektive përmes internetit si dhe shërbime të automatizuara për klientët tanë privatë.

Edhe pse shumica dërmuese e shërbimeve ishin automatizuar prej vitesh, në vitin 2017 banka ProCredit u përqendrua jashtëzakonisht në zgjerimin e mundësive të klientëve që kanë qasje në shërbimet bankare të bankës përmes platformës “e-banking”. Këto, si dhe edukimi financiar

dhe këshillat nga personeli i bankës ProCredit kanë ofruar mundësi të mëdha për klientët që t’i përmbushin nevojat e tyre bankare pa kufizime kohore ose territoriale.

ProCredit Bank ka vazhduar të mbështesë planet investive të klientëve tanë privatë, me fokus në kreditë për banim në mënyrë që t’ju ofrojë mundësi klientëve të blejnë apo edhe të ndërtojnë pasuritë e tyre familjare. Në fund të vitit 2017, Banka ProCredit e kishte rritur pjesëmarrjen e kredive për shtëpi nga 21% në 30%. E njëjta prirje përshpejtimi është parashikuar edhe për vitin 2018. Duke u përqendruar fuqishëm në kreditë për shtëpi e duke ndjekur një qasje tepër transparente dhe të përgjegjshme, ProCredit Bank e ka pozicionuar veten në treg si partner shumë i besueshëm për të gjithë klientët privatë, duke ofruar plane të arsyeshme për investimet në pronë.

Gjatë vitit 2017, është nxitur edhe më tej qasja e përgjegjshme ndaj mjedisit, si një prej shtyllave shumë të rëndësishme të mënyrës se si ne ofrojnë shërbime bankare. Banka ProCredit ka nxitur vazhdimisht projektet ekologjike dhe ka financuar projekte të tilla, të cilat kontribuojnë në mbrojtjen e mjedisit dhe kursimin e energjisë.

Depozitat e klientëve privatë

Qëllimi i bankës ProCredit për të nxitur një kulturë kursimi përmes ofrimit cilësor të këshillimit financiar u promovua edhe më tej edhe gjatë gjithë vitit 2017. Edukimi financiar, i realizuar përmes këshilltarëve për klientë dhe takimeve të rregullta me klientë, demonstroi në mënyrë të qartë objektivin e bankës për nxitjen e kursimeve si një mënyrë shumë e rëndësishme për arritjen e qëndrueshmërisë financiare. Nga ana tjetër, depozitat e bankës ProCredit, kanë qenë të qëndrueshme edhe gjatë gjithë vitit 2017. Është mirëmbajtur një portfolio me depozita të diversifikuara ku depozitat e klientëve arrihen në 526,742 milion EUR. Banka ProCredit do të vazhdojë edhe më tej të theksojë rëndësinë e kursimeve për të gjithë klientët e saj privatë.

Bankimi Direkt

Zonat 24/7 të bankës ProCredit u finalizuan me shumë sukses dhe në to ofrohet një gamë e gjerë shërbimesh, të cilat përdorshin shumë nga klientët dhe vlerësoheshin shumë prej tyre. Ndonëse shërbimet që ofroheshin në zonat 24/7 arritën nivele tepër të kënaqshme përdorimi, viti 2017 filloi me një objektiv të madhë të strategjisë së shërbimeve të drejtpërdrejta bankare, për të lehtësuar dhe shtuar edhe më tej mundësitë e klientëve për të përmbushur nevojat e tyre për shërbime bankare. Në këtë aspekt, banka ProCredit ka luajtur një rol tepër aktiv për të shkuar përtej shërbimeve të automatizuara, duke avancuar edhe më shumë platformat në internet, me qëllim rritjen e efikasitetit të mënyrës se si klientët përdorin shërbimet bankare të ProCredit-it. Platforma aktuale e shërbimeve elektronike bankare (“e-Banking”) u ofron klientëve mundësi të shumta për të pasur plotësisht nën kontroll

financat e tyre, për të kryer transfertat brenda e jashtë vendit me norma konkurruese dhe me siguri të lartë, duke përdorur shërbimin e njoftimit të drejtpërdrejtë me SMS, dhe për të kryer me lehtësi dhe shpejtësi pagesa përmes internetit. Metoda e re novatore e hapjes së llogarive përmes faqes së internetit të Bankës ProCredit është jashtëzakonisht efikase, e thjeshtë dhe vlerësohet shumë nga klientët që dëshirojnë të punojnë me bankën. Përdorimi i shërbimeve në internet që banka ProCredit iu ofron klientëve të vet, ka pasur një ecuri pozitive gjatë gjithë vitit.

Në të njëjtën kohë kur rritej roli i Qendrës së Kontaktit të bankës, u zhvillua edhe një gamë e gjerë mundësishë që ofrohen përmes platformës së shërbimeve elektronike përmes internetit. Këshilltarët tanë për klientë në Qendrën e Kontaktit nuk merren thjesht me zgjidhjen e problemeve,

por janë anëtarë të mirë-trajnuar të personelit që këshillojnë klientët tanë. Në këtë mënyrë, nevojat e klientëve përmbushen jo vetëm nga ekzistenca e mundësisë për t'i kryer transaksionet e tyre përmes kanaleve elektronike, por edhe nga marrja e shërbimeve këshilluese financiare kurdo që ata kanë nevojë për to.

Strategjia e Bankimit Direkt e Bankës ProCredit me platformat e saj në internet, kombinuar me zonat 24/7 dhe me një rrjet të gjerë të pikave të shitjes me teknologji të avancuar për pagesa pa kontakt, u ofron klientëve një pako të plotë shërbimesh bankare në një mënyrë të sigurt dhe efikase.

Menaxhimi i rrezikut

Thelbi i veprimtarisë afariste të bankës ProCredit është përqendrimi te përkrahja financiare për klientët e biznesit të vogël dhe të mesëm, si dhe për individët privatë të cilët prioritet kanë kursimet dhe investimet afatgjata. Duke marrë parasysh fokusin e biznesit të bankës sonë, rreziku kreditor paraqet rrezikun më domethënës me të cilin përballet banka. Parimet themelore të bankës për menaxhimin e rrezikut kreditor janë të definuara në Politikën e Bankës për Menaxhimin e Rrezikut Kreditor dhe në Politikën për Vlerësimin e Kolateralit, të cilat janë përshtatur në harmoni me politikat e grupit të ProCredit-it. Këto politika së bashku pasqyrojnë përvojën që ka grupi me operacionet e suksesshme të huadhënies në ekonomitë në zhvillim dhe në tranzicion. Këto dokumente janë në harmoni të plotë me ligjet dhe rregulloret në Kosovë.

Gjatë procesit të menaxhimit të rrezikut kreditor individual, banka zbaton parime të caktuara me qëllim që të zvogëlojë rrezikun kreditor. Në këto parime, përmes analizimit të thuktë të aftësisë kredimarrëse të klientëve të bankës, përfshihet shmangia e mbingarkimit të klientëve me borxhe, monitorimi i rregullt i ekspozimeve kreditore, menaxhimi i ekspozimeve kreditore me probleme, zbatimi i proceseve të dizajnuara me kujdes dhe të mirë-dokumentuara, zbatimi i parimit “Të katër syve”, ndërtimi i marrëdhënieve personale dhe afatgjata me klientët dhe ruajtja e kontakteve të rregullta, si dhe investimi te punonjësit e mirë-trajnuar dhe tepër të motivuar. Për më tej, analiza e kujdesshme e portofolit të kredive përbën njëri prej kompetencave më të rëndësishme për bankën tonë. Kjo është gjithmonë e më e rëndësishme dhe relevante për bankën tonë, si dhe për grupin, nëse marrim parasysh mjediset makroekonomike, shumë-dinamike, në të cilat kryejmë aktivitetet tona dhe strategjinë afariste që kemi. Gjatë vitit të kaluar, banka ka përparuar sistemin e mbikëqyrjes së portfolit kreditor në identifikimin e problemeve potenciale dhe menaxhimin e tyre në fazë shumë të hershme. Për më tepër, ky sistem është integruar dhe i u është përshtatur kërkesave në lidhje me implementimin e Standardit Ndërkombëtar për Raportim Financiar 9 (IFRS 9). Po ashtu, banka në mënyrë të vazhdueshme është e angazhuar në analizimin e tregut të sektorëve të ndryshëm ekonomik.

Gjithashtu, rreziku kreditor zvogëlohet

nga fakti se portofoli kreditor i bankës është i diversifikuar dhe çdo përqendrim i mundshëm i rrezikut kreditor testohet maksimalisht për ndikimin që mund të ketë në aftësinë e bankës për ta përballuar atë. Për sa u përket grupeve të klientëve, ky diversifikim përfshin sektorët ekonomikë, grupet e klientëve, bizneset e mesme, të vogla, si dhe individët privatë e institucionet. Një tjetër karakteristikë e qasjes së bankës është se ajo kërkon t’u ofrojë klientëve produkte të thjeshta dhe që kuptohen lehtë. Kjo sjell një shkallë të lartë transparence jo vetëm për klientin në fjalë, por edhe nga pikëpamja e menaxhimit të rrezikut. Niveli i lartë i diversifikimit së bashku me produktet dhe procedurat e thjeshta dhe transparente të bankës e zvogëlojnë profilin e përgjithshëm të rrezikut të saj.

Kur bëhet trajtimi i kategorive të ndryshme të klientëve dhe i ekspozimeve kreditore zbatohen metoda të ndryshme të menaxhimit të rrezikut kreditor. Aspektet kryesore të proceseve kreditore për klientët afaristë, ata privatë dhe për kategoritë e ndryshme të ekspozimeve kreditore janë: ndarja e detyrave për ekspozimet e vogla dhe të mesme kreditore, procese të standardizuara dhe shumë të matura për huadhënien për klientë privatë, kriteret për vendimet e ekspozimeve kreditore dhe kërkesat e ndryshme për kolateral, të bazuara në shumën, dokumentacionin dhe historikun kreditor të klientit. Gjithashtu, vlerësimi i kolateralit kryhet nga kompani të jashtme të licencuara, gjë që e zvogëlon rrezikun e vlerësimit të vlerës së kolateralit.

Duke marrë parasysh faktin se shumica dërrmuese e kredive të bankës janë të ripagueshme me anë të kësteve mujore, mosarritja e huamarrësit për të respektuar afatin e pagesës trajtohet si shenjë fillestare e mundësisë së mospagimit në kohë dhe nxit menjëherë reagimin e bankës. Procesi i monitorimit me tregues të paralajmërimit të hershëm i mundëson bankës t’i përgjigjet menjëherë çdo shenje të ndonjë mundësie për mospagesë në kohë.

Gjatë vitit 2017, treguesit kyç të cilësisë së portfolit kreditor kanë vazhduar të shënojnë lëvizje pozitive duke reflektuar kështu kualitetin e lartë të portfolit kreditor të bankës. Norma e kredive joperformuese në fund të vitit ka qenë në nivelin 2.49 % që është dukshëm nën nivelin

mesatar të sektorit financiar në Kosovë.

Banka ProCredit në Kosovë ndjek një qasje konservative ndaj provizionimit për humbjet nga kreditë. Toleranca për ekspozimet individuale të rëndësishme të cilat kanë shenja dëmtimi vlerësohen veç e veç dhe në mënyrë të rregullt. Norma e mbulimit të kredive joperformuese me rezervat (provizionimet) për humbje nga kreditë ka qenë në 202.87% që paraqet një mbulueshmëri mjaft të lartë.

Menaxhimi i rrezikut të ekspozimit ndaj palëve tjera

Me qëllim të menaxhimit të rrezikut të likuiditetit si dhe për qëllime të tjera operationale, banka ProCredit investon dhe mban një pjesë të likuiditetit të saj tek palët e tjera, përfshirë emetuesit e letrave me vlerë. Me këtë rast, banka i ekspozohet rrezikut të mosgatishmërisë apo paaftësisë së këtyre palëve për të përmbushur obligimet e tyre ndaj bankës.

Ky rrezik menaxhohet nga banka në mënyrë aktive dhe të kujdesshme përmes politikave së saj të menaxhimit të rrezikut të palëve tjera, politikave të menaxhimit të likuiditetit, politikave të thesarit, politikave të investimeve, etj. Në këto politika dhe në procedura të tjera të bankës, definohen në detaje proceset e përzgjedhjes së kujdesshme të palëve tek të cilat banka ekspozohet, përcaktohen limitet e ekspozimit, tipet e transaksioneve të lejuara, mënyrat e kontrollimit dhe monitorimit, rregullat e procesimit të tyre, etj.

Banka ProCredit ka një tolerancë relativisht të ulët ndaj këtij rreziku dhe nuk zhvillon aktivitete tregtuese spekulative. Palët e tjera të përzgjedhura, parimisht janë institucione me klasifikim të lartë kreditor, reputacion të mirë dhe me qëndrueshmëri të lartë financiare. Në parim, asnjë ekspozim ose marrëveshje nuk mundet të realizohet pa përcaktuar paraprakisht një limit. Procesi i vendosjes së limiteve bëhet duke u bazuar në analizë të thukët nga banka, të cilat rishikohen në baza vjetore. Për më tepër, politikat dhe procedurat e bankës janë në përputhje me rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit dhe financimit

Rreziku i likuiditetit nënkupton rrezikun që banka mund të mos jetë në gjendje të përmbushë detyrimet aktuale dhe të ardhshme të saj në mënyrë të plotë ose në kohën e duhur. Rreziku i financimit nënkupton rrezikun se financimi shtesë në rast nevojë mund të mos arrihet apo mund të merret vetëm me norma të interesit shumë të larta.

Banka ProCredit menaxhon këto rreziqe përmes politikave dhe procedurave të saj në përputhje me kërkesat e autoriteteve rregullative në vend. Kontrollimi dhe zvogëlimi i rrezikut të likuiditetit mbështetet nga modeli i biznesit të bankës. Nga njëra anë, portofolio e kredisë karakterizohet nga një numër i madh i ekspozimeve afatshkurtra dhe afatmesme për klientët. Shumica e kredive kanë plane kthimi në formë anuitetiti dhe kanë cilësi të lartë. Nga këndvështrimi i rrezikut të likuiditetit, kjo ndihmon në menaxhimin e saj pasi rrjedhat hyrëse të parasë jenë më të parashikueshme. Nga ana tjetër, depozitat e klientëve janë burimi ynë kryesor i financimit ndërsa përdorimi i instrumenteve të tregjeve financiare është i ulët.

Si pjesë e menaxhimit të likuiditetit, banka ka definuar dhe përcjellë vazhdimisht indikatorët e saj të likuiditetit. Gjithashtu, testet e stresit të likuiditetit zhvillohen rregullisht bazuar në skenarë të definuar që ndihmojnë bankën për të analizuar pozicionet e saj të likuiditetit në rast të tronditjeve potenciale të brendshme apo të jashtme.

Banka poashtu e konsideron rrezikun e financimit të jetë i ulët për shkak të mbështetjes në larmishmërinë e depozitave të konsumatorëve, si dhe faktin që banka vazhdon të ketë qasje në financim nga burime të ndryshme ndërkombëtare.

Menaxhimi i rrezikut të valutës

Rreziku i valutës së huaj nënkupton rrezikun e efekteve negative në rezultatet financiare dhe në mjaftueshmërinë e kapitalit të bankës të shkaktuara nga ndryshimet në kurset e këmbimit në treg. Rreziku i valutës së huaj menaxhohet nga banka ProCredit në pajtim me politikën e menaxhimit të rrezikut të valutës së huaj, që

respekton kërkesat e Rregullores së BQK-së. Pozitat e valutës menaxhohen në baza ditore dhe normat e këmbimit të valutave të huaja monitorohen në mënyrë të vazhdueshme.

Banka ProCredit ka një nivel të ulët të ekspozimit ndaj rrezikut të valutës sepse ajo nuk mban pozitat e hapura të valutës në mënyrë spekulative. Po ashtu, banka ka të përcaktuara limite të lejuara për këtë rrezik të cilat nuk janë tejkaluar asnjëherë gjatë vitit 2017.

Menaxhimi i rrezikut të normës së interesit

Rreziku i normës së interesit vjen nga ndryshimet strukturore midis maturiteteve të rivlerësimit të mjeteve dhe detyrimeve. Kjo mund ta ekspozojë bankën ndaj rrezikut që kostot e financimit mund të rriten ndërkohë që kthimi nga asetet mund të mbetet i njëjtë, apo që kthimi nga asetet ulët duke mos u reflektuar në uljen e kostove të financimit për një kohë më të gjatë, duke rezultuar në zvogëlim të margjinës.

Edhe për këtë rrezik, banka ka në fuqi politikën përkatëse. Banka bën vazhdimisht analizat e hendekut të maturitetit (bazuar në ri-caktimin e çmimeve) në mes mjeteve dhe detyrimeve. Banka po ashtu aplikon stres teste përmes simulimit të lëvizjeve të normave të interesit për të matur ndikimin në vlerën ekonomike dhe në të ardhurat nga interesi. Rezultatet e analizave raportohen rregullisht në komitetin e menaxhimit të rrezikut në nivel të bankës dhe në bordin drejtues.

Adekuatshmëria e kapitalit

Adekuatshmëria e kapitalit të bankës kalkulohet në baza të rregullta dhe raportohet tek menaxhmenti i bankës përmes komitetit të menaxhimit të rrezikut, bashkë me parashikimet e ardhshme që të sigurohet pajtueshmëri me kërkesat rregullative të adekuatshmërisë së kapitalit. Menaxhimi i adekuatshmërisë së kapitalit bëhet duke u mbështetur në politikën e bankës dhe në përputhje me rregulloren e bankës qendrore mbi adekuatshmërinë e kapitalit.

Rreziku operativ dhe rreziku nga mashtrimi

Në harmoni me Komitetin e Bazelit për Mbikëqyrjen Bankare (BCBS-Basel Committee on Banking Supervision), Banka e përkufizon rrezikun operativ si rrezikun nga humbjet që vijnë nga mos përshtatshmëria apo dështimi/avaria e proceseve të brendshme, njerëzve dhe sistemeve, apo nga ngjarje të jashtme. Në këtë përkufizim përfshihen: rreziku nga mashtrimi, rreziku i TI-së, rreziku ligjor, rreziku i reputacionit dhe rreziku nga nënkontraktimi.

Banka zbaton një grup parimesh dhe mjeteve të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operativ dhe të atij nga mashtrimi në të gjitha pjesët e bankës. Më konkretisht, banka e menaxhon rrezikun e vet operativ dhe atë nga mashtrimi përmes një grupi specifik politikash dhe mjeteve qëllimi i të cilave është pakësimi i rreziqeve operative dhe i atyre nga mashtrimi. Parimet e përkufizuara në këto politika janë në pajtueshmëri me kërkesat rregullatore.

Mjetet kryesore që përdor banka për të menaxhuar rreziqet operative janë Baza e të Dhënave të Ngjarjeve të Rrezikut (BDHNRR), vlerësimet vjetore të rrezikut, treguesit kyç të rrezikut (TKRR) dhe analiza e të gjitha produkteve dhe proceseve të reja përmes procesit të Miratimit të Rrezikut të Ri (MRrR).

Banka përdor vlerësimin e rrezikut operativ dhe të atij nga mashtrimi si pjesë e kuadrit të vet të menaxhimit të rrezikut operativ, me qëllim që të identifikojë, vlerësojë dhe monitorojë rrezikun operativ në të gjithë bankën. Në pajtim me parimet e Bazelit II për menaxhimin e rrezikut operativ, banka vlerëson vazhdimisht rreziqet operative që qëndrojnë në natyrën e produkteve, proceseve dhe sistemeve të veta. Krahas kësaj, në sistemin e brendshëm të kontrollit të bankës përfshihen procedurat për përshkallëzimin e dobësive, duke përfshirë edhe veprimet e nevojshme korrigjuese dhe parandaluese që janë marrë.

Për të ulur në minimum rreziqet që kanë të bëjnë me teknologjinë informative, banka ka përcaktuar dhe zbaton konkretisht procedurat për infrastrukturën e TI-së, vazhdimësinë e biznesit dhe sigurinë e informatave.

Vëmendje e madhe i kushtohet integritetit personal, përmes zbatimit të Kodit të Mirësjelljes dhe programeve të trajnimit, të hartuara për të nxitur kulturën e transparencës dhe të rritjes së vetëdijes për rreziqet. Parimet e rrezikut operativ dhe rrezikut nga mashtrimi dhe ato të sigurisë informative adresohen gjatë trajnimeve të rregullta dhe gjatë atyre për rritjen e vetëdijes për rreziqet, trajnime këto të cilat u ofrohen anëtarëve të personelit të të gjitha niveleve.

Parandalimi i shpëlarjes së parasë

ProCredit Bank aplikon praktikat më të mira ndërkombëtare me qëllim të mbrojtjes nga shfrytëzimi i shërbimeve të bankës për shpëlarje të parave apo aktiviteteve tjera të paligjshme siç është financimi i terrorizmit. Duke mbështet fuqishëm luftën kundër shpëlarjes së parave dhe financimit të terrorizmit institucioni ynë shtrihet mbi parimin “Njih Klientin Tuaj” me ç ‘rast krijon marrëdhënie bankare vetëm me atë klientë që ka arritur ti verifikoj dhe është siguruar që aktiviteti i tyre nuk bie ndesh me vlerat tona etike dhe modelin biznesor.

Për t’u siguruar që banka ProCredit është në përputhje të plotë me kërkesat dhe detyrimet e përcaktuara në legjislacionin e Kosovës, rregulloret dhe udhëzimet e industrisë bankare, ne kemi hartuar politika dhe procedura kundër shpëlarjes së parave. ProCredit Bank, përpos politikës lokale, ka implementuar edhe politikën e grupit për luftimin e shpëlarjes së parave dhe standardin e grupit për kujdesin e duhur ndaj klientit, të cilat përbushin kërkesat e legjislacionit gjerman dhe atij të BE-së. Gjithashtu, banka ProCredit aplikon rekomandimet e FATF mbi vlerësimin e rrezikut duke analizuar rreziqet që kanosen nga shpërlarja e parave dhe duke marrë masa adekuate lidhur me to. ProCredit po ashtu i përmbahet Rregullores 2015/847 të BE-së me qëllim të sigurimit të transparencës në të gjitha transaksionet e pagesave.

Në bankën tonë, përgjegjësia për luftimin e shpëlarjes së parave ushtrohet nga Njësia Kundër Shpëlarjes së Parave e cila mbikëqyr implementimin e kërkesave ligjore, politikave grupore dhe trajnimeve këtë fushë. Përveç zyrtarëve në Njësinë KSHP i gjithë stafi i bankës pranon trajnime intensive (kombëtare e ndërkombëtare) për më të rejtat nga fusha e

luftimit të shpëlarjes së parave dhe financimit të terrorizmit.

Banka po ashtu përdor edhe softuer të sofistikuar i cili mundëson detektimin e transaksioneve potencialisht të dyshuara dhe pajtueshmërinë me sanksione ndërkombëtare (Siron® AML, Siron® PEP dhe Siron® Embargo) ofruar nga kompania Gjermane Tonbeller.

Punëtorët dhe zhvillimi i tyre

Në linjë me misionin dhe vizionin e saj, banka ProCredit ka vendosur që me përkushtim të lartë t'i arrijë objektivat e vendosura në operacionet e biznesit. Këto objektiva nuk mund të arrihen pa një skuadër punonjësish të motivuar, të dedikuar dhe të mirëtrajnuar, prandaj banka investon vazhdimisht në zhvillimin e burimeve njerëzore. Duke filluar nga një proces transparent dhe të drejtë të rekrutimit dhe përzgjedhjes, kandidatët dhe punonjësit e bankës ProCredit trajtohen njëjtë dhe me mundësi të shumta trajnimi sepse besojmë se kompetencat dhe përkushtimi i personelit është rëndësi thelbësore për ofrimin e shërbimit me cilësi të lartë për klientët, në mënyrë të përgjegjshme. Për këtë arsye, investimet në trajnimin dhe në zhvillimin e vazhdueshëm të punonjësve janë të një rëndësie të veçantë.

Investimi për trajnimin dhe zhvillimin e personelit ndahet në tri segmente kryesore, siç janë: akademitë dhe qendrat e gjuhëve të ProCredit-it, trajnimet e specializuara dhe trajnimet e tjera.

Akademitë dhe qendrat e gjuhëve të grupit ProCredit

Trajnime të avancuara mbahen në dy akademitë e grupit ProCredit në Furth, Gjermani, siç janë: Akademia e Bankierëve (program katërmbëdhjetë javor) dhe Akademia për Menaxherët (program trevjeçar me gjysmë orari). Në vitin 2017, 22 punonjës diplomuan nga këto akademi: 15 nga Akademia e Bankierëve dhe 7 nga Akademia e Menaxherëve. Aktualisht, 32 punonjës të tjerë janë duke vijuar studimet në këto akademi (15 në Akademinë e Bankierëve dhe 17 në Akademinë e Menaxherëve).

Gjithashtu, kurset e gjuhës angleze ofrohen për personelin në nivele të ndryshme, pasi që gjuha angleze është gjuhë e dytë e punës në bankën ProCredit. Vetëm këtë vit 73 punonjës kanë qenë pjesëmarrës në shkollat për kurset e gjuhës angleze, 56 në Qendrën e Gjuhëve në Veles, Maqedoni, dhe 17 në Qendrën e Gjuhëve në Furth, Gjermani.

Trajnimet e specializuara dhe trajnimet tjera

Trajnime tjera që janë mbajtur gjatë vitit 2017 kanë qenë rreth 30 lloje të ndryshme të trajnimeve të specializuara, si dhe të kurseve tjera lokale.

Mbi të gjitha, banka ProCredit në Kosovë ka investuar afërsisht 1 milion euro në trajnim dhe zhvillim të personelit në vitin 2017, që përkthehet në një mesatare vjetore të investimit prej rreth 2,500 eurosh për punonjës. Ndërkaq, numri mesatar i ditëve të trajnimit në Kosovë dhe jashtë saj është 7,500, ku mesatarisht 18 ditë trajnimi janë ofruar për punonjës në vitin 2017.

ProCredit Entry Programme

Një rëndësi e veçantë i jepet edhe punonjësve të rinj që i bashkëngjiten bankës. Për këtë arsye, banka ProCredit ka dizajnuar programin "ProCredit Entry Programme", i cili po implementohet që nga viti 2011. Deri në fund të vitit 2017 nga banka ProCredit në Kosovë janë diplomuar 19 grupe me 204 kandidatë, të cilët e kanë përfunduar me sukses programin.

"ProCredit Entry Programme" është program ndërkombëtar, i cili realizohet në gjuhën angleze e që bashkon kandidatë nga vendet e regionit. Ky program zgjat 6 muaj dhe ofron mundësi unike për zhvillim gjithëpërfshirës dhe punësim për kandidatë të profileve të ndryshme.

Ndërtimi i marrëdhënieve

Si në vitet e kaluara, mundësitë për punë praktike janë ofruar dy herë në vit, gjatë sezonit të verës dhe të dimrit, për studentët nga universitetet publike dhe ato më prestigjioze private. Pasi puna praktike është pjesë e detyrueshme e kurrikulës së shumicës së universiteteve në Kosovë, duke ofruar mundësi për punë praktike për studentët, banka ProCredit luan rol të rëndësishëm me kontributin e saj në përpjekjet e edukimit financiar në vend.

Në vit rreth 100 studentëve u ofrohet punë praktike 1 deri në 3 muaj në bankë, me qëllim që t'u ndihmohet t'i zhvillojnë në praktikë njohuritë e marra në fakultet në mënyrë që të integrohen më lehtë në tregun e punës.

Pasqyra Financiare

Pasqyra Financiare deri më 31 Dhjetor 2017

Informatat e përgjithshme

Bordi i Drejtorëve:

- Mr. Borislav Kostadinov, kryesues
- Mr. Marcel Zeitinger, anëtar
- Mr. Rainer Ottenstein, anëtar
- Mr. Jordan Damchevski, anëtar
- Mr. Luan Gashi, anëtar
- Mr. Ilir Aliu, anëtar dhe drejtor
i përgjithshëm i bankës

Zyra e regjistruar
Xhorxh Bush, Nr.26
10000 Prishtinë,
Republika e Kosovë

Përmbajtja

Raporti i auditorit të pavarur.....	22
Pasqyra e fitimit ose e humbjes dhe e të ardhurave të tjera përmbledhëse.....	24
Pasqyra e pozicionit financiar.....	25
Pasqyra e rrjedhës së parasë.....	26
Pasqyra e ndryshimit në ekuitet.....	27
1. Hyrje.....	28
2. Politikat e rëndësishme kontabël.....	28
3. Standardet e reja, ndryshimet dhe interpretimet ende të pamiratuara.....	36
4. Gjykimet kritike kontabël dhe burimet kyç të pasigurisë së përlogaritjes.....	40
5. Menaxhimi i rrezikut financiar.....	41
6. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare.....	60
7. Të ardhura neto nga interesi.....	63
8. Të ardhura neto nga tarifat dhe komisioni.....	63
9. Shpenzimet administrative dhe të tjera operative.....	64
10. Shpenzimet e tatimit në fitim.....	64
11. Paraja e gatshme dhe saldot me bankat qendrore.....	65
12. Kredi dhe paradhënie për banka.....	65
13. Kredi dhe paradhënie për klientë.....	65
14. Aktive financiare të vlefshme për shitje.....	67
15. Aktivet e patrupëzuara.....	67
16. Prona dhe pajisjet.....	68
17. Aktive të tjera financiare.....	68
18. Aktive të tjera.....	69
19. Detyrimet ndaj bankave.....	69
20. Detyrimet ndaj klientëve.....	69
21. Huazimet dhe borxhi i varur.....	70
22. Detyrimet tjera financiare.....	70
23. Detyrimet tjera.....	70
24. Kapitali aksionar dhe rezervat.....	71
25. Transaksionet me palët e lidhura.....	71
26. Zotimet dhe kontigjencat.....	73
27. Ngjarjet pas përfundimit të periudhës raportuese.....	73
28. Zotimet dhe aktivet dhe detyrimet e kushtëzuara.....	73
29. Ngjarjet pas përfundimit të periudhës raportuese.....	73

Raport i Auditorit të Pavarur

Për Aksionarin dhe Bordin e Drejtorëve të ProCredit Bank sh.a.

Opinionin ynë

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të ProCredit Bank sh.a. ("Banka") më 31 dhjetor 2017, si dhe performancën e saj financiare dhe flukset e parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Ne kemi audituar:

Pasqyrat financiare të Bankës përfshijnë:

- ☒ pasqyra e fitimit dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017;
- ☒ pasqyra e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2017;
- ☒ pasqyra e ndryshimeve në kapital për vitin e mbyllur në atë datë;
- ☒ pasqyra e rrjedhës së parasë për vitin e mbyllur në atë datë; dhe
- ☒ shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare, të cilat përfshijnë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël.

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ("SNA"). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në seksionin *Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare* të raportit tonë.

Ne besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Pavarësia

Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionin e Kontabilistit të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët ("Kodi BSNEK"). Ne kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me Kodin e BSNEK.

Përgjegjësitë e menaxhmentit dhe të personave të ngarkuar me qeverisjen në lidhje me pasqyrat financiare

Menaxhmenti i Bankës është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"), dhe për kontrollet e brendshme, të cilat menaxhmenti i gjykon të nevojshme për përgatitjen e pasqyrave financiare pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo pasaktësive. Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti i Bankës është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të kryer veprimtarinë në vijimësi, duke vënë në dispozicion informacione për çështjet që kanë të bëjnë me vijueshmërinë e aktivitetit, nëse është e zbatueshme, përveç rasteve kur menaxhmenti synon ta likuidojë Bankën apo të ndërpresë aktivitetin, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Personat e ngarkuar me qeverisjen e Bankës janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë siguri të arsyeshme që pasqyrat financiare në tërësi, nuk përmbajnë gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo të pasaktësive, dhe të lëshojmë një raport auditimi,

PricewaterhouseCoopers Kosovo sh.p.k.

Rr. Mujo Ulqinaku, Nr. 5, Ap. 10, Qyteza Pejton, 10 000, Prishtinë, Kosovë

T: +386 (0) 43722 555/+377 (0) 45322 722, F: +386 (0) 43722 276, www.pwc.com/ks

Raport i Auditorit të Pavarur (vazhdim)

duke përfshirë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk jep garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë, në rast se ekziston, një gabim material. Gabimet mund të vijnë si rezultat i mashtrimit apo pasaktësive dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht apo të marra së bashku, ekziston një pritshmëri e arsyeshme që të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Për më tepër, ne:

- ☒ identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e gabimit material në pasqyrat financiare, si rezultat i mashtrimit apo pasaktësisë, hartojmë dhe kryejmë procedura auditimi që i përgjigjen këtyre rreziqeve, si dhe sigurojmë të dhëna të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit, në mënyrë që të shërbejnë si bazë për opinionin tonë. Rreziku për të mos identifikuar një gabim material si rezultat i mashtrimit është më i lartë sesa një gabim si rezultat i pasaktësisë, për shkak se mashtrimi mund të përfshijë një marrëveshje të fshehtë, falsifikim, mosveprim të qëllimshëm, shtrembërim, ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.
- ☒ sigurojmë kuptueshmëri të kontrollit të brendshëm të auditimit, me qëllim hartimin e procedurave të auditimit që u përshtaten rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinionimi mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Bankës.
- ☒ vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël, si edhe dokumentacionit shpjegues të bërë nga menaxhmenti.
- ☒ japim përfundime mbi përshtatshmërinë e parimit kontabël mbi vijimin e aktivitetit të përdorur nga menaxhmenti dhe bazuar në evidencën e siguruar të auditimit, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarje apo kushte që mund të ngjallin dyshime të rëndësishme në lidhje me aftësinë e Bankës për të vijuar aktivitetin. Në rast se arrijmë në përfundimin që ekziston një pasiguri materiale, jemi të detyruar që të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditorit në lidhje me shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare ose, në rast se shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencën e auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë të auditorit. Pavarësisht kësaj, ngjarje apo kushte në të ardhmen, mund të shkaktojnë ndërprerjen e vijimësisë së aktivitetit të Bankës.
- ☒ vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë shënimet shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin veprimet dhe ngjarjet në mënyrë të atillë që siguron paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen e Bankës, ndërmjet të tjerash, në lidhje me qëllimin dhe afatet e planifikuara të auditimit si dhe gjetjet e rëndësishme të konstatuara nga audituesi, përfshirë mangësitë e rëndësishme në sistemin e kontrolleve të brendshme që identifikojmë gjatë auditimit tonë.

PricewaterhouseCoopers Kosovo sh.p.k.

PricewaterhouseCoopers Kosovo sh.p.k.
30 prill 2018
Prishtinë, Kosovë

	Shënime	2017	2016
Të ardhura nga interesi	8	34,801	39,116
Shpenzime të interesit	8	(1,185)	(1,803)
Të ardhura neto nga interesi		33,616	37,313
Provizioni për zhvlerësimin e kredive të klientëve	14	-	(1,800)
Të ardhurat neto nga interesi pas provizionit për zhvlerësimin e kredive		33,616	35,513
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet	9	11,362	9,609
Shpenzime nga tarifat dhe komisionet	9	(5,444)	(4,943)
Fitime minus humbje nga kurset e këmbimit		482	385
Të ardhura të tjera operative	10	3,967	1,216
Shpenzime administrative dhe të tjera operative	11	(23,137)	(23,943)
Fitimi para tatimit		20,846	17,837
Shpenzimi i tatim fitimit	12	(2,362)	(1,778)
Fitimi për vitin		18,484	16,059
Të ardhurat të tjera gjithëpërfshirëse:			
Zërat që mund të riklasifikohen më pas në fitim ose në humbje:			
Instrumente financiare të vlefshme për shitje:			
Fitimet minus humbjet që rezultojnë gjatë vitit, neto	12	(35)	229
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin		18,449	16,288

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese nga faqja 5 deri në faqen 51, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

	Shënime	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktivet			
Paraja e gatshme dhe gjendjet me bankat qendrore	13	112,490	121,264
Kredi dhe paradhënie për bankat	14	63,986	67,004
Kredi dhe paradhënie për klientët	15	482,641	452,514
Aktive financiare të vlefshme për shitje	16	106,179	131,378
Aktivet financiare të tjera	18	8,077	5,112
Tatim fitimi i parapaguar	12	1,000	2,138
Aktive të tjera	20	4,147	5,059
Aktivet e patrupëzuara	17	83	152
Prona dhe pajisje	18	16,303	16,376
Totali i aktiveve		794,906	800,997
Detyrimet			
Detyrime ndaj bankave të tjera	21	260	227
Detyrime ndaj klientëve	22	673,471	688,843
Detyrime të tjera financiare	23	1,218	1,385
Detyrime të tjera	24	2,747	1,859
Detyrim për tatim fitimin e shtyrë	12	359	280
Hua	25	10,034	10,034
Borxhi i varur	25	7,644	7,645
Totali i detyrimeve		695,733	710,273
Kapitali			
Kapitali aksionar	26	61,346	61,346
Primi i aksioneve	26	4,204	4,204
Rezerva të paparashikuara	26	511	511
Rezerva për rivlerësimin e instrumenteve financiare të vlefshme për shitje	26	188	223
Fitimi i akumuluar		32,924	24,440
Totali i kapitalit		99,173	90,724
Totali i detyrimeve dhe kapitalit		794,906	800,997

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese nga faqja 5 deri në faqen 51, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Këto pasqyra financiare duhet të miratohen nga Bordi drejtues, më 20 Prill 2018, dhe të nënshkruhen në emër të Bordit nga:

Ilir Aliu
Drejtor i Përgjithshëm

Yll Dushi
Udhëheqës i Departamentit të Financave

	Shënime	2017	2016
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi para tatimit		20,846	17,837
Rregullime për:			
Zhvlerësim	18	2,386	2,374
Amortizim	17	452	846
Fitimet për çregjistrimin e pronës dhe të pajisjeve		(267)	(143)
Humbje nga rënia e vlerës së kredive	14		1,800
Të ardhura nga interesi	8	(34,801)	(39,116)
Shpenzime nga interesi	8	1,185	1,803
Rrjedha e parasë së përdorur në aktivitetet operative			
para ndryshimeve në aktivitet operative		(10,200)	(14,599)
(Rritja)/ulja neto në:			
Detyrime ndaj bankave të tjera		(8,658)	(3,667)
Kredi dhe paradhënie për klientët		(30,438)	(17,997)
Aktive të tjera		911	(4,169)
Aktive financiare të tjera		(2,967)	(3,171)
Gjendjet me Bankën Qendrore		(3,117)	(12,932)
Rritja/(ulja) neto në:			
Detyrime ndaj bankave të tjera		33	(22)
Detyrime ndaj klientëve		(14,174)	12,361
Detyrime të tjera		888	(257)
Detyrime financiare të tjera		(168)	118
		(67,887)	(44,338)
Interesi i pranuar		36,010	38,869
Interesi i paguar		(2,384)	(3,368)
Tatim fitimi i paguar		(1,141)	(2,766)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet operative		(35,403)	(11,600)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese			
Blerja e instrumenteve financiare të vlefshme për shitje		(47,847)	(86,712)
Të ardhura nga shitja e instrumenteve financiare të vlefshme për shitje		72,110	44,262
Blerja e objekteve dhe e pajisjeve	18	(3,276)	(2,674)
Të ardhura nga shitja e objekteve dhe e pajisjeve		1,231	163
Blerja e aktiveve të patrupëzuara	17	(383)	(421)
Paraja neto (e përdorur në)/nga aktivitetet investuese		21,835	(45,382)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financiare			
Të ardhura nga huamarrjet afatgjata		-	2,000
Dividend i paguar	26	(10,000)	(20,000)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet financiare		(10,000)	(18,000)
Rritja/(ulja) neto në mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre		(23,568)	(74,982)
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fillim të vitit		147,000	221,982
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të vitit	13	123,432	147,000

Pasqyra e rrjedhës së parasë duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese nga faqja 5 deri në faqen 51, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

	Kapitali aksionar	Primi i aksioneve	Rezerva të kushtë- zuara	Fitimi i akumuluar	Rezerva e vlerës së drejtë	Totali
Gjendja më 1 janar 2016	61,346	4,204	511	28,381	(6)	94,436
Fitimi i vitit	-	-	-	16,059	-	16,059
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	229	229
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	16,059	229	16,288
Dividend i paguar	-	-	-	(20,000)	-	(20,000)
Gjendja më 31 dhjetor 2016	61,346	4,204	511	24,440	223	90,724
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse						
Fitimi i vitit	-	-	-	18,484	-	18,484
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	(35)	(35)
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	18,484	(35)	18,449
Dividend i paguar	-	-	-	(10,000)	-	(10,000)
Gjendja më 31 dhjetor 2017	61,346	4,204	511	32,924	188	99,173

Pasqyra e ndryshimeve në kapital duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese nga faqja 5 deri në faqen 51, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

1. Hyrje

“ProCredit Bank SH.A. Kosova” (“Banka”) është regjistruar në Republikën e Kosovës, më 9 Dhjetor 1999, si shoqëri aksionare.

Banka ka filluar punën e saj, më 12 Janar 2000.

Banka është filial në pronësi të plotë të “ProCredit Holding AG & Co. KGaA” (ProCredit Holding).

Aktiviteti kryesor Banka është e licencuar që të operojë si një bankë në të gjitha fushat bankare në Kosovë në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore të Kosovës (ish-Autoriteti Qendror Bankar i Kosovës- AQBK) dhe aktualisht i nënshtrohet Ligjit për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare, Nr. 04/L-093. Banka “ProCredit” ishte banka e parë e licencuar në Kosovë. “ProCredit Bank SH.A.” është bankë komerciale e orientuar në zhvillim, e cila ofron shërbime për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme dhe për personat privatë. Në operacionet e saj ajo i përmbahet një sërë parimesh bazë si: e vlerëson transparencën në komunikim me klientë, synon t’i zvogëlojë dëmet ekologjike, dhe synon të sigurojë shërbime të cilat bazohen në kuptimin e gjendjes së secilit klient dhe në analizën financiare.

Selia dhe vendi i biznesit Selia e bankës ndodhet në rrugën “George Bush”, Nr. 26, 10000, Prishtinë, Republika e Kosovës. Gjatë vitit 2017, përveç ofrimit të shërbimeve në rrjet me anë të platformës e-Banking dhe shërbimeve përmes faqes së internetit, banka operoi me degë, qendra shërbimi, pika shërbimi dhe zona 24/7 (vetëshërbimi) në mënyrë që t’u ofrojë klientëve shërbime më të arritshme dhe më gjithëpërfshirëse.

Board of Directors:

- Mr. Borislav Kostadinov, kryesues
- Mr. Marcel Zeitinger, anëtar
- Mr. Rainer Ottenstein, anëtar
- Mr. Jordan Damchevski, anëtar
- Mr. Luan Gashi, anëtar
- Mr. Ilir Aliu, anëtar dhe drejtor i përgjithshëm i bankës

2. Politikat e rëndësishme kontabël

(a) Baza e përgatitjes

Deklarata e pajtueshmërisë. Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) sipas analizës historike të kostove, të modifikuar me rivlerësimin e aktiveve financiare të vlefshme për shitje. Politikat kryesore kontabël, të zbatuara në përgatitjen e pasqyrave financiare, janë renditur më poshtë. Këto politika janë përdorur vazhdimisht për të gjitha periudhat e paraqitura, përveç nëse ceket ndryshe.

Përdorimi i gjykimeve dhe i vlerësimeve. Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare drejtimi ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël të bankës dhe mbi shumat e raportuara të aktiveve, të detyrimeve, të ardhurave dhe të shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga vlerësimet. Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive. Informacionet mbi elementët e rëndësishëm me pasiguri në vlerësime dhe gjykimet kritike në zbatimin e politikave kontabël me efekt të konsiderueshëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare janë përshkruar në shënimet 4, 5 dhe 6.

Valuta funksionale dhe e prezantimit. Këto pasqyra financiare paraqiten në euro, e cila paraqet valutën funksionale të bankës, valutë kjo e mjedisit ekonomik në të cilën subjekti operon. Të gjitha shumat janë rrumbullakuara në mijëshen më të afërt, përveç rasteve kur specifikohet ndryshe.

(b) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje me metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që zbrit pagesat dhe arkëtimet e ardhshme përgjatë jetës së pritshme të aktivitetit financiar ose pasivitetit financiar (ose kur është e përshtatshme, në një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të aktivitetit financiar ose të pasivitetit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, banka vlerëson flukset monetare të ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha kostot e transaksionit dhe komisionet e zbritjet e tjera të paguara ose të pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një aktivi apo detyrimi financiar.

Kur kreditë dhe instrumentet e tjerë të borxhit bëhen të dyshimta për mbledhjen, ato janë të shkruara deri në vlerën aktuale të flukseve hyrëse të pritshme të mjeteve monetare dhe të ardhurat nga interesi janë regjistruar më pas për zbutjen e zbritjes së vlerës aktuale bazuar në normën efektive të interesit të aktivitetit që është përdorur për të matur humbje nga zhvlerësimi.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose të humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse përfshijnë:

- Interesi nga aktivet dhe detyrime financiare, matur me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv; dhe
- Interesi nga investimet në letra me vlerë të gatshme për shitje të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

(c) Tarifat dhe komisionet

Tarifat të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit përfshijnë tarifat e nisjes të arkëtuara ose të paguara nga subjekti, lidhur me krijimin ose blerjen e aktiveve financiare ose lëshimin e detyrimeve financiare, për shembull, tarifat për vlerësimin e aftësisë për kthimin e kredisë, vlerësimin dhe regjistrimin e garancive ose kolateralit, negocimin e kushteve të instrumenteve dhe tarifat për përpunimin e dokumentacionit të transaksionit. Tarifat e zotimit, të arkëtuara nga banka për të nisur kredi me normat e interesit të tregut, janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit nëse ka gjasa që banka të hyjë në një marrëveshje specifike për kredidhënie dhe nuk pret ta shesë kredinë rezultuese menjëherë pas nisjes së saj. Të gjitha tarifat e tjera, të cilat janë pjesë përbërëse e llogaritjes së normës efektive të interesit, paraqiten në zërin e të ardhurave nga interesi.

Të gjitha tarifat e tjera, komisionet dhe zërat e të ardhurave dhe shpenzimeve të tjera përgjithësisht regjistrohen në bazë të parimit të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara duke iu

referuar përfundimit të transaksionit specifik mbi bazën e shërbimeve reale të kryera si përqindje e shërbimeve të përgjithshme, të cilat do të ofrohen. Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifatat dhe komisionet përbëhen nga tarifatat dhe komisionet nga (për): kartat e kreditit, tarifatat e shërbimit të llogarisë, pagesat ndërkombëtare, pagesat e brendshme, pagesat e Bankës Qendrore, SMS banking, garancitë dhe letrat e kreditit si dhe tarifatat dhe komisionet tjera. Taksa dhe komisione të tjera njihen si shërbime të lidhura. Shpenzimet e tjera të komisioneve dhe komisioneve kanë të bëjnë kryesisht me tarifatat e transaksionit dhe shërbimit, të cilat janë shpenzuar kur shërbimet janë pranuar.

(d) Qiratë Operative

Qiratë në të cilat Banka është qiramarrëse dhe një pjesë e konsiderueshme e rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë mbahen nga qiradhënësi klasifikohen si qira operative. Pagesat e kryera për qiratë operative njihen në pasqyrën e fitimit/humbjes sipas metodës lineare përgjatë afatit të qirasë. Zbritja nga qiraja njihet si pjesë përbërëse e totalit të shpenzimeve për qira, përgjatë afatit të qirasë.

(e) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valuta të huaja janë kthyer në valutën funksionale, duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit.

Aktivitetet dhe detyrimet monetare të shprehura në valutë të huaj rivlerësohen në valutën funksionale të bankës me kursin në datën e raportimit. Fitimi ose humbja nga ndryshimi i kurseve të këmbimit është diferenca midis koston së amortizuar në valutën funksionale në fillim të periudhës, të rregulluara me interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe koston së amortizuar në valutë të huaj të kthyer në valutë funksionale me kursin e fundvitit.

Diferencat nga kursi i këmbimit, të cilat rrjedhin nga rivlerësimi në valutën funksionale, njihen në fitim ose në humbje.

(f) Tatimi në fitim

Tatimet në fitim janë paraqitur në pasqyra financiare në përputhje me legjislacionin e miratuar, si dhe me legjislacionin e hyrë në fuqi deri në fund të periudhës raportuese.

Ngarkesa e tatimit në fitim përbëhet nga tatimi aktual dhe tatimi në fitim i shtyrë dhe njihet në pasqyrën e fitimit dhe të humbjes së vitit, përveç nëse njihet në të ardhurat tjera përmbledhëse ose drejtpërdrejt në kapital, pasi që ndërlidhet me transaksionet të cilat gjithashtu njihen në periudhën e njëjtë ose në periudhë tjetër, në të ardhura të tjera përmbledhëse ose drejtpërdrejt në kapital.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual është shuma e pagueshme ose e arkëtueshme nga autoritetet tatimore në lidhje me fitimet ose humbjet e tatueshme për periudhat aktuale dhe paraprake. Fitimet dhe humbjet e tatueshme bazohen në vlerësime nëse pasqyrat financiare autorizohen para dorëzimit të kërkesave relevante për rimbursim të tatimit. Tatimet tjera të ndryshme nga tatimi në fitim regjistrohen në kuadër të shpenzimeve administrative dhe operative.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë në të ardhura llogaritet duke përdorur metodën e detyrimit të bilancit të gjendjes për bartjet e humbjeve nga tatimi dhe diferencat e përkohshme që dalin nga baza e tatimeve të aktiveve dhe detyrimeve dhe shumat e tyre bartëse për qëllime të raportimit financiar.

Gjendja e tatimit të shtyrë matet me normat tatimore në fuqi ose të hyra në fuqi në fund të periudhës raportuese, të cilat pritet të aplikohen për periudhën kur diferencat e përkohshme të kthehen ose kur bartjet e humbjeve nga tatimi të përdoren.

Aktivitet tatimore të shtyra për diferencat e përkohshme të zbritshme dhe bartjet e humbjeve nga tatimi regjistrohen deri në masën që është e mundur për të pasur të ardhura të tatueshme kundrejt të cilave ky aktiv tatimor pritet të përdoret.

(iii) Pozicionet tatimore të pasigurta

Pozicionet tatimore të pasigurta të bankës rivlerësohen nga menaxhmenti në fund të secilës periudhë raportuese. Detyrimet regjistrohen

për pozicionet tatimore të pasigurta, të cilat përcaktohen nga menaxhmenti si të tilla që ka më shumë gjasa se nuk do të rezultojnë me taksa shtesë të vëna nëse ato pozicione do të kontestoheshin nga autoritetet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretimin e ligjeve tatimore të cilat janë në fuqi, ose që kanë hyrë në fuqi deri në fund të periudhës raportuese dhe çdo aktvendimi gjyqësor të njohur ose të ndonjë organi tjetër lidhur me çështje të tilla. Detyrimet për dënime, interes dhe tatime të ndryshme nga ato në fitim njihen në bazë të vlerësimeve më të mira të shpenzimeve të bëra nga menaxhmenti që kërkohen për shlyerjen e detyrimeve në fund të periudhës raportuese.

(g) Instrumentet financiare**(i) Njohja**

Banka fillimisht njeh kreditë dhe paradhënitë, depozitat dhe borxhin e varur në datën që ato janë emeluar. Të gjitha aktivet dhe detyrimet e tjera financiare (duke përfshirë dhe blerjet e shitjet e rregullta të aktiveve financiare) njihen fillimisht në datën e tregtimit, e cila është data kur banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Një aktiv ose detyrim financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë, plus kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen apo lëshimin e tij.

(ii) Klasifikimi**Aktivitet financiare**

Banka klasifikon aktivet e saj financiare në një nga kategoritë e mëposhtme:

- Hua dhe të arkëtueshme; dhe
- Të vlefshme për shitje.

Shiko pikat (i) dhe (j).

Detyrimet financiare

Banka i klasifikon detyrimet e saj financiare, përveç garancive financiare dhe zotimeve për kredi, si të matura me kosto të amortizuar [shënimi 2(o)].

(iii) Çregjistrimi

Banka çregjistron një aktiv financiar kur të mbarojnë të drejtat kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare nga aktivi financiar ose ajo transferon të drejtat për të marrë flukse mjetesh monetare kontraktuale në një transaksion, në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivitet financiar janë transferuar ose

në të cilat banka as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e aktivitetit financiar.

Në momentin e çregjistrimit të një aktivi financiar diferenca midis vlerës kontabël neto të aktivitetit (ose vlera kontabël që i përket pjesës së aktivitetit të transferuar) dhe totalit të (I) konsideratës së marrë (duke përfshirë çdo aktiv të ri të përftuar ose detyrim të supozuar) dhe (II) çdo fitimi ose humbje kumulative që është njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse. Interesat që mbahen ose krijohen nga banka mbi aktivet e transferuara, të cilat kualifikohen për t'u çregjistruar, njihen si një aktiv apo detyrim i veçantë. Banka çregjistron një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, janë ndërprerë apo kanë përfunduar.

(iv) Kompensimi

Aktivitetet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar atëherë dhe vetëm atëherë kur banka ka të drejtën ligjore për t'i kompensuar shumat dhe ajo synon ose t'i shlyejë ato në një bazë neto, ose ta realizojë aktivin dhe ta shlyejë detyrimin njëkohësisht. Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF-së

(vi) Matja e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë është çmimi me të cilin aktivi mund të shitet ose të transferohet në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes. Dëshmia më e mirë e vlerës së drejtë është çmimi në një treg aktiv. Treg aktiv është ai ku transaksionet për aktivin ose detyrimin ndodhin me shpeshtësi dhe volum të mjaftueshëm për të siguruar informata të çmimeve në mënyrë të vazhdueshme.

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare, që tregtohen në një treg aktiv, matet si produkt i çmimit të kuotuar për aktivin ose detyrimin individual dhe për sasinë e mbajtur nga subjekti. Derivatet financiarë ose aktivet dhe detyrimet e tjera financiare që nuk janë tregtuar në një treg aktiv maten me vlerën e drejtë të një grupi të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare mbi bazën e çmimit që do të pranohej për të shitur një pozicion të gjatë neto (p.sh. një aktiv) për një ekspozim të veçantë të rrezikut ose paguhej për të transferuar një pozicion të shkurtër neto (p.sh. një

detyrim) për një ekspozim të veçantë të rrezikut në një transaksion të zakonshëm midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes. Kjo është e zbatueshme për aktivet e bartura me vlerën e drejtë mbi bazën e përsëritjes nëse banka: (a) menaxhon grupin e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare mbi bazën e ekspozimit neto të njësisë ndaj një rreziku të caktuar (ose rreziqeve) të tregut ose ndaj rrezikut kreditor të një pale tjetër të veçantë në përputhje me menaxhimin e dokumentuar të rrezikut nga ana e subjektit ose me strategjinë e investimeve; (b) jep informata mbi atë bazë për grupin e aktiveve dhe detyrimeve të personelit kryesor menaxhues të subjektit; dhe (c) rreziqet e tregut, duke përfshirë edhe kohëzgjatjen e ekspozimit të subjektit ndaj një rreziku (rreziqeve) të veçantë të tregut që dalin nga aktivet dhe detyrimet financiare janë në thelb të njëjta.

(g) Instrumentet financiare

Teknikat e vlerësimit, të tilla si modelet e zbritura të flukseve monetare apo modelet e bazuara në parimin "transaksione sipas parimit të tregut" ose shqyrtimi i të dhënave financiare të subjekteve në të cilat është investuar, përdoren për të matur vlerën e drejtë të instrumenteve financiare të caktuara për të cilat informatat e jashtme për çmimet e tregut nuk janë në dispozicion. Matjet e vlerës së drejtë analizohen sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë si në vijim: (i) niveli i parë janë matjet në çmimet e kuotuar (të parregulluara) në tregje aktive për aktive ose detyrime identike, (ii) matjet e nivelit të dytë janë teknikat e vlerësimit me të gjitha inputet materiale të vëzhgueshme për aktivin ose detyrimin, qoftë drejtpërdrejt (d.m.th., si çmime) ose tërthorazi (d.m.th., që rrjedhin nga çmimet, dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësimet që nuk bazohen vetëm të dhëna të vëzhgueshme të tregut (d.m.th., matja kërkon inpute të konsiderueshme të pavëzhgueshme).

(vii) Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Zhvlerësimi i kredive dhe i paradhënies

Në çdo datë raportimi banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që aktivet financiare, të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, janë zhvlerësuar. Një aktiv financiar ose një grup aktiveve financiare është zhvlerësuar kur evidencat objektive demonstrojnë se një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të aktivitetit (ngjarje e humbjes) dhe që ngjarja (ose ngjarjet) e cila sjell humbje ka një ndikim

në flukset e ardhshme monetare të aktivitetit ose grupeve të aktiveve dhe që mund të vlerësohet me besueshmëri. Kriteret e përdorura nga banka për të vendosur nëse ka evidencë objektive që aktivitetin financiar janë të zhvlerësuar mund të përfshijnë:

- Mospagimi i detyrimeve kontraktuale të kryegjësë ose interesit;
- Vështirësi në flukset monetare të përjetuara nga kredimarrësi (si për shembull, raporti i kapitalit, përqindjet e të ardhurave neto mbi shitjet);
- Shkelja e kontratave ose e kushteve të kredisë;
- Fillimi i procedurave të falimentimit;
- Përkeqësimi i pozicionit konkurrues të kredimarrësit; dhe
- Përkeqësimi i vlerës së kolateralit.

Periodha e vlerësuar ndërmjet humbjes që ndodh dhe identifikimit të saj përcaktohet nga menaxhmenti lokal për secilin portofol të identifikuar. Në përgjithësi, periudhat e përdorura variojnë midis 3 dhe 12 muajve, në rastet e veçanta përdoren periudha më të gjata.

Banka fillimisht konsideron nëse ka dëshmi objektive për zhvlerësimin individual të aktiveve financiare që janë individualisht të rëndësishme, si dhe zhvlerësim individual ose kolektiv për aktivet financiare që nuk janë individualisht të rëndësishëm. Nëse banka përcakton se nuk ka dëshmi objektive zhvlerësimi për një aktiv financiar të vlerësuar individualisht, qoftë i rëndësishëm ose jo, ajo e përfshin aktivin në një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë dhe e vlerëson në mënyrë kolektive zhvlerësimin e tyre. Aktivet që janë vlerësuar individualisht për zhvlerësimin dhe për të cilat një humbje nga zhvlerësimi është njohur apo vazhdon të njihet, nuk janë të përfshira në një vlerësim kolektiv të zhvlerësimit.

Humbjet nga zhvlerësimi i aktiveve të matura me kosto të amortizuar llogariten si diferencë midis vlerës kontabël dhe vlerës aktuale të flukseve të ardhshme (duke përjashtuar humbjet kreditore që nuk kanë ndodhur), të zbritur me normën fillestare efektive të interesit të aktivitetit. Vlera kontabël e aktivitetit ulet nëpërmjet përdorimit të një llogarie zbritjeje dhe shuma e humbjes njihet në fitimin ose humbjen e vitit.

Llogaritja e vlerës aktuale të flukseve të ardhshme të mjeteve monetare të një aktiviteti financiar të vendosur si kolateral pasqyron flukset monetare që mund të rezultojnë nga ekzekutimi minus kostot për përftimin dhe shitjen e kolateralit, nëse konfiskimi është i mundshëm.

Për qëllimet e një vlerësimi kolektiv të zhvlerësimit aktivitetin financiar grupohen në bazë të karakteristikave të ngjashme të rrezikut të kredisë (në bazë të procesit të vlerësimit të bankës që konsideron llojin e aktivitetit, të industrisë, lokacionin gjeografik, llojin e kolateralit, statusin e detyrimit të kaluar dhe faktorët e tjerë relevantë). Këto karakteristika janë relevante për përlogaritjen e flukseve të mjeteve monetare për grupet e aktiveve të tilla duke qenë tregues për aftësinë e debitorëve për t'i paguar të gjitha shumat në mënyrë të duhur sipas kushteve kontraktuale të aktiveve që vlerësohen.

Të gjitha kreditë me shumë të mbetur prej 30 mijë eurosh ose më shumë vlerësohen individualisht, ndërsa kreditë nën këtë nivel janë konsideruar si jo të mëdha dhe vlerësohen në një bazë kolektive duke treguar indikacione të ngjarjeve të humbjeve. Për kreditë e zhvlerësuar jo të mëdha llogariten nivelet e mëposhtme, duke u bazuar në përvojën historike të bankës në mjedise të ngjashme ekonomike.

	Niveli i lejimit 2017	Niveli i lejimit 2016
vonesa 0 – 30 ditë	2.20%	2.05%
vonesa 31 – 90 ditë	55%	55%
vonesa > 91 - 180 ditë	80%	80%
vonesa > 180 ditë	90%	90%

Flukset e ardhshme të mjeteve monetare nga një grup aktivesh financiare, të cilat janë vlerësuar në baza kolektive për zhvlerësim, përlogariten në baza të rrjedhave kontraktuale të parave të gatshme të aktiveve në bankë dhe përvojës historike të humbjes për aktivet me karakteristika të rrezikut kreditor të ngjashme me ato në bankë. Përvoja e humbjes historike përshtatet në bazë të të dhënave të tanishme të vëzhgueshme për t'i reflektuar efektet e kushteve të tanishme, të cilat nuk kanë ndikuar në periudhën në të cilën bazohet përvoja e humbjes historike dhe për t'i larguar efektet e kushteve në periudhën historike, e cila nuk ekziston aktualisht.

Përlogaritjet e ndryshimeve në flukset e ardhshme të mjeteve monetare për grupet e aktiveve duhet të reflektojnë dhe të jenë në përputhje të drejtpërdrejtë me ndryshime në të dhënat përkatëse të vëzhgueshme nga periudha në periudhë (për shembull, ndryshime në normat e papunësisë, çmimet e pronave, statusi i pagesës ose faktorët e tjerë indikativë për ndryshimet në probabilitetin e humbjeve në bankë dhe në shtrirjen e tyre). Metodologjia dhe supozimet e përdorura në llogaritjen e flukseve të ardhshme monetare rishikohen rregullisht nga banka për të reduktuar ndonjë dallim ndërmjet llogaritjeve të humbjes dhe përvojës aktuale të humbjes.

Në rastet kur një kredi nuk mund të mblidhet, ajo shlyhet kundrejt provizionit përkatës për zhvlerësimin e kredisë. Kreditë e tilla janë shlyer pasi të jenë kompletuar të gjitha procedurat e nevojshme dhe pasi të jenë përcaktuar shumat e humbjes.

Nëse, gjatë një periudhe pas datës së raportimit, shumata e humbjes nga zhvlerësimi ulet dhe ulja mund të lidhet në mënyrë objektive me një ngjarje që ndodh pas regjistrimit të zhvlerësimit (p.sh. një përmirësim në kategorizimin kreditor të debitorit) bëhet kthimi i humbjes nga zhvlerësimi i regjistruar më parë, duke rregulluar shumën e lejimit. Kjo shumë njihet në fitim-humbje ose humbje nga rënia e vlerës së kredive.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare të vlefshme për shitje

Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje për vitin kur ndodhin si rezultat i një ose më shumë ngjarjeve ("Ngjarja e humbjes") që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të letrave me vlerë të vlefshme për shitje. Rënia domethënëse ose e zgjatur e vlerës së drejtë të një investimi nën koston e tij është tregues se është zhvlerësuar. Humbja e mbledhur e zhvlerësimit - e matur si diferencë ndërmjet koston së blerjes dhe vlerës së drejtë aktuale, minus çdo humbje nga rënia në vlerë e atij aktivi që më parë njihet në fitim ose humbje – riklasifikohet nga të ardhurat e tjera përmbledhëse në fitim ose humbje për atë vit. Humbjet e zhvlerësimit të instrumenteve kapitali nuk kthehen dhe çfarëdo fitimi pasues njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse. Nëse, në një periudhë pas datës së raportimit, vlera e drejtë e instrumentit të borxhit i klasifikuar si i vlefshëm për shitje rritet dhe rritja mund të lidhet në mënyrë objektive me një

ngjarje që ndodh pasi humbja nga zhvlerësimi është regjistruar në fitim-humbje, humbja nga zhvlerësimi kthehet përmes fitimit dhe humbjes.

(h) Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedha dhe kartëmonedha në arkë, balanca në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorim dhe aktive financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj, të cilat kanë rrezik të pakonsiderueshëm të ndryshimit të vlerës së tyre të drejtë dhe përdoren nga banka për manaxhimin e zotimeve afatshkurtra. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

(i) Kreditë dhe paradhëniet

Kreditë dhe paradhëniet janë aktive financiare joderivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në tregje aktive dhe banka nuk ka për qëllim t'i shesë menjëherë apo në një periudhë afatshkurtrë. Kreditë dhe paradhëniet për bankat dhe për klientët klasifikohen si hua dhe llogari të arkëtueshme. Kreditë dhe paradhëniet fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit dhe në vijim maten me koston e amortizuar, duke përdorur metodën e interesit efektiv.

(j) Aktivet financiare të vlefshme për shitje

Ky klasifikim përfshin letrat me vlerë të investimit që banka ka ndërmend t'i mbajë për një periudhë të pacaktuar kohore dhe që mund të shiten si përgjigje ndaj nevojave për likuiditet apo ndryshime në normat e interesit, kurset e këmbimit apo çmimet e ekuitetit.

Letrat me vlerë të investimit të vlefshëm për shitje fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot e drejtpërdrejta rritëse të transaksionit dhe të bartura më pas me vlerën e drejtë. Të ardhurat nga interesi i letrave me vlerë të borxhit llogariten duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihen në fitim ose në humbje të vitit.

Të ardhurat nga dividendi njihen në fitim ose në humbje kur banka fiton të drejtën në dividendë. Të gjitha elementet e tjera të ndryshimeve në vlerën e drejtë njihen në të ardhurat tjera përmbledhëse derisa investimi të çregjistrohet ose të zhvlerësohet, me ç'rast fitimi ose humbja e mbledhur riklasifikohet nga të ardhurat tjera përmbledhëse në fitim ose në humbje të vitit.

(k) Prona dhe paisje

Prona dhe pajisjet shprehen në kosto historike minus zhvlerësimi i akumuluar dhe rënia e vlerës së akumuluar, nëse ka. Kostoja historike përfshin shpenzimet që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes së pronës dhe të pajisjeve.

Shpenzimet e mëpasshme njihen vetëm nëse është e mundshme që përfitimet ekonomike të cilat u atribuohen atyre do të rrjedhin te banka në të ardhmen, si dhe kostoja e tyre mund të matet në mënyrë të besueshme. Të gjitha kostot e tjera për riparime dhe për mirëmbajtje i ngarkohen shpenzimeve operative të periudhës në të cilën kryhen.

Vlera kontabël e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara rishikohet për të përcaktuar zhvlerësimin kur ka ndryshime në ngjarjet, të cilat tregojnë se vlera e mbartur nuk mund të rikuperohet. Nëse ka të dhëna të tilla dhe vlera kontabël është më e madhe se vlera që pritet të rikuperohet, aktivet ose njësitë gjeneruese të mjeteve monetare zhvlerësohen në vlerën e tyre të rikuperueshme.

Shuma e rikuperueshme e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara është vlera më madhe mes vlerës së drejtë minus kostot e shitjes dhe vlerës së përdorimit. Për të përcaktuar vlerën e përdorimit flukset e pritshme të mjeteve monetare zbriten në vlerën e tyre aktuale, duke përdorur një normë zbritjeje para tatimit, e cila reflekton një vlerësim aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rrezikun që lidhet me këtë lloj aktivi.

Për një aktiv që nuk gjeneron flukse monetare të pavarura në masë të madhe, shumata e rikuperueshme përcaktohet për njësinë gjeneruese të mjeteve monetare së cilës i përkasin aktivet. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në pasqyrën e fitimit dhe të humbjes.

Toka dhe aktivet në ndërtim nuk zhvlerësohen. Zhvlerësimi i aktiveve ngarkohet në baza lineare në norma të përshkruara për alokimin e kostos së pronës dhe të pajisjeve përgjatë jetës së tyre të përllogarit të dobishmërisë. Normat vjetore të zhvlerësimit përcaktohen nga jeta e përllogarit të dobishmërisë së aktiveve të caktuara sipas tabelës në vijim:

Përshkrimi	Jeta e dobishme 2017	Jeta e dobishme 2016
Ndërtesat	40 vite	20 vite
Përmirsimet e pronës së dhënë me qira	Bazuar në kushtet e qirasë	Bazuar në kushtet e qirasë
Pajisjet elektronike	2-5 vite	2-5 vite
Mobilie dhe paisje zyre	2-10 vite	2-10 vite
Makina motorike	3-5 vite	3-5 vite
Aktive tjera fikse	2-7 vite	2-7 vite

Pronat dhe pajisjet me jetë të dobishme më të gjatë se një vit, të cilat bien nën pragun e materialitetit prej 50 eurosh (2016: 50 euro) dhe që nuk janë materiale në total, përfshihen në fitim ose në humbje.

Fitimet ose humbjet me shitjen e aktivitetit vendosen duke krahasuar çmimin me vlerën e mbetur. Këto janë përfshirë në të ardhura dhe shpenzime të tjera operative (sipas rastit) në fitim ose në humbje.

(l) Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara

Aktivitet e qëndrueshme të patrupëzuara regjistrohen nëse është e provueshme se të mirat e ardhshme ekonomike, të cilat vijnë prej këtij aktivi, do të përfitohen nga banka dhe kostoja e aktivitetit mund të matet në mënyrë të besueshme.

Aktivitet e qëndrueshme të patrupëzuara janë matur fillimisht me kosto. Vlerat e mbartura të aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara janë rishikuar për zhvlerësim kur ka ngjarje ose ndryshime në rrethana, të cilat tregojnë se vlerat e mbartura mund të mos jenë të rikuperueshme. Aktivitet e qëndrueshme të patrupëzuara janë tërësisht të përbëra nga softueri (programi) kompjuterik, të cilat amortizohen duke përdorur metodën lineare përgjatë jetës së dobishme prej pesë vjetësh.

(m) Kolateral i riposeduar

Kolaterali i riposeduar përfaqëson aktivitet financiare dhe jofinanciare të blera nga Banka në zgjidhjen e kredive të prapambetura. Aktivitet fillimisht njihen në vlerën më të ulët midis kostos kur është blerë, vlerës së dhënë nga ankandi dhe vlerës së drejtë minus koston e shitjes. Banka zakonisht merr asetet e riposeduara në ankandin e tretë me një vlerë prej 1/3 të vlerësimit të ofruar nga specialistët e pavarur të vlerësimit. Kolaterali i riposeduar përfshihet në objektet dhe pajisjet, pronat e investimit ose inventari brenda aktiveve të tjera në varësi të natyrës së tyre dhe qëllimit të

Bankës në lidhje me rikuperimin e këtyre pasurive, dhe më pas janë rimatur dhe llogariten në përputhje me politikat kontabël për këto kategori të asetëve.

Banka më pas mat kolateralin e riposeduar në nivelin më të ulët midis kostos (shuma e njohur fillimisht) dhe vlerës së realizueshme neto (NRV), e cila është vlera e drejtë e pronave minus shpenzimet për t'u shitur. Për vlerësimin e vlerës neto të realizueshme (NRV), menaxhmenti përdor vlerësimin e kryer nga ekspertët e jashtëm të vlerësimit, të licencuar nga Banka Qendrore e Kosovës. Banka aplikon përqindje zhvlerësimi të përcaktuara nga Banka që pasqyrojnë kufizimet e tregut, vlerën në kohë të parasë dhe çështjeve ligjore me pronat.

Menaxhimi i Bankës ka vlerësuar 20% si përqindje zhvlerësimi fillestare ndaj vlerës së drejtë që përfaqëson më së miri kufizimet e mësipërme. Përqindje zhvlerësimi të tjera shtesë aplikohen për të pasqyruar çështjet ligjore dhe vështirësitë shtesë për të realizuar shitjen. Kolaterali i riposeduar shlyhet në rast se ai nuk janë shitur nga Banka 5 vjet pas riposedimit. Prona e luajtshme nuk njihet si një aktiv kur riposedohet. Çdo humbje që rrjedh nga rivlerësimi i mësipërm regjistrohet në fitim ose humbje. Fitimet ose humbjet nga shitja e këtyre aktiveve njihen në fitimin ose humbjen

(n) Detyrimet nga bankat e tjera

Detyrimet e arkëtueshme nga bankat e tjera regjistrohen kur Grupi i jep para bankave homologe pa qëllim të tregimit të të ardhurave jo-derivative jo-derivative që rrjedhin në datat fikse ose të përcaktueshme. Shumat që rrjedhin nga bankat e tjera mbarten me koston e amortizuar.

(o) Depozitat dhe detyrimet e varura

Depozitat dhe detyrimet e varura janë burimet kryesore të bankës për financim.

Kur banka shet një aktiv financiar dhe njëherësh hyn në një marrëveshje për ta riblerë këtë aktiv (ose një aktiv të ngjashëm) me një çmim fiks në një datë të ardhshme (repo), marrëveshja kontabilizohet si një detyrim financiar dhe aktivi vazhdon të njihet në pasqyrat financiare të bankës.

Depozitat dhe detyrimet e varura maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar, duke

përdorur metodën e interesit efektiv

(p) Provizionet

Një provizion njihet kur si rezultat i një ngjarje të shkuar, banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv të tanishëm, që mund të matet me besueshmëri dhe është e mundur që flukse të mirash ekonomike mund të kërkohen për ta shlyer detyrimin. Provizionet vendosen duke zbritur flukset e pritshme në të ardhmen me një normë përpara tatimit, që reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike të detyrimit. Vlera kohore e zbritjes njihet si kosto financiare.

(q) Përfitimet e punonjësve

Banka paguan vetëm kontributet e detyrueshme për planin e pensioneve të administruar në mënyrë publike. Banka nuk ka detyrime të tjera pas pagesës së këtyre kontributeve. Kontributet janë regjistruar si shpenzime të përfitimeve për punonjësit në momentin e duhur. Banka ka llogaritur dhe ka bërë provizione për pushimet e pushfrytëzuara të punonjësve deri në fund të vitit.

(r) Garancitë financiare dhe zotimet për kredi

Garancitë financiare janë kontrata që e detyrojnë bankën të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lind kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Zotimet për hua janë zotimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të parapërcaktuara. Zotimet e tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

(s) Kapitali aksionar

(i) Kostoja e emetimit të aksioneve

Kostot inkrementale, që i atribuohen direkt emetimit të aksioneve të reja, janë shfaqur në kapital neto nga tatimi, nga të ardhurat.

(ii) Primi i lidhur me aksionin

Primi i lidhur me aksionin paraqet vlerën e kontributeve të pranuar në tejkallim të vlerës nominale të aksioneve të emetuara.

(iii) Dividentët mbi aksionet e zakonshme

Dividendët mbi aksionet e zakonshme janë regjistruar në kapital në periudhën në të cilën ato nuk janë të aprovuara nga aksionarët e bankës.

Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë shpalosur në ngjarjet e ndodhura pas datës së raportimit.

3. Standardet e reja, ndryshimet dhe interpretimet ende të pa adoptuara

Miratimi i standardeve dhe i interpretimeve të reja ose të rishikuara

Standardet e mëposhtme të ndryshuara kanë hyrë në fuqi nga 1 janari i 2017-s, por nuk kanë pasur ndonjë ndikim material për bankën.

- Iniciativa për Shpalosje - Ndryshime në SNK 7 (i publikuar më 29 Janar 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2017). Shpalosjet e reja janë të përfshira në Shënimin 15.
- Njohja e aktiveve tatimore të shtyra për humbjet e porealizuara - Amendimi i SNK 12 (i publikuar më 19 janar 2016 dhe efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2017).

Ndryshimet në SNRF 12 të përfshira në Përmirësimet Vjetore të SNRF 2014-2016 Cikli (i lëshuar më 8 dhjetor 2016 dhe efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2017).

4. Deklaratat e reja të kontabilitetit

Standarde dhe interpretime të caktuara të reja janë publikuar e të cilat janë të detyrueshme për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit të 2017-s ose më vonë dhe të cilat banka nuk i ka miratuar më herët.

SNRF 9 “Instrumentet Financiare: Klasifikimi dhe Matja” (ndryshuar në korrik të 2014-s dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit të 2018-s). Karakteristikat kryesore të standardit të ri janë:

- Asetet financiare kërkohen të klasifikohen në tre kategori matëse: ato që duhet të maten më pas me koston e amortizuar, ato që maten më pas me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (FVOCI) dhe ato që maten më pas me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (FVPL).
- Klasifikimi për instrumentet e borxhit nxitet

nga modeli i biznesit i njësisë ekonomike për menaxhimin e aktiveve financiare dhe nëse flukset monetare kontraktuale përfaqësojnë vetëm pagesat e principalit dhe interesit (SPPI). Nëse një instrument borxhi mbahet për të mbledhur, ai mund të bartet me koston e amortizuar nëse plotëson edhe kërkesat e SPPI. Instrumentet e borxhit që plotësojnë kërkesat e SPPI që mbahen në një portofol ku një njësi ekonomike zotëron të mbledhë flukse monetare të aktiveve dhe shet aktive mund të klasifikohet si FVOCI. Aktivet financiare që nuk përmbajnë flukse monetare që janë SPPI duhet të maten në FVPL (për shembull, derivativet). Derivatvët e përfshirë nuk janë më të ndarë nga aktivet financiare, por do të përfshihen në vlerësimin e kushteve të SPPI.

- Investimet në instrumentet e kapitalit maten gjithmonë me vlerën e drejtë. Megjithatë, menaxhmenti mund të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, me kusht që instrumenti të mos mbahet për tregtim. Nëse instrumenti i kapitalit është mbajtur për tregtim, ndryshimet në vlerën e drejtë paraqiten në fitim ose humbje.
- Shumica e kërkesave në SNK 39 për klasifikimin dhe matjen e detyrimeve financiare janë bartur të pandryshuara në SNRF 9. Ndryshimi kryesor është që një njësi ekonomike do të kërkohet të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e vet të kredisë për detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në të ardhura të tjera përmbledhëse.
- SNRF 9 paraqet një model të ri për njohjen e humbjeve nga zhvlerësimi - modeli i pritshëm i humbjeve të kreditit (ECL). Ekziston një qasje “tre faze” e cila bazohet në ndryshimin në cilësinë e kredisë të aktiveve financiare që nga njohja fillestare. Në praktikë, rregullat e reja nënkuptojnë se njësitë ekonomike do të duhet të regjistrojnë një humbje të menjëhershme të barabartë me ECL 12 mujore për njohjen fillestare të aktiveve financiare që nuk janë të dëmtuara nga kredia (ose ECL gjatë jetës për të arkëtueshmet tregtare). Aty ku ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë, dëmtimi matet duke përdorur ECL-në e përjetshme sesa ECL 12-mujore. Modeli përfshin thjeshtimet operacionale për qiranë

- dhe llogaritë e arkëtueshme tregtare.
- Kërkesat e kontabilitetit të mbrojtjes u ndryshuan për të harmonizuar kontabilitetin më ngushtë me menaxhimin e rrezikut. Standardi ofron njësi ekonomike me një zgjedhje të politikës kontabël ndërmjet zbatimit të kërkesave të kontabilitetit mbrojtës të SNRF 9 dhe vazhdimin të zbatimit të SNK 39 në të gjitha mbrojtjet sepse standardi aktualisht nuk trajton kontabilizimin për mbrojtje makro.

SNRF 9 “Instrumentet financiare” do të kenë një ndikim në njohjen, matjen, dëmtimin, si dhe në kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese të instrumenteve financiare. Duke u bazuar në vlerësimin paraprak, zbatimi i kërkesave të SNRF 9-shit për zhvlerësim pritet të rezultojë në një rritje në lejim të humbjes në momentin e tranzicionit

dhe në rritjen e shpenzimeve për lejimin për humbjet nga kreditë dhe paradhëniet. Kërkesat e reja të kontabilitetit mbrojtës nuk do të ndikojnë në pasqyrat financiare pasi banka nuk zbaton kontabilitetin mbrojtës. SNRF 9 është i zbatueshëm për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018.

Banka vlerësoi ndikimin e kalimit në SNRF9 dhe vlerat e supozuara janë paraqitur në tabelën më poshtë.

Tabela në vijim përputhet me vlerat kontabël të aktiveve financiare, nga kategoritë e tyre të mëparshme të matjes në përputhje me SNK 39 në kategoritë e tyre të reja të matjes, bazuar në një vlerësim të supozuar fillestar, pas kalimit në SNRF 9 më 1 janar 2018:

	Kategoria e matjes		Vlera e mbajtjes për SNK 39 (bilanci i mbylljes në 31 dhjetor 2017)	Efekti		Riklasifikimi		Vlera kontabël për SNRF9 (hapja e bilancit në 1 janar 2018)
	IAS 39	IFRS 9		Rimatja	Tjetër	Oblig-tive	Vullne-tare	
Mjete montetare dhe gjendja në bankën qendrore	L&R	AC	112,490	(139)		-	-	112,351
Hua dhe paradhënie për bankat	L&R	AC	61,527	(6)		-	-	61,521
Investimet në letrat me vlerë të borxhit	AFS	FVOCI	106,104	(70)		-	-	106,034
Hua dhe paradhënie për klientët	L&R	AC	482,640	(2,259)		-	-	480,381
Aktivet tjera financiare	L&R	AC	11,778	(183)		-	-	11,595
Totali i aktiveve financiare			774,539	(2,657)		-	-	771,882
Humbjet nga zhvlerësimi i provizionit për zërat jashtë bilancit	L&R	AC	320	733		-	-	1,053
Totali i detyrimeve financiare		320	733			-	-	1,053

Nuk priten ndryshime të rëndësishme për detyrimet financiare, përveç ndryshimeve në vlerën e drejtë të detyrimeve financiare të përcaktuara në FVTPL që i atribuohen ndryshimeve në rrezikun e kredisë të instrumentit, të cilat do të paraqiten në të ardhura të tjera përmbledhëse.

Standardi i ri gjithashtu paraqet kërkesat e zgjeruara të zbulimit dhe ndryshimet në prezantim. Këto pritet të ndryshojnë natyrën dhe shkallën e dhënies së informacioneve shpjeguese të Bankës për instrumentet e saj financiare veçanërisht në vitin e miratimit të standardit të ri.

SNRF 15, Të ardhurat nga kontratat me klientët (publikuar më 28 maj 2014 dhe në fuqi për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Standardi i ri paraqet parimin bazë se të ardhurat duhet të njihen kur mallrat ose shërbimet janë transferuar te konsumatori me çmimin e transaksionit. Çdo mall tubë ose shërbimet që janë të dallueshme duhet të njihen veças dhe ndonjë zbritje çmimi ose rabate në çmimin e kontratës duhet në përgjithësi të ndahen në elemente të veçanta. Kur konsiderata ndryshon për ndonjë arsye, shuma minimale duhet të njihet në qoftë se ato nuk janë në rrezik të rëndësishëm të ndryshimit kthyes. Shpenzimet e bëra për të siguruar kontrata me klientët duhet të kapitalizohen dhe të amortizohen gjatë periudhës kur përfitimet e kontratës konsumohen. Standardi i ri nuk pritet të ketë një ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës.

Ndryshimet në SNRF 15, Të ardhurat nga kontratat me klientët (publikuar më 12 prill 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Ndryshimet nuk ndryshojnë parimet themelore të Standardit, por sqarojnë se si duhet të zbatohen këto parime. Ndryshimet sqarojnë se si për të identifikuar një detyrim të performancës (premtimin për të transferuar një mall apo një shërbim te një klient) në kontratë; si të përcaktohet nëse një kompani është kryesore (ofruese e një malli apo shërbimi) ose një agjent (përgjegjës për rregullimin për mall apo shërbim që do të ofrohet); dhe se si të përcaktohet nëse të ardhurat nga dhënia e licencës duhet të njihen në një moment në kohë ose me kalimin e kohës. Përveç sqarimeve, ndryshimet përfshijnë dy lehtësime shtesë për të ulur koston dhe kompleksitetin për një kompani, kur ajo së pari zbaton standardin e ri. Standardi i ri

dhe ndryshimi nuk pritet të ketë një ndikim material në pasqyrat financiare të bankës.

SNRF 16, Qiratë (publikuar më 13 janar 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).

Standardi i ri përcakton parimet për njohjen, matjen, paraqitjen dhe shpalosjen e qirave. Të gjitha qiratë rezultojnë në atë që qiramarrësi merr të drejtën për të përdorur një aktiv në fillim të qirasë dhe në qoftë se pagesat e qirasë janë bërë me kalimin e kohës edhe marrjen e financimit. Prandaj, SNRF 16-shi eliminon klasifikimin e qirave ose si qira operative, ose si qira financiare siç kërkohet nga SNK 17 dhe në vend të kësaj prezanton një model të vetëm të kontabilitetit për qiramarrësit. Për qiramarrësin do të jetë e nevojshme për t'i njohur: (a) aktivet dhe pasivet për të gjitha qiratë me afat prej më shumë se 12 muaj, përveç rasteve kur aktiviteti bazë është me vlerë të ulët; dhe (b) amortizimi i aktiveve me qira veçmas nga interesi për detyrimet e qirasë në pasqyrën e të ardhurave. SNRF 16-shi në thelb bart përpara kërkesat e kontabilitetit të qiradhënësit në SNK 17.

Në përputhje me rrethanat, një qiradhënës vazhdon ta klasifikojë qiranë e saj si qira operative, ose si qira financiare dhe jep llogari për këto dy lloje të qirave ndryshe. Banka është duke vlerësuar ndikimin e standardit të ri në pasqyrat e saj financiare.

Iniciativa për Shpalosje - Ndryshimet në SNK 7 (publikuar më 29 janar 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2017).

SNK 7-shi i ndryshuar do të kërkojë dhënie e informacioneve shpjeguese në pajtim me lëvizjen në detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet financiare. Banka do ta paraqesë këtë zbulim në pasqyrat e saj financiare të vitit 2017.

SNRF 17 “Kontratate Sigurimeve” (lëshuar më 18 maj 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021).

SNRF 17 zëvendëson SNRF 4, i cili i ka dhënë lëshimeve të kompanive që të mbajnë kontabilitetin për kontratat e sigurimit duke përdorur praktikën ekzistuese. Si pasojë, ishte e vështirë për investitorët të krahasojnë dhe të kontrastin performancën financiare të ndërmarrjeve të ngjashme të sigurimit. SNRF 17 është një standard i vetëm i bazuar në parime për të llogaritur të gjitha llojet e kontratave të sigurimit, duke përfshirë

kontratat e risigurimit që një sigurues mban. Standardi kërkon njohjen dhe matjen e grupeve të kontratave të sigurimit në: (i) një vlerë aktuale të rregulluar nga rreziku i flukseve monetare të ardhshme (flukset e mjeteve monetare të përmbushjes) që përfshijnë të gjithë informacionin në dispozicion për flukset e mjeteve monetare të përmbushjes në një mënyrë që është në përputhje me informacionin e tregut të vëzhgueshëm; plus (nëse kjo vlerë është një pasiv) ose minus (nëse kjo vlerë është një aktiv) (ii) një shumë që përfaqëson fitimin e pafituar në grupin e kontratave (marzhi i shërbimit kontraktual). Siguruesit do të njohin fitimin nga një grup i kontratave të sigurimit gjatë periudhës që ata ofrojnë mbulim sigurimi, dhe pasi ato lirohen nga rreziku. Nëse një grup i kontratave është ose bëhet humbje, një njësi ekonomike do të njohë menjëherë humbjen. Standardi i ri nuk pritet të ketë një ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës.

KIRFN 22 “Transaksionet në valutë të huaj dhe shuma paraprake” (lëshuar më 8 dhjetor 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). Ky interpretim shqyrton si të përcaktohet data e transaksionit kur zbatohet standardi për transaksionet në valutë të huaj, SNK 21. Interpretimi zbatohet kur një njësi ekonomike paguan ose ka marrë parapagim paraprakisht për kontratat në valutë të huaj. Interpretimi përcakton që data e transaksionit është data në të cilën njësi ekonomike fillimisht njeh aktivin jo-monetar ose pasivin jomonetar që rrjedh nga pagesa ose marrja e shumës paraprake. Nëse ka pagesa të shumëfishta ose faturat paraprakisht, Interpretimi kërkon që një njësi ekonomike të përcaktojë datën e transaksionit për çdo pagesë ose marrje të konsideratës paraprake. Standardi i ri nuk pritet të ketë një ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës.

KIRFN 23 “Pasiguria mbi Trajtimin e Taksave mbi të Ardhurat” (lëshuar më 7 qershor 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019). SNK 12 specifikon mënyrën e llogaritjes së tatimit aktual dhe të shtyrë, por jo si të pasqyrojë efektet e pasigurisë. Interpretimi sqaron se si të zbatohen kërkesat e njohjes dhe të matjes në SNK 12 kur ka pasiguri mbi trajtimet e tatimit mbi të ardhurat. Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse duhet të shqyrtojë çdo trajtim tatimor të pasigurt veçmas ose së bashku me një

ose më shumë trajtime të tjera të pasigurta tatimore bazuar në atë metodë më të mirë parashikon zgjidhjen e pasigurisë. Një njësi ekonomike duhet të supozojë se një autoritet tatimor do të shqyrtojë shumat që ka të drejtë të shqyrtojë dhe të ketë njohuri të plotë për të gjitha informacionet e lidhura me to gjatë kryerjes së këtyre provimeve. Nëse një njësi ekonomike përfundon se nuk është e mundur që autoriteti tatimor të pranojë një trajtim të pasigurt tatimor, efekti i pasigurisë do të pasqyrohet në përcaktimin e fitimit ose humbjes së tatueshme, bazave tatimore, humbjeve tatimore të papërdorura, kredive të papërdorura tatimore ose normave tatimore, duke përdorur ose shumën më të mundshme ose vlerën e pritur, në varësi të metodës që njësi ekonomike pret të parashikojë më mirë zgjidhjen e pasigurisë.

Një njësi ekonomike do të pasqyrojë efektin e një ndryshimi në fakte dhe rrethana ose në informacione të reja që ndikojnë në gjykimet ose vlerësimet e kërkuara nga interpretimi si një ndryshim në vlerësimin kontabël. Shembujt e ndryshimeve në fakte dhe rrethana ose informacione të reja që mund të rezultojnë në rivlerësimin e një gjykimi apo vlerësimi përfshijnë, por nuk kufizohen në, ekzaminimet ose veprimet e një autoriteti tatimor, ndryshimet në rregullat e vendosura nga një autoritet tatimor ose skadimi i një e drejta e autoritetit tatimor për të shqyrtuar ose rishqyrtuar një trajtim tatimor. Mungesa e një marrëveshjeje ose mosmarrëveshjeje nga një autoritet tatimor me një trajtim tatimor, në izolim, nuk ka të ngjarë të përbëjë një ndryshim në fakte dhe rrethana apo informata të reja që ndikojnë në gjykimet dhe vlerësimet e kërkuara nga Interpretimi. Standardi i ri nuk pritet të ketë një ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës.

Deklaratat e tjera të reja në vijim nuk pritet të kenë ndonjë ndikim material në bankë kur të miratohen:

- Shitja apo Kontributi i Aktiveve në mes të një investitori dhe bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjeje të përbashkët - Ndryshimet në SNRF 10 dhe në SNK 28 (publikuar më 11 shtator 2014 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas një date i cili do të përcaktohet nga BSNK-ja).
- Njohja e aktiveve tatimore të shtyra për

humbjet e parealizuara - Ndryshimet në SNA 12 (publikuar më 19 janar 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2017).

- Ndryshimet në SNRF 2, Pagesa e bazuar në aksione (publikuar më 20 qershor 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).
- Aplikimi SNRF 9, Instrumentet Financiare me SNRF 4, Kontratat e Sigurimit - Ndryshimet në SNRF 4 (publikuar më 12 shtator 2016 dhe në fuqi, në varësi të qasjes, për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018 për subjektet të cilat zgjedhin për të aplikuar opsionin e përkohshëm të përjashtimit ose kur subjekti zbaton së pari SNRF 9-shin për subjektet që zgjedhin për të aplikuar qasjen e mbulesës).
- Përmirësimet vjetore të ciklit SNRF 2014-2016 (publikuar më 8 dhjetor 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2017 për Ndryshimet në SNRF 12 dhe më ose pas 1 janarit 2018 për Ndryshimet në SNRF 1 dhe SNK 28).
- KFNR 22 – Konsiderata e transaksioneve me valutë të huaj dhe paradhënie (publikuar më 8 dhjetor 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018) do të ketë një ndikim të vogël në pasqyrat financiare. Interpretimi është efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018.
- Transferet e Pronës së Investimeve - Ndryshimet në SNK 40 (publikuar më 8 dhjetor 2016 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Përveç nëse përshkruhet ndryshe sipër, standardet dhe interpretimet e reja nuk pritet të ndikojnë dukshëm në pasqyrat financiare të bankës.

Nuk ka kërkesa apo rregullore të vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ose rregullatorë të tjerë lidhur me paraqitjen e standardeve të raportimit financiar në fuqi.

5. Gjykimet kritike kontabël dhe burimet kyç të pasigurisë së përlllogaritjes

Banka bën përlllogaritje dhe supozime që ndikojnë në shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Përlllogaritjet dhe gjykimet janë vlerësuar në mënyrë të vazhdueshme dhe duke u bazuar në përvojën historike dhe në faktorët e tjerë, përfshirë pritjet e ngjarjeve të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme në kuadër të rrethanave.

(a) Supozimet dhe vlerësimet e pasigurive

Informacioni rreth supozimeve dhe vlerësimeve të pasigurive, të cilat kanë një rrezik të rëndësishëm pasi mund të çojnë në rregullime materiale në vitet pasardhëse, është treguar më poshtë në lidhje me zhvlerësimin e instrumenteve financiare.

(i) Ngarkesa e zhvlerësimit për humbjet e kredisë

Banka rishikon portfolion e saj të kredive për t'i vlerësuar zhvlerësimet së paku në baza tremujore. Gjatë përcaktimit të asaj nëse humbja e zhvlerësimit duhet të regjistrohet në pasqyrën e fitimit dhe të humbjes, banka bën gjykimin nëse ka të dhëna të vëzhgueshme, të cilat tregojnë se ka rënie të matshme në flukset e ardhshme monetare nga portfolio i kredive para se rënia të mundë të identifikohet me një kredi individuale në atë portofol. Kjo dëshmi mund të përfshijë të dhëna të vëzhgueshme duke treguar se ka pasur ndryshime të kundërta në statusin e pagesës së huadhënësve në një grup, ose kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që ndërlidhen me mospagesën në aktive në grup, se kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që lidhen me mospagimin e aseteve në Bankë.

Menaxhmenti bën përlllogaritjet duke u bazuar në humbjen historike për aktivet me karakteristika rreziku të kredisë dhe dëshmi objektive të zhvlerësimit, të ngjashëm me ato në portofol gjatë programimit të flukseve monetare të ardhshme. Metodologjia dhe supozimet e përdorura për përlllogaritjen e shumës dhe të kohës së rrjedhave të ardhshme të parasë së gatshme janë rishikuar në mënyrë të rregullt për t'i reduktuar dallimet ndërmjet përlllogaritjeve të humbjes dhe të përvojës së humbjes aktuale.

Një rritje apo një ulje prej 10% në humbjen reale në krahasim me humbjen e parashikuar të përdorur do të rezultonte në një rritje apo në një ulje në zhvlerësimin e kredive dhe të paradhënies.

kolektive për 1,696 mijë euro (2016: 1,646 mijë euro), respektivisht. Humbjet nga zhvlerësimi për kredi individuale të rëndësishme bazohen në vlerësimet e zbritjeve të flukseve monetare të ardhshme së kredive individuale, duke marrë parasysh pagesat dhe realizimin e çdo aktivi të mbajtur si kolateral ndaj kredive. Një rritje apo një ulje prej 10% në humbjen reale në krahasim me rrjedhën e parashikuar të zbritur të parasë nga kreditë individuale të rëndësishme, që mund të ndodhin nga diferencat në shumat dhe kohën e flukseve monetare, do të rezultojnë në një rritje ose në një ulje në zhvlerësimin e kredisë dhe të paradhënieve për 933 mijë euro (2016: 946 mijë euro), respektivisht.

(ii) Pasuritë e riposeduara

Banka mat aktivet e riposeduara me vlerën më të ulët të kostos (vlera e ankandit) dhe vlerës neto të realizueshme. Matja e vlerës së drejtë përfshin përdorimin e raporteve të vlerësimit të vlerësuesve të pavarur. Vlerat më pas shqyrtohen nga Menaxhmenti i Bankës për të dhëna të rëndësishme të pakontrollueshme dhe për çdo rregullim të kërkuar të shënimeve. Aktualisht, për shkak të specifikave të tregut të pasurive të paluajtshme në Kosovë dhe çështjeve të legalizimit, frekuenca e transaksioneve është e ulët. Në vlerësimin e menaxhmentit, mbetet një aktivitet i mjaftueshëm i tregut për të ofruar çmime të krahasueshme për transaksione të rregullta me prona të ngjashme gjatë përcaktimit të vlerës së drejtë për kolateralin e riposeduar të Bankës. Menaxhmenti ka shqyrtuar supozimet e vlerësuesve që bazohen në metodat e përdorura në raportet e vlerësimit dhe konfirmon se informacioni i krahasueshëm i përdorur, statusi ligjor i pronave dhe supozimet e bëra përcaktohen në mënyrë të përshtatshme duke marrë parasysh kushtet e tregut në fund të periudhës raportuese. Pavarësisht nga sa më sipër, menaxhmenti konsideron se vlerësimi i kolateralit të saj të riposeduar aktualisht është subjekt i një shkalle më të lartë të gjyqimit dhe një rritje e mundësisë që të ardhurat reale në një shitje mund të ndryshojnë nga vlera kontabël. Përqindjet e zhvlerësimit që menaxhimi përdor për të pasqyruar kostot e shitjes mbulojnë pasigurinë lidhur me statusin ligjor, kohën kur do të shiten kolaterale të riposeduara dhe kufizimet e tjera të tregut. Një rritje në përqindjet aktuale të zhvlerësimit me 10% do të rezultojë në një rritje të provigjoneve për pronat e riposeduara prej 191 mijë euro në datën e raportimit.

6. Menaxhimi i rrezikut financiar

Aktivitetet e bankës e ekspozojnë atë ndaj një numri rreziqesh dhe këto aktivitete përfshijnë analiza, vlerësim, pranueshmëri dhe menaxhim të një shkalle të rrezikut ose kombinimit të rreziqeve. Pranimi i rrezikut është thelbësor për biznesin financiar dhe rreziqet operative janë një pasojë e pashmangshme e të qenit në biznes. Prandaj, synimi i bankës është arritja e një ekuilibri të përshtatshëm ndërmjet rrezikut dhe kthimit, si dhe minimizimi i efekteve negative të mundshme në performancën financiare të bankës.

Politikat e menaxhimit të rrezikut të bankës janë krijuar për t'i identifikuar dhe për t'i analizuar këto rreziqe, për t'i përcaktuar limitet dhe kontrollet e rrezikut dhe për t'i monitoruar rreziqet dhe zbatimin e limiteve përmes sistemeve të besueshme dhe të përditësuara informative. Banka rregullisht rishikon politikat dhe sistemet e saj të menaxhimit të rrezikut për të pasqyruar ndryshimet në tregjet, produktet dhe praktikatat më të mira në zhvillim.

Menaxhimi i rrezikut kryhet në mënyrë primare nga Departamenti i Rrezikut dhe Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut në Bankë, i cili punon në kuadër të politikave të aprovuara nga Bordi i Drejtorëve. Bordi ofron parime të shkruara për menaxhimin e përgjithshëm të rrezikut, si dhe politika të shkruara që mbulojnë fushat specifike, siç janë: rreziqet kreditore, rreziku i shkëmbimit të valutave të huaja, rreziku i normës së interesit dhe rreziku i likuiditetit. Gjithashtu, auditimi i brendshëm është përgjegjës për rishikim të pavarur të menaxhimit të rrezikut dhe mjedisit të kontrollit.

(a) Rreziku i kredisë

Banka mbart ekspozim ndaj rrezikut të kredisë, i cili është rreziku që pala e tretë do të shkaktojë një humbje financiare për bankën duke dështuar të përmbushë një detyrim. Rreziku i kredisë është rreziku më i rëndësishëm për biznesin e bankës, prandaj menaxhmenti me kujdes përcaktojnë ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë. Ekspozimet e kredisë rrjedhin kryesisht nga aktivitetet e huazimit që sjellin kredi dhe pagesa në paradhënie, si dhe nga aktivitetet në investime që sjellin vendosjet dhe letrat me vlerë të borxhit në portfolion e Aktiveve të Bankës.

Ka gjithashtu rrezik të kredisë nga instrumentet financiare jashtë bilancit, siç janë letrat e kredive, garancitë dhe zotimet e kredive. Menaxhimi i rrezikut të kredisë, kontrolli për kredi dhe pagesa në paradhënie janë të centralizuara në Departamentin e Menaxhimit të Rrezikut të Kredisë, ndërsa rreziku ndërmjet bankave për vendosje dhe letra me vlerë të borxhit janë koncentruar në departamentet e Thesarit dhe Menaxhimit të Rrezikut. Të gjitha departamentet përgjegjëse për menaxhimin e rrezikut të kredisë dhe kontrollet raportojnë në Bordin Menaxhues dhe në Bordin e Drejtorëve në mënyrë të rregullt.

(i) Analiza e cilësisë së kredisë

Tabela më poshtë përcakton informacione mbi cilësinë e kredisë së aktiveve financiare dhe fondet për dëmtimet/humbjet nga rënia në vlerë, të mbajtura nga banka kundrejt këtyre aktiveve.

Tabela më poshtë paraqet rastin më të keq të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë për bankën, për datën 31 dhjetor 2017 dhe 2016, pa marrë në konsideratë kolateralin e mbajtur apo dokumentet tjera mbrojtje të kredive. Për aktivet financiare ekspozimet e mëposhtme paraqesin vlerën e mbartur ashtu si është raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë	31 Dhjetor 2017		31 Dhjetor 2016	
	Vlera kontabël	Shuma e angazhuar/garantuar	Vlera kontabël	Shuma e angazhuar/garantuar
Gjendja me Bankën Qendrore dhe Bonot e				
Thesarit me maturitet më të vogël se 3 muaj	63,419	-	65,280	-
Kredi dhe paradhënie për bankat	63,986	-	67,004	-
Kredi dhe paradhënie për klientët	482,641	-	452,514	-
Aktivitetet financiare të vlefshme për shitje	106,179	-	131,378	-
Aktive të tjera financiare	8,078	-	5,112	-
Zotimet dhe garancitë e kredidhënies	-	95,130	-	88,368
Totali	724,303	95,130	721,288	88,368

Jashtë gjendjes së bilancit	31 dhjetor 17	31 dhjetor 16
Zotimet kreditore	62,239	61,280
Garancitë financiare	31,004	26,552
Letër kreditë	1,887	536
	95,130	88,368
Provizionet e njohura si detyrim	(320)	(260)
Totali	94,810	88,108

Mjetet monetare dhe gjendja me bankën qendrore

Mjetet monetare dhe llogaria rrjedhëse me bankat nuk janë as në vonesë, as të zhvlerësuar dhe nuk janë të kolateralizuara. Banka Qendrore e Kosovës dhe Qeveria e Kosovës nuk vlerësohen nga agjencitë e njohura të vlerësimit. Sidoqoftë, borxhi publik është në nivele nën 20% të PBB-së dhe nuk ka historik të mosveprimeve në lidhje me instrumentet e lëshuara nga Qeveria nëpërmjet Bankës Qendrore ose vetë Bankës Qendrore.

Të drejta nga bankat

Ekspozimet ndërbankare monitorohen çdo ditë nga funksioni i monitorimit të rrezikut dhe njësia e thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare tek bankat internacionale me pozite të mirë financiare. Para fillimit të një marrëdhënie

brenda bankës, funksioni i monitorimit të rrezikut dhe menaxhimi kryejnë një analizë të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve të tjera monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korrespondente, si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat banka ka ekspozime të investimeve, monitorohen vazhdimisht për renditjen e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si:

“Standard & Poor’s” (S & P), “Fitch” dhe “Moody’s”. Një funksion i pavarur nga njësia e thesarit, zakonisht menaxhimi i rrezikut, duhet të monitorojë se ekspozimi ndaj të gjitha bankave nuk i kalon limitet rregullatore ose limitet e brendshme të vendosura nga menaxhmenti i bankës. Kështu, menaxhimi i rrezikut mbështet Departamentin e Thesarit, duke siguruar

	Vlerësimi Fitch	Mjetet mone- tare në bankën qendrore, duke përfshirë rezervat e detyrueshme	Letrat me vlerë nga Qeveria e Kosovës me maturitet më të vogël se 3 muaj	Totali
Në mijëra euro				
31 Dhjetor 2017				
Pa vonesa dhe zhvlerësime				
Banka Qendrore e Kosovës	Pa kategorizim			
- Llogaritë rrjedhëse		7,010	-	7,010
- Rezervat e detyrueshme		40,727	-	40,727
- Letrat me vlerë të Qeverisë		-	6,200	6,200
Banka Qendrore e Republikës së Gjermanisë ("Deutsche Bundesbank")	AAA	15,682	-	15,682
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj, duke mos përfshirë paratë e gatshme në dorë				
		63,419	6,200	69,619

	Vlerësimi Fitch	Mjetet mone- tare në bankën qendrore, duke përfshirë rezervat e detyrueshme	Letrat me vlerë nga Qeveria e Kosovës me maturitet më të vogël se 3 muaj	Totali
Në mijëra euro				
31 Dhjetor 2016				
Pa vonesa dhe zhvlerësime				
Banka Qendrore e Kosovës	Pa kategorizim			
- Llogaritë rrjedhëse		7,309	-	7,309
- Rezervat e detyrueshme		37,610	-	37,610
- Letrat me vlerë të Qeverisë		-	3,000	3,000
Banka Qendrore e Republikës së Gjermanisë ("Deutsche Bundesbank")	AAA	17,361	-	17,361
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj, duke mos përfshirë paratë e gatshme në dorë				
		62,280	3,000	65,280

raporte ditore që për ekspozimet dhe depozitat që mund të bëhen në të gjitha bankat korrespondente pa shkelur kufijtë e ekspozimit të pranishëm.

Në përputhje me Rregulloren e re mbi Ekspozimet e Mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, bankat nuk do të kenë asnjë ekspozim total të rrezikut të kredisë ndaj palëve të lidhura që tejkalon 15% të klasës I, të kapitalit rregullator. Gjithashtu, për të reduktuar më tej rrezikun e palës korresponduese,

KPAD-ja miraton kufizime të brendshme për ekspozimet ndaj palës korresponduese pak më ulët se kërkesat rregullatore, kufij të cilët janë respektuar vazhdimisht nga banka.

(i) Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave aprovohen pa kolateral. Tabela më poshtë paraqet llogaritë rrjedhëse dhe depozitat me afat në bankat përgjegjëse nga kategorizimet e kredidhënies:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
<i>Pa vonesa dhe zhvlerësime:</i>		
- AA+ to AA-	26,608	33,636
- A+ to A-	21,048	14,085
- BBB+ to B-	16,330	19,283
Borxhi total nga banka të tjera	63,986	67,004

Kredi dhe paradhënie për klientë

31 dhjetor 2017	Privat	Biznes	Totali
Shuma bruto në total	142,664	362,905	505,569
Fonde për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(7,973)	(14,955)	(22,928)
Vlera e mbartur neto	134,691	347,950	482,641
Me kosto të amortizuar			
<i>Pa vonesa dhe zhvlerësime</i>	132,076	336,384	468,460
<i>Me vonesa dhe të pazhvlerësuar</i>	5,690	11,675	17,365
Të zhvlerësuar	4,898	14,846	19,744
Shuma bruto në total	142,664	362,905	505,569
Fonde për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(7,973)	(14,955)	(22,928)
Vlera e mbartur neto	134,691	347,950	482,641
Kreditë me kushte të negociuara			
Vlera e mbartur	3,151	16,899	20,050
<i>Nga të cilat: të pazhvlerësuar</i>	1,463	9,777	11,240
Fonde për zhvlerësim	(1,493)	(4,756)	(6,249)
Vlera e mbartur neto	1,658	12,143	13,801
Të vonuara por jo të zhvlerësuar			
Me vonesa 0 – 30 ditë	3,723	9,999	13,722
Me vonesa 31 – 90 ditë	1,115	1,197	2,312
Me vonesa mbi 180 ditë	851	480	1,331
	5,689	11,676	17,365
Të zhvlerësuar			
Me vonesa 0 – 30 ditë	618	8,963	9,581
Me vonesa 31 – 90 ditë	198	1,137	1,335
Me vonesa 91 – 180 ditë	209	544	753
Me vonesa mbi 180 ditë	3,873	4,202	8,075
	4,898	14,846	19,744
Fonde për zhvlerësim			
Individuale	(682)	(5,287)	(5,969)
Kolektive	(7,291)	(9,668)	(16,959)
Totali i fondeve për zhvlerësim	(7,973)	(14,955)	(22,928)

Kredi dhe paradhënie për klientë (vazhdim)

31 dhjetor 2016	Privat	Biznes	Totali
Shuma totale bruto	139,825	335,191	475,016
Fonde për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(7,911)	(14,591)	(22,502)
Vlera e mbartur neto	131,914	320,600	452,514
Me kosto të amortizuar			
Pa vonesa dhe zhvlerësime	129,599	310,480	440,079
<i>Me vonesa dhe të pazhvlerësuara</i>	5,811	8,697	14,508
Të zhvlerësuara	4,415	16,014	20,429
Shuma totale bruto	139,825	335,191	475,016
Fonde për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(7,911)	(14,591)	(22,502)
Vlera e mbartur neto	131,914	320,600	452,514
Kreditë me kushte të negociuara			
Vlera e mbartur	3,505	25,936	29,441
<i>Nga të cilat: të pazhvlerësuara</i>	1,242	10,998	12,240
Fonde për zhvlerësim	(1,510)	(5,319)	(6,829)
Vlera e mbartur neto	1,995	20,617	22,612
Të vonuara por jo të zhvlerësuara			
Me vonesa 0 – 30 ditë	3,477	7,340	10,817
Me vonesa 31 – 90 ditë	1,267	741	2,008
Me vonesa mbi 180 ditë	1,067	616	1,683
	5,811	8,697	14,508
Të zhvlerësuara			
Me vonesa 0 – 30 ditë	498	8,342	8,840
Me vonesa 31 – 90 ditë	129	1,766	1,895
Me vonesa 91 – 180 ditë	114	2,026	2,141
Me vonesa mbi 180 ditë	3,674	3,880	7,553
	4,415	16,014	20,429
Fonde për zhvlerësim			
Individuale	(269)	(5,771)	(6,040)
Kolektive	(7,642)	(8,820)	(16,461)
Totali i fondeve për zhvlerësim	(7,911)	(14,591)	(22,502)

Zhvlërësime dhe provizionime

Provizionet e rënies së vlerës (zhvlërësimit) regjistrohen për qëllime të raportimit financiar vetëm për humbjet që janë shkaktuar në ditën e raportimit, duke u bazuar në dëshminë objektive të zhvlërësimit [shihni shënimin 2.(g)(vii)].

Politika e bankës kërkon rishikimin e aktiveve individuale financiare që janë mbi pragjet e materialitetit së paku një herë në vit ose në mënyrë më të rregullt kur kjo kërkohet nga rrethanat. Lejimet ose fondet e zhvlërësimeve në llogaritë e vlerësuar në baza individuale janë përcaktuar përmes vlerësimit të humbjes së shkaktuar në datën e raportimit rast për rast dhe aplikohen për të gjitha llogaritë e rëndësishme individuale. Vlerësimi zakonisht përfshin kolateralin e mbajtur (duke përfshirë rikonfirmimin e ekzekutimit të tij) dhe pranimet e pritura për atë llogari individuale. Vlerësimi kolektiv i zhvlërësimit të një grupi të aktiveve financiare bazohet në analizën kuantitative të normave të mospagesës historike për portofolin e kredisë me karakteristika të ngjashme. Normat kuantitative të mospagesës të kalkuluara në këtë mënyrë i janë nënshtruar një analize kualitative (analizë migrimi).

Sipas metodologjisë së brendshme, banka përcakton zhvlërësimin e kredive të humbura në përputhje me alokimin e ekspozimit të kredisë në tri kategori të ndryshme si më poshtë:

Zhvlërësime individuale specifike: Në këtë kategori banka njeh provizionin për të gjitha ekspozimet e rëndësishme kreditore individuale me evidencë objektive të zhvlërësimit.

Provizionet e bazuara në portofol: Në këtë kategori banka provizionon të gjitha ekspozimet e kredive për të cilat ajo përcakton që nuk janë të zhvlërësuar si dhe ekspozime të tjera bazuar në karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë.

Provizionet specifike të tjera: Në këtë kategori banka provizionon individualisht të gjitha ekspozimet e kredive jo të rëndësishme që janë zhvlërësuar, duke u bazuar në numrin e ditëve të vonesave (d.m.th. më shumë se 30 ditë vonesë).

Kredi me vonesë, por të pazhvlërësuar

Kredive të cilave u ka kaluar afati, por nuk janë zhvlërësuar janë ato kredi ku interesi kontraktual

ose i pagesave të kryegjësë u ka kaluar afati, por banka beson se zhvlërësimi nuk është i përshtatshëm në bazë të nivelit të sigurisë/kolateralit të disponueshëm dhe/apo në stadin e mbledhjes së shumave që i detyrohen bankës.

Kreditë me kushte të ristrukturuara

Kreditë me kushte të ristrukturuara janë kredi që janë ristrukturuar duke modifikuar planin e pagesave të një marrëveshje ekspozimi ndaj kredisë, si rezultat i rritjes së rrezikut të kredisë me klientin. Një vendim për të ristrukturuar i nënshtrohet kushteve në vijim:

- ristrukturimi rrit mundësinë që kredimarrësi do të jetë në gjendje të paguajë ekspozimin kreditor;
- ristrukturimi rrit mundësinë që banka të rikuperojë borxhin e papaguar më shpejt në një shkallë më të madhe dhe/ose me një kosto më të ulët që do të mundë të arrihej përmes procesit ligjor të rikuperimit;
- plani i ri i pagesave është në përputhje me kapacitetin e tanishëm dhe të ardhshëm të kredimarrësit;
- kredimarrësi ofron kolateral shtesë, nëse është e mundur dhe e përshtatshme.

Duke u bazuar tek lloji i ristrukturimit (standard ose i zhvlërësuar) ekspozimi i kredisë mund të kategorizohet ose jo në një kategori më të mirë, duke u bazuar në performancën e ekspozimit. Kreditë e zhvlërësuar të ristrukturuara qëndrojnë në të njëjtën kategori, pavarësisht nga performanca pas ristrukturimit.

Politika e fshirjes

Banka bën fshirjen e një kredi (dhe çdo fond për humbjet prej saj) kur është përcaktuar që kjo kredi është e parikuperueshme. Ky përcaktim arrihet pasi merret në konsideratë informacioni për gjendjen financiare të kredimarrësit, i cili nuk mund të paguajë detyrimin e tij ose kur të ardhurat nga shitja e kolateralit nuk janë të mjaftueshme për ta mbuluar të gjithë ekspozimin. Sa më të vogla shumat e mbetura, sa më i madh numri i ditëve me vonesë dhe sa më të mëdha janë paqartësitë rreth përmirësimit (të tilla si kushtet ligjore të paparashikueshme), aq më të vogla do të jenë mundësitë e mbledhjes së borxhit nga banka.

Aktivitet financiare të vlefshme për shitje

Investimet në letrat me vlerë të borxhit të qeverive, bankave qendrore dhe kredimarrësve të tjerë mbikombëtarë janë të vlerësuara si AA - ose më lartë nga “Fitch”, “S & P” ose “Moody’s”.

Ekspozimi ndaj letrave me vlerë të borxhit është i rregulluar me politikën e investimeve. Investimet janë të lejuara vetëm në letrat me vlerë likuide që kanë vlerësim të lartë kreditor. Ekspozimi maksimal ndaj

rrezikut kreditor përfaqësohet nga vlera kontabël neto e çdo aktivi financiar në pasqyrën e pozicionit financiar.

Tabela më poshtë paraqet komplet portofolin, i cili përfshin letrat me vlerë që nuk lidhen me Qeverinë e Kosovës. Sidoqoftë, borxhi publik është në nivele nën 20% të PBB-së dhe nuk ka historik të mosveprimeve në lidhje me instrumentet e lëshuara nga Qeveria nëpërmjet Bankës Qendrore ose vetë Bankës Qendrore.

	Letrat me vlerë të Qeverisë së Kosovës	OECD Bonot e Qeverisë	Totali
31 Dhjetor 2017			
<i>Pa vonesa dhe zhvlerësime</i>			
- AAA	-	70,547	70,547
- AA+	-	12,397	12,397
- Te pakategorizuara (në nivel shteti ose qeverie)	23,160	75	23,235
Borxhi total i letrave me vlerë të vlefshme për shitje	23,160	83,019	106,179

	Letrat me vlerë të Qeverisë së Kosovës	OECD Bonot e Qeverisë	Totali
31 Dhjetor 2016			
<i>Pa vonesa dhe zhvlerësime</i>			
- AAA	-	81,460	81,460
- AA+	-	25,316	25,316
- Te pakategorizuara (në nivel shteti ose qeverie)	24,533	69	24,602
Borxhi total i letrave me vlerë të vlefshme për shitje	24,533	106,845	131,378

Zotimet e kredi-dhënies dhe garancitë financiare

Ekspozimi maksimal nga garancitë financiare përfaqëson shumën maksimale që banka duhet ta paguajë nëse garancia kërkohet, e cila mund të jetë në mënyrë të konsiderueshme më e madhe sesa shuma e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për zotimet e kredidhënies është shuma e plotë e zotimit (Shënimi 26).

(ii) Kontrolli i limitit të rrezikut dhe politikat reduktuese

Banka menaxhon limitet dhe kontrollon përqendrimet e rrezikut të kredisë kudo që këto janë identifikuar, në mënyrë të veçantë me palë individuale dhe grupe dhe palë të lidhura.

Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur limite në shumën e rrezikut të pranuar në lidhje me një kredimarrës ose grup kredimarrësish dhe për segmentet gjeografike e industriale. Rreziqet e tilla monitorohen rregullisht dhe i nënshtrohen një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme. Limitet në nivelin e rrezikut të kredisë sipas produktit, rajonit dhe sektorit të industrisë janë aprovuar nga Bordi Drejtues.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredidhënies menaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së kredimarrësit dhe kredimarrësve të mundshëm për ta përmbushur shlyerjen e detyrimeve të interesit dhe të kapitalit dhe duke ndryshuar këto limite kredidhënieje, kur është e përshtatshme. Kontrollat e tjera dhe masat reduktuese janë përshkruar më poshtë.

Kolaterali i mbajtur dhe përmisime të tjera kreditore dhe efekti i tyre financiar

Banka përdor një numër politikash dhe praktikash për ta ulur rrezikun e kredisë, ku më e zakonshmeja është marrja e sigurisë dhe e kolateraleve për fondet e dhëna. Banka zbaton udhëzime mbi pranueshmërinë e llojeve specifike të kolateralit, si dhe uljen e rrezikut të kredisë. Llojet kryesore të kolateralit për kreditë dhe paradhëniet janë:

- Hipoteka mbi pronat e banimit;
- Pengu mbi aktivet e biznesit të tilla si: ndërtesa, pajisje dhe inventarë;
- Pengu mbi para dhe ekuivalentet e mjeteve monetare (kolateral me mjete monetare).

Kreditë për korporatat dhe individët janë në përgjithësi të siguruara; mbitërheqje private individuale dhe kartat e kreditit të lëshuara për individët janë të siguruara me para të gatshme ose lloje të tjera të kolateralit të përcaktuara me vendim të komiteteve të kreditit.

Përveç kësaj, për ta minimizuar humbjen e kredisë banka do të kërkojë kolateral shtesë nga pala sapo që ka tregues zhvlerësimi për kreditë dhe paradhëniet përkatëse individuale.

Efekti financiar i kolateralit është paraqitur duke shpalosur vlerat e kolateraleve veçmas për:

- ato aktive ku kolaterali dhe përmirësimet tjera kreditore janë të barabarta ose kalojnë vlerën e bartur të aktiveve ('Aktivet e mbikolateralizuara'); dhe
- ato aktive ku kolaterali dhe përmirësimet tjera kreditore janë më pak se vlera e bartur e aktiveve ('Aktivet e nënkolateralizuara').

	Aktivet e mbikolateralizuara		Aktivet e nënkolateralizuara	
	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera reale e kolateralit	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera reale e kolateralit
31 dhjetor 2017				
Biznesi	196,092	607,710	151,858	122,960
Private	35,576	121,248	99,114	21,832
	231,668	728,958	250,972	144,792
	Aktivet e mbikolateralizuara		Aktivet e nënkolateralizuara	
	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera reale e kolateralit	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera reale e kolateralit
31 dhjetor 2016				
Biznesi	222,497	718,041	98,104	75,670
Private	36,263	116,353	95,650	29,755
	258,760	834,394	193,754	105,425

Vlera e drejtë e kolateralit është vlerësuar nga banka mbi baza individuale. Vlera e vlerësuar paraqet vlerën reale të tregut. Të ardhurat e pritshme nga likuidimi i kolateralit është marrë gjithashtu në konsideratë në llogaritjen e provizionit individual për zhvlerësim.

(iii) Përqendrimi i rrezikut të kredisë

Përqendrimet lindin kur një numër i palëve të tjera është i angazhuar në aktivitete të ngjashme të biznesit apo veprimtari në të njëjtin rajon gjeografik, ose kanë karakteristika të ngjashme ekonomike që do të shkaktojnë ndikime të ngjashme në aftësinë e tyre për t'i përmbushur detyrimet kontraktuale si rrjedhojë e ndryshimeve në kushtet ekonomike, politike apo të tjera. Përqendrimet tregojnë ndjeshmëri relative të performancës së bankës ndaj zhvillimeve që ndikojnë në një industri të veçantë ose zonë gjeografike.

Sektorët gjeografikë

Tabela e mëposhtme ndanë ekspozimin kryesor të kredisë së bankës në shumat bruto, siç janë kategorizuar sipas rajonit gjeografik, më 31 dhjetor 2017 dhe 2016. Banka ka alokuar ekspozimet sipas rajoneve, duke u bazuar në vendin e qëndrimit të palës tjetër.

	2017			2016		
	Shtetet e OECD	Kosova	Totali	Shtetet e OECD	Kosova	Totali
Aktive						
Gjendja me Bankën Qendrore	15,682	47,737	63,419	17,361	47,919	65,280
Kredi dhe paradhënie						
për bankat	63,986	-	63,986	67,004	-	67,004
Kredi dhe paradhënie						
për klientët	-	482,641	482,641	-	452,514	452,514
Aktivitet financiar të vlefshme						
për shitje	83,019	23,160	106,179	106,845	24,533	131,378
Aktive të tjera financiare	-	8,078	8,078	-	5,112	5,112
	162,687	561,616	724,303	191,210	530,078	721,288
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave	99	161	260	99	128	227
Detyrime ndaj klientëve	48,656	624,815	673,471	42,699	646,144	688,843
Huatë	10,034	0	10,034	10,034	-	10,034
Borxhi i varur	7,644	0	7,644	7,645	-	7,645
Detyrime të tjera financiare	0	1,218	1,218	-	1,385	1,385
	66,433	626,194	692,627	60,477	647,657	708,134

Industria

	2017			2016		
	Privat	Biznes	Totali	Privat	Biznes	Totali
Aktive						
Gjendja me Bankën Qendrore	-	63,419	63,419	-	65,280	65,280
Kredi dhe paradhënie						
për bankat	-	63,986	63,986	-	67,004	67,004
Kredi dhe paradhënie						
për klientët	134,691	347,950	482,641	131,914	320,600	452,514
Aktivitet financiar të vlefshme						
për shitje	-	106,179	106,179	-	131,378	131,378
Aktive të tjera financiare	-	8,078	8,078	-	5,112	5,112
Totali i aktiveve	134,691	589,612	724,303	128,826	592,462	721,288
Detyrimet						
Detyrime ndaj bankave	-	260	260	-	227	227
Detyrime ndaj klientëve	512,051	161,420	673,471	545,081	143,762	688,843
Huatë	-	10,034	10,034	-	10,034	10,034
Borxhi i varur	-	7,644	7,644	-	7,645	7,645
Detyrime të tjera financiare	-	1,218	1,218	-	1,385	1,385
Totali i detyrimeve	512,051	180,743	692,627	545,081	163,053	708,134

(b) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, siç janë normat e interesit, çmimet e ekuitetit, normat e këmbimit të huaj dhe shpërndarjet e kredive (që nuk lidhen me ndryshimet në pozitën kreditore të emetuesit/obligatorit), do të ndikojnë në të ardhurat e bankës ose në vlerën e investimeve në instrumentet financiare të saj. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është që t'i menaxhojë dhe t'i kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin ndaj rrezikut.

(i) Rreziku i valutës së huaj

Rreziku i valutës është rreziku që vlera e instrumentit financiar do të ndryshojë për shkak të ndryshimeve në normat e këmbimit të valutës së huaj. Banka nuk synon të fitojë nga ndonjë transaksion spekulativ, por mundohet ta mbajë pozitën e saj të hapur afër zeros gjatë gjithë kohës. Limitet e pozitës së hapur valutore dhe kapaciteti i pranimit të rrezikut për bankën janë përcaktuar sipas politikave përkatëse, të cilat janë aprovuar nga Bordi i Drejtorëve dhe janë rishikuar në baza javore nga funksioni i monitorimit të rrezikut. Përveç kësaj, limitet rregullatore janë

zbatuar gjatë tërë kohës nga ana e bankës.

Njësia e Thesarit vlerëson kursin e këmbimit të valutës së huaj lidhur me të gjitha pozitat materiale të valutës. Janë shqyrtuar ndryshimet e strukturës së aktiveve dhe të detyrimeve të denominuara në valutën e huaj dhe ndikimin e tyre para se tregtimet të ekzekutohen nga Njësia i Thesarit të Bankës.

Njësia e Thesarit vëzhgon tregun financiar dhe informon funksionin e monitorimit të rreziku rregullisht dhe në rast se ka zhvillime me rëndësi që mund të ndikojnë në situatën me rrezikun e valutës së bankës.

Edhe pse banka ka për qëllim ta mbajë aq sa mundet valutën e vet sa më afër zeros, prapë ka raste kur banka mund të preket nga një paqëndrueshmëri e paparashikueshme e kursit të këmbimit.

Atëhere, funksionin e monitorimit të rreziku tkryen teste të stresit dhe i raporton efektet në P&L-në e Bankës në baza tremujore.

Normat zyrtare për valutat kryesore të përdorura në kthimin e zërave në valutë të huaj janë si më poshtë (në euro):

	31 Dhjetor 2017	31 Dhjetor 2016
1 USD	0.8338	0.9487
1 CHF	0.8546	0.9312
1 GBP	1.1271	1.1680

Tabela në vijim përmbledh aktivet dhe detyrimet e bankës në valutat e huaja, më 31 dhjetor 2017 dhe 2016, të kthyera në mijë EUR '000.

31 dhjetor 2017	EUR	USD	CHF	GBP	Totali
Aktive					
Mjete monetare në Bankën Qendrore	111,638	89	758	5	112,490
Kredi dhe paradhënie për bankat	49,303	14,305	334	44	63,986
Kredi dhe paradhënie për klientët	482,169	472	-	-	482,641
Aktivitetet financiare të vlefshme për shitje	91,147	15,032	-	-	106,179
Aktive të tjera financiare	7,545	533	-	-	8,078
Totali i aktiveve të financave monetare	741,802	30,431	1,092	49	773,374
Detyrime					
Detyrime ndaj bankave	259	-	1	-	260
Detyrime ndaj klientëve	642,005	30,331	1,072	63	673,471
Hua dhe detyrime të varura	17,678	-	-	-	17,678
Detyrime të tjera financiare	1,207	-	-	11	1,218
Totali i detyrimeve financiare monetare	661,149	30,331	1,073	74	692,627
Pozita financiare e bilancit neto	80,653	100	19	(25)	80,747
Zotimet e kredisë	62,154	85	-	-	62,239
Letrat me vlerë - jashtë bilancit	1,838	49	-	-	1,887
Garancitë bankare – jashtë bilancit	30,431	573	-	-	31,004
Zotimet lidhur me totalin e kredisë	94,423	707	-	-	95,130

31 dhjetor 2016	EUR	USD	CHF	GBP	Totali
Aktive					
Mjete monetare në Bankën Qendrore	120,380	319	546	19	121,264
Kredi dhe paradhënie për bankat	52,417	14,088	435	64	67,004
Kredi dhe paradhënie për klientët	451,320	1,194	-	-	452,514
Aktivitet financiar të vlefshme për shitje	121,890	9,488	-	-	131,378
Aktive të tjera financiare	4,519	593	-	-	5,112
Totali i aktiveve të financave monetare	750,526	25,682	981	83	777,272
Detyrime					
Detyrime ndaj bankave	226	-	1	-	227
Detyrime ndaj klientëve	661,999	25,812	950	82	688,843
Hua dhe detyrime të varura	17,679	-	-	-	17,679
Detyrime të tjera financiare	1,212	173	-	-	1,385
Totali i detyrimeve financiare monetare	681,116	25,985	951	82	708,134
Pozita financiare e bilancit neto	69,410	(303)	30	1	69,138
Zotimet e kredisë	61,224	56	-	-	61,280
Letrat me vlerë - jashtë bilancit	529	7	-	-	536
Garancitë bankare – jashtë bilancit	26,457	95	-	-	26,552
Zotimet lidhur me totalin e kredisë	88,210	158	-	-	88,368

Tabela më poshtë përmbledh analizën e ndjeshmërisë ndaj rrezikut të valutës së huaj dhe efektin mbi fitimin dhe humbjen:

	Rritja 2017	Rritja 2016	Efekti mbi fitimin, humbjen dhe kapitalin neto	
			31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
USD	10%	10%	2	32
Të tjera	10%	10%	5	3

(ii) Rreziku i normës së interesit

Banka ekspozohet ndaj rreziqeve të ndryshme që shoqërojnë efektet e luhatjeve të normave të interesit të tregut në pozitën e saj financiare dhe në rrjedhat e parasë së gatshme. Në kontrast me bankat e tjera tregtare, bankat “ProCredit” nuk synojnë të bëjnë fitime përmes transformimit të maturitetit ose formave të tjera të spekulimit në tregun e normës së interesit. Në vend të kësaj, banka kërkon të sigurojë që struktura e aktiveve dhe e pasiveve është balancuar përgjatë të gjitha maturiteteve.

Menaxhimi i rrezikut të normës së interesit të bankës është në pajtim me Bazel II, duke marrë parasysh që norma e interesit ndikon vetëm kryegjënë (vlerën emërore); ndryshimet në interesin e përlogaritur dhe ndryshimet në vlerën reale janë konsideruar si jo të ndjeshme ndaj normës së interesit.

Tabelat më poshtë përmbledhin ekspozimin e bankës ndaj rreziqeve të normës së interesit. Të përfshira në tabela janë aktivet dhe detyrimet monetare të bankës, me interesa fikse dhe jo-fikse.

Hendeku i ndjeshmërisë së interesit në euro Më 31 dhjetor 2017	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Ndjeshmëria totale e interesit	Pa ndjeshmëri ndaj interesit
Aktivët								
Para të gatshme	-	-	-	-	-	-	-	48,982
Gjendja me bankat qendrore	22,692	-	-	-	-	-	22,692	40,727
Llogaritë rrjedhëse me bankat	7,271	-	-	-	-	-	7,271	202
Bonot e thesarit dhe letrat								
me vlerë të tregtueshme								
Fikse	7,000	16,000	17,850	3,800	10,400	100	55,150	1,527
Variabël	15,000	19,000	-	-	-	-	34,000	470
Depozitat me afat me bankat	17,940	19,348	1,411	2,850	-	-	41,549	659
Kreditë dhe paradhëniet për klientët								
Fikse	27,820	90,413	107,098	95,590	108,926	16,772	446,619	1,690
Variabël	33,861	-	-	-	-	-	33,861	-
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	7,545
Totali i aktiveve	131,584	144,761	126,359	102,240	119,326	16,872	641,142	101,802
Detyrimet								
Llogari rrjedhëse të bankave	-	-	-	-	-	-	-	260
Llogari rrjedhëse të klientëve	23,748	15,832	18,999	37,997	61,745	-	158,321	425,431
Depozita nga klientët	4,824	15,371	23,403	5,088	9,279	39	58,004	1,384
Hua dhe borxhi i varur								
Fikse	-	-	-	-	8,000	2,000	10,000	34
Variabël	-	7,500	-	-	-	-	7,500	144
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	1,218
Totali i detyrimeve	28,572	38,703	42,402	43,085	79,024	2,039	233,825	428,471
Hendeku i ndjeshmërisë së normës së interesit - pozicioni i hapur								
	103,011	106,058	83,957	59,155	40,302	14,833	407,316	n/a

Hendeku i ndjeshmërisë së interesit në euro Më 31 dhjetor 2016	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Ndjeshmëria totale e interesit	Pa ndjeshmëri ndaj interesit
Aktivët								
Para të gatshme	-	-	-	-	-	-	-	55,665
Gjendja me bankat qendrore	27,670	-	-	-	-	-	27,670	37,610
Llogaritë rrjedhëse me bankat	23,541	-	-	-	-	-	23,541	1,361
Bonot e thesarit dhe letrat me vlerë të tregtueshme								
Fikse	30,000	15,920	25,610	11,690	1,300	-	84,520	2,867
Variabël	10,000	24,000	-	-	-	-	34,000	504
Depozitat me afat me bankat	7,500	16,500	-	-	-	-	24,000	4,014
Kreditë dhe paradhëniet për klientët								
Fikse	23,951	91,042	109,388	90,089	108,082	14,169	436,721	2,000
Variabël	12,598	-	-	-	-	-	12,598	-
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	4,519
Totali i aktiveve	135,260	147,462	134,998	101,779	109,382	14,169	643,050	108,540
Detyrimët								
Llogari rrjedhëse të bankave	-	-	-	-	-	-	-	227
Llogari rrjedhëse të klientëve	28,126	18,751	22,501	45,002	73,129	-	187,509	398,853
Depozita nga klientët	7,139	20,786	29,099	8,219	8,416	171	73,830	2,838
Hua dhe borxhi i varur								
Fikse	-	-	-	-	-	10,000	10,000	34
Variabël	-	7,500	-	-	-	-	7,500	145
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	1,212
Totali i detyrimeve	35,265	47,037	51,600	53,221	81,545	10,171	278,839	403,309
Hendeku i ndjeshmërisë së normës së interesit - pozicioni i hapur								
	99,995	100,425	83,398	48,558	27,837	3,998	364,211	n/a

Hendeku i ndjeshmërisë së interesit në USD, Më 31 dhjetor 2017	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	6-12 muaj	1-2 vite	2-5 vite	Ndjeshmëria totale e interesit	Pa ndjeshmëri ndaj interesit	
Para të gatshme	-	-	-	-	-	-	89	
Llogaritë rrjedhëse me bankat	2,585	-	-	-	-	2,585	-	
Bonot e thesarit dhe letrat me vlerë të tregtueshme	Fikse	-	10,006	5,003	-	-	15,009	23
Depozitat me afat me bankat	6,671	5,003	-	-	-	11,673	47	
Kreditë dhe paradhëniet për Klientët	Fikse	86	385	-	-	-	472	-
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	533
Totali i aktiveve	9,342	15,394	5,003	-	-	29,739	692	
Llogari rrjedhëse të klientëve	1,182	788	945	1,891	3,073	7,879	22,278	
Depozita nga klientët	2	72	100	-	-	174	-	
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	
Totali i detyrimeve	1,183	860	1,045	1,891	3,073	8,053	22,278	
Hendeku i ndjeshmërisë së normës së interesit – pozicioni i hapur	8,159	14,534	3,958	(1,891)	(3,073)	21,687	n/a	

Më 31 dhjetor 2016	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	6-12 muaj	1-2 vite	2-5 vite	Ndjeshmëria totale e interesit	Pa ndjeshmëri ndaj interesit	
Para të gatshme	-	-	-	-	-	-	319	
Llogaritë rrjedhëse me bankat	4,083	-	-	-	-	4,083	-	
Bonot e thesarit dhe letrat me vlerë të tregtueshme	Fixed	-	-	9,487	-	9,487	-	
Depozitat me afat me bankat	4,743	5,218	-	-	-	9,961	44	
Kreditë dhe paradhëniet për Klientët	Fixed	75	1,025	94	-	-	1,193	2
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	593
Totali i aktiveve	8,901	6,243	94	9,487	-	24,724	958	
Llogaritë rrjedhëse nga klientët	1,195	797	956	1,913	3,108	7,969	17,642	
Depozita nga klientët	2	85	114	-	-	201	1	
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	173
Totali i detyrimeve	1,197	882	1,070	1,913	3,108	8,170	17,816	
Hendeku i ndjeshmërisë së normës së interesit – pozicioni i hapur	7,704	5,361	(976)	7,574	(3,108)	16,554	n/a	

Analizat dhe përlllogaritjet bëhen për të përcaktuar ndikimin nga lëvizjet e normave të interesit në vlerat ekonomike të kapitalit dhe kapacitetin për të fituar përgjatë një periudhe kohe dhe si pasojë për t'i zvogëluar rreziqet me ndikime mbi këto dy parametra. Duke marrë parasysh strukturat e aktiveve dhe detyrimeve në EUR dhe USD, më 31

dhjetor 2017 dhe 2016, dhe duke supozuar një zhvendosje paralele të normës së interesit për +/-50 pikë, në aktivet dhe detyrimet me ndjeshmëri ndaj normave profili i rrezikut ndaj normës së interesit të bankës paraqitet më poshtë, ku shifrat negative përfaqësojnë humbje:

Rritja e normës së interesit me 0.5%	Rënie e interesit të fituar gjatë 3 muajve në vazhdim		Rënie e interesit të fituar për një vit në vazhdim		Ndikimi i vlerës ekonomike	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Aktivët dhe detyrimet:						
EUR	128	123	987	949	(2,007)	(1,153)
USD	14	10	104	58	(19)	(20)

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që banka nuk do të jetë më në gjendje t'i përmbushë obligimet e saj të tanishme dhe të ardhshme në pagesa të plota apo në kohë. Prandaj banka duhet të mbajë në të gjitha kohët fonde të mjaftueshme likuide në dispozicion për t'i plotësuar obligimet e saj, madje edhe në kushte të rrethanave potenciale të jashtëzakonshme. Rreziku i likuiditetit është gjithashtu rreziku që financimi shtesë nuk mund të sigurohet më ose mund të sigurohet vetëm me norma të rritura të interesit. Mund të shkaktohet nga pengesat në treg ose përkeqësimet e kredive, të cilat mund të shkaktojnë që disa burime të caktuara të financimit të bëhen jo të disponueshme. Për të zbutur rrezikun e likuiditetit banka diversifikon burimet e financimit dhe menaxhon aktivet likuide me kujdes, duke mbajtur një bilanc të parasë së gatshme dhe të ekuivalentëve të parasë së gatshme, që janë të mjaftueshme për t'i përmbushur menjëherë detyrimet e kërkuara.

Tabela më poshtë paraqet analizën e likuiditetit sipas maturiteteve të mbetura kontraktuale në datën e raportimit, si dhe sipas maturiteteve të pritura të të dhënave financiare. Shumat e shpalosura në pjesën e parë të tabelës janë rrjedha të zbritura kontraktuale të parasë së gatshme. Sidoqoftë, banka menaxhon rrezikun e trashëguar të likuiditetit duke u bazuar në të hyrat dhe në të dalat e parasë së gatshme, siç raportohet në pjesën e dytë. Në transformimin e detyrimeve nga ato të kontraktuara në të pritura, Banka konsideron dy paketa të supozimeve: supozimet të cilat janë rekomanduar nga "ProCredit Holding" dhe të cilat janë bazuar në rregulloret gjermane të likuiditetit, dhe supozimet të cilat dalin nga analiza historike e depozitave të klientëve dhe modelet e tyre të tërheqjes.

Banka synon gjatë gjithë kohës për të mbajtur pozitiv hendekun e mbledhur të maturitetit të pritur. Nëse hendeku i pritur i maturitetit të mbledhur nuk do të jetë pozitiv, banka konsideron që profili i likuiditetit është në një "pozitë vëzhguese të likuiditetit".

Shifrat e raportuara me mjetin raportues më poshtë nuk përkojnë me shifrat në pasqyrën e pozicionit financiar dhe kjo për shkak të faktit se përveç pozitave të bilancit, banka ka marrë parasysh pozitën jashtë bilancit gjithashtu. Të gjitha aktivet

dhe detyrimet financiare janë raportuar duke u bazuar në kohën kur detyrimet (duke përfshirë detyrimet kontingjente nga garancitë bankare, letrat e kredive dhe zotimet e tjera të lidhura me kreditë) bëhen të pagueshme dhe aktivet mund të përdoren si burime të pagesës (duke përfshirë zërat jashtë bilancit, siç janë zotimet e kredive të pa tërhequra dhe të pakushtëzuara, të cilat banka mund t'i përdorë si burime likuiditeti në çfarëdo kohe pa aprovim paraprak).

Në tabelën e hendekut të likuiditetit më poshtë përcaktimet në vijim janë konsideruar si të rëndësishme:

- Aktivet 1 - janë aktivet të cilat nuk kanë maturitet kontraktual dhe/ose mund të konvertohen në para të gatshme shumë shpejt,
- Aktivet 1-S – janë aktivet që kanë maturitet kontraktual dhe shpërndahen, duke u bazuar në maturitetet mbetëse,
- Detyrimet 1 – janë detyrimet të cilat në mënyrë kontraktuale janë detyrime me kërkesë,
- Detyrimet 1-S – janë detyrimet që kanë maturitet kontraktual dhe të cilat shpërndahen në periudha kohore, duke u bazuar në maturitetet e mbetura.

	Deri në 1 muaj	1 - 3 muaj	3 - 6 muaj	6 - 12 muaj	> 1 vit	Totali
Deri, më 31 dhjetor 2017						
Aktive 1						
Para të gatshme	49,071	-	-	-	-	49,071
Rezervat me Bankën Qendrore	40,727	-	-	-	-	40,727
Llogaritë rrjedhëse me Bankën Qendrore	22,692	-	-	-	-	22,692
Llogaritë rrjedhëse me bankat	10,059	-	-	-	-	10,059
Zotimet e papërdorura të kredisë	-	-	-	-	-	-
Bono thesari dhe letrat me vlerë të tregtueshme	7,326	15,598	10,460	23,535	49,769	106,688
Aktivët 1-S						
Depozitat me afat me bankat	24,627	16,999	7,350	2,811	2,685	54,472
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	28,547	41,146	61,577	114,492	304,462	550,224
Aktivët totale	183,049	73,743	79,387	140,838	356,916	833,933
Detyrimet kontraktuale						
Detyrimet 1						
Detyrimet ndaj bankave (detyrimet ditore)	582	-	-	-	-	582
Detyrimet ndaj klientëve (detyrimet ditore)	603,697	-	-	-	-	603,697
Detyrime kushtëzuese nga garancitë	32,891	-	-	-	-	32,891
Angazhime të papërdorura të kredisë	62,839	-	-	-	-	62,839
Detyrimet 1-S						
Detyrimet ndaj klientëve	5,233	7,051	10,738	26,077	20,721	69,820
Borxhi i varur	-	263	-	397	21,673	22,333
Detyrimet totale kontraktuale	705,242	7,314	10,738	26,474	42,394	792,162
Hendeku periodik kontraktual i likuiditetit	(522,193)	66,429	68,649	114,364	314,522	41,771
Hendeku i mbledhur kontraktual i likuiditetit	(522,193)	(455,764)	(387,115)	(272,751)	41,771	-
Detyrimet e pritura						
Detyrimet 1						
Detyrimet ndaj bankave (detyrimet ditore)	291	-	-	-	-	291
Detyrimet ndaj klientëve (detyrimet ditore)	42,198	13,233	19,561	34,874	493,831	603,697
Zotimet e papërdorura të kredisë	1,645	-	-	-	-	1,645
Detyrimet ndaj bankave (detyrimet ditore)	6,284	-	-	-	-	6,284
Detyrimet 1-S						
Detyrimet ndaj klientëve	5,233	7,051	10,738	26,077	20,721	69,820
Borxhi i varur	-	263	-	397	21,673	22,333
Detyrimet totale të pritura	55,651	20,547	30,299	61,348	536,225	704,070
Hendeku periodik kontraktual i likuiditetit	127,398	53,196	49,088	79,490	(179,309)	129,863
Hendeku i mbledhur kontraktual i likuiditetit	127,398	180,594	229,682	309,172	129,863	-

	Deri në 1 muaj	1 - 3 muaj	3 - 6 muaj	6 - 12 muaj	> 1 vit	Totali
Deri, më 31 dhjetor 2016						
Aktive 1						
Para të gatshme	55,984	-	-	-	-	55,984
Rezervat me Bankën Qendrore	37,610	-	-	-	-	37,610
Llogaritë rrjedhëse me Bankën Qendrore	27,670	-	-	-	-	27,670
Llogaritë rrjedhëse me bankat	28,985	-	-	-	-	28,985
Zotimet e papërdorura të kredisë	-	-	-	-	-	-
Bono thesari dhe letrat me vlerë të tregtueshme	30,000	6,247	9,660	26,377	57,893	130,177
Aktive 1-S						
Depozitat me afat me bankat	12,261	22,131	-	2,406	1,250	38,048
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	24,315	38,437	62,797	112,825	292,552	530,926
Totali i aktiveve	216,825	66,815	72,457	141,608	351,695	849,400
Detyrimet kontraktuale						
Detyrimet 1						
Detyrimet ndaj bankave (detyrimet ditore)	128	-	-	-	-	128
Detyrimet ndaj klientëve (detyrimet ditore)	605,178	-	-	-	-	605,178
Detyrime kushtëzuese nga garancitë	27,086	-	-	-	-	27,086
Zotimet e papërdorura të kredisë	61,280	-	-	-	-	61,280
Detyrimet 1-S						
Detyrimet ndaj klientëve	7,765	8,916	13,699	31,238	22,715	84,333
Totali i detyrimeve kontraktuale	-	263	-	397	21,673	22,333
Detyrimet kontraktuale	701,437	9,179	13,699	31,635	44,388	800,338
Hendeku periodik kontraktual i likuiditetit	(484,612)	57,636	58,758	109,973	307,307	49,062
Hendeku i mbledhur kontraktual i likuiditetit	(484,612)	(426,976)	(368,218)	(258,245)	49,062	-
Detyrimet e pritura						
Detyrimet 1						
Detyrimet ndaj bankave (detyrimet ditore)	64	-	-	-	-	64
Detyrimet ndaj klientëve (detyrimet ditore)	41,055	11,802	17,511	10,904	523,907	605,178
Detyrimet kushtëzuese nga garancitë	1,354	-	-	-	-	1,354
Zotimet e papërdorura të kredisë	6,128	-	-	-	-	6,128
Detyrimet 1-S						
Detyrimet ndaj klientëve	7,765	8,916	13,699	31,238	22,715	84,333
Borxhi i varur	-	263	-	397	21,673	22,333
Totali i detyrimeve të pritura	56,366	20,981	31,210	42,539	568,295	719,391
Hendeku periodik kontraktual i likuiditetit	160,458	45,834	41,248	99,069	(216,600)	130,009
Hendeku kumulativ kontraktual i likuiditetit	160,458	206,292	247,540	346,609	130,009	-

Për qëllime likuiditeti, Banka klasifikon depozitat me kërkesë dhe depozitat e kursimit si obligim me kërkesë, duke i raportuar në periudhën kohore të maturitetit deri në 1 muaj. Kjo çon në hendeqe të larta kontraktuale të likuiditetit për periudhat kohore deri në 12 muaj. Sidoqoftë, mundësia që shuma shumë të mëdha të depozitave të klientëve do të tërhiqeshin është shumë e vogël. Prandaj, banka nuk e konsideron si afatshkurtër hendekun e likuiditetit, duke u fokusuar në hendekun e pritur të maturitetit, që paraqet një pikëpamje më të mundshme. Banka ruan një portofol të aktiveve të tregtueshme financiare (Aktiveve financiare VPS), të cilat lehtas mund të likuidohen si mbrojtje kundër ndërprerjeve të paparashikuara në rrjedhën e parasë së gatshme.

Menaxhimi i bankës monitoron normat e likuiditetit kundrejt kërkesave të brendshme dhe rregullatore në baza ditore, javore dhe mujore. Si rezultat, menaxhmenti beson që banka nuk ka hendek afatshkurtër të likuiditetit. Gjatë vitit 2017, banka ka aplikuar teste stresi të likuiditetit në baza mujore për të gjitha valutat operative dhe ka diskutuar për këtë në mënyrë të rregullt në Komitetin e Menaxhimit të Rrezikut dhe ALCO-në. Testi i stresit kryhet për tre skenarë të ndryshëm sipas Politikës së Menaxhimit të Rrezikut të Likuiditetit, nga ato më pak konservatore deri te skenarët më konservatorë. Nëse bordi menaxhues dhe Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut sheh ndonjë vështirësi nën këta skenarë, ata ndërmarrin hapat e nevojshëm për të minimizuar ndonjë rrezik.

(d) Menaxhimi i rrezikut të kapitalit

Objektivat e bankës për menaxhim të kapitalit janë: (i) të jetë në përputhje me kërkesat e kapitalit të caktuara nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK); (ii) të mbrojë aftësinë e bankës për të vazhduar në vijimësi, që ajo të vazhdojë të ofrojë kthime për aksionarët dhe benefite për aksionarët e tjerë, dhe (iii) të ruajë një bazë të fuqishme të kapitalit për të mbështetur zhvillimin e biznesit të saj.

Mjaftueshmëria e kapitalit dhe përdorimi i kapitalit rregullator janë monitoruar në baza mujore nga menaxhmenti e bankës duke angazhuar teknika, të bazuara në udhëzimet e BQK-së. Informatat e kërkuara janë ofruar tek BQK-ja në baza tremujore.

Aktivet me peshë rreziku (APR) janë matur përmes një hierarkie prej pesë nivelesh të rrezikut, klasifikuar sipas natyrës së tyre dhe duke reflektuar

një llogaritje të kredisë, tregut dhe rreziqeve të tjera të lidhura me secilin aktiv dhe për ekspozimet jashtë bilancit, me disa përshtatje për të reflektuar natyrën kushtëzuese të humbjeve potenciale.

BQK-ja kërkon nga banka që të mbajë një nivel minimal të kapitalit rregullator prej 7,000 mijë eurosh, për të mbajtur një normë të kapitalit me aktivet me peshë të rrezikut Klasa I ('Norma Bazel') në ose mbi minimumin e pas 8% (Aktuale 15.96%) dhe për të ruajtur kapitalin total rregullator, Klasa II, Aktivet me peshë të madhe në ose mbi minimumin 12% (Aktuale 2017: 18.40%). Prandaj, duke u bazuar në normat përgjegjëse banka ishte në pajtueshmëri me kërkesat për mjaftueshmëri të kapitalit në datën e raportimit, më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Deri më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 normat e mjaftueshmërisë së kapitalit të bankës në pajtim me rregulloret e BQK-së janë:

	2017	2016
Kapitali i Klasës I		
Kapitali aksionar dhe primi i aksionit	65,550	65,550
Rezervat	511	511
Fitimet e mbajtura	30,602	22,109
Minus: Aktivet e patrupëzuara	(83)	(152)
Minus: Kreditë për personat e lidhur me bankën	(3,835)	(4,538)
Minus: Aktivet për tatimet e shtyra	-	-
Kapitali total kualifikues i Klasës I	92,746	83,480
Kapitali i Klasës II		
Detyrimi i varur	7,500	7,500
Provizionet për humbjet e kredive (të kufizuara në 1.25% të APR-së)	6,624	6,235
Kapitali total kualifikues i Klasës II	14,124	13,735
Kapitali total rregullator	106,870	97,215
Aktivet me peshë rreziku:		
Në bilancin e gjendjes	509,878	479,883
Jashtë bilancit të gjendjes	20,024	18,900
Aktivet për rrezik operativ	51,062	56,106
Aktivet totale me peshë rreziku	580,964	554,889
Norma e mjaftueshmërisë së kapitalit të Klasës I	15.96%	15.04%
Norma e mjaftueshmërisë së kapitalit të Klasës II	18.40%	17.52%

e) Kapaciteti për bartjen e rrezikut

Përveç normave rregullatore të kapitalit, banka vlerëson mjaftueshmërinë e kapitalit të saj duke përdorur konceptin e kapacitetit të bartjes së rrezikut për të reflektuar profilin specifik të rrezikut të bankës, d.m.th. krahasimin e humbjeve potenciale nga operacionet e saj me kapacitetin e bankës për të mbartur humbje e tilla. Konceptet në vijim janë përdorur për të llogaritur humbjet potenciale në kategori të ndryshme të rrezikut.

- Rreziku kreditor (klientët): Norma e humbjeve historike dhe shpërndarja e tyre statistikore janë llogaritur duke u bazuar në analizën e përditësuar rregullisht të portofolit të kredive. Normat e humbjeve historike në kategoritë e vonesave të ndryshme (në nivel besimi 95%) aplikohen për portofolin e kredive për të llogaritur humbjet potenciale nga kreditë.
- Rreziku i palës tjetër: Llogaritja e humbjeve potenciale për shkak të rrezikut të palës tjetër është bazuar në probabilitetin e mospagesave, që paraqiten nga kategorizimi ndërkombëtar përkatës i palës homologe ose shtetit të saj përkatës të operimit (pas rregullimit).
- Rreziku i tregut: Derisa lëvizjet historike të valutës analizohen në mënyrë statistikore dhe variancat më të larta (nivel besimi 99%) aplikohen për pozitat e tanishme të valutës, rreziku i normës së interesit llogaritet duke përcaktuar ndikimin e vlerës ekonomike të tronditjes së normës standarde të interesit për EUR/USD (2 për qind pikë, tronditja e normës së interesit të Bazël-it) dhe niveleve më të larta të tronditjes për valutat e tjera.
- Rreziku operativ: Qasja e standardit Bazël II përdoret për të kalkuluar vlerën përkatëse.

Banka ka treguar një nivel modest të përdorimit të BDMRR-së së saj deri më 31 dhjetor 2017. Përdorimi i limitit të rrezikut homolog dhe të tregut ishte sërish i ulët, duke reflektuar qasjen kundërshtuese të menaxhimit ndaj rrezikut, që udhëheq operacionet e thesarit të bankës.

Kapitali ekonomik i kërkuar për mbulimin e rrezikut operativ është llogaritur sipas qasjes standarde Bazël II. Të dhënat e mbledhura gjatë vitit 2017 në Bazën e të Dhënave të Ngjarjeve të Rrezikut (RED), e cila regjistron të dhënat e ngjarjeve të rrezikut në shkallë të bankës dhe anëmbanë grupit, tregojnë nivel të ulët të rrezikut operativ. Të gjitha

rreziqet e kombinuara, të kuantifikuara përmes metodave të përcaktuara në politikat e bankës ishin konsiderueshëm nën 60% të kapacitetit total të bartjes së rrezikut.

7. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

Vlera e drejtë e aktiveve dhe e detyrimeve financiare të tregtuara në tregje aktive bazohet në çmime të kuotuar të tregut ose në kuotime të tregtarëve. Banka vendos vlerat e drejta për instrumentet financiare, duke përdorur metodologjitë e duhura të vlerësimit. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të tregtuara joshpesh ka më pak transparencë çmimi, pra vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon gjykim në nivele të ndryshme, të cilat varen nga likuiditeti, përqendrimi, pasiguritë e faktorëve në treg, supozimet e çmimit dhe rreziqe të tjera që ndikojnë në një instrument financiar specifik.

a. Modelet e vlerësimit

Banka mat vlerat e drejta duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të vlerës së drejtë, e cila reflekton rëndësinë e të dhënave të përdorura në kryerjen e matjeve.

Niveli 1: Inputet janë çmimet e tregut të kuotuar (të parregulluara) në tregje aktive për instrumente identike.

Niveli 2: Inputeve të tjera përveç çmimeve të kuotuar të përfshira në Nivelin 1, që janë të observueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë (si çmimet) ose të tërthortë (p.sh. rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshin instrumente të vlerësuar duke përdorur: çmimet e kuotuar në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; çmimet e kuotuar për instrumente identike ose të ngjashme në tregje që konsiderohen më pak aktivë; ose teknika vlerësimi ku të gjithë inputet e rëndësishme janë direkt ose indirekt të vëzhgueshme nga të dhënat e tregut.

Niveli 3: Inputet janë jo të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin gjithë instrumentet për të cilat metoda e vlerësimit përfshin inpute që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe të dhënat jo të vëzhgueshme kanë një efekt të rëndësishëm në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumente, të cilat janë vlerësuar në bazë të

çmimeve të kuotuarra për instrumente të ngjashme për të cilat kërkohen rregullime të rëndësishme, jo të vëzhgueshme ose supozime për të reflektuar ndryshimin midis instrumenteve.

Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e zbritura të flukseve të parave, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmime tregu të vëzhgueshme dhe metoda të tjera.

Supozimet dhe inputet e përdorura në metodat e vlerësimit përfshijnë normat e interesit pa rrezik në treg, normat e kredisë dhe prime të tjera të përdorura në llogaritjen e normave të zbritura, çmimet e kapitalit, normat e këmbimit në valutë të huaj, çmimet e kapitalit e të indeksit të kapitalit dhe luhatjet e pritshme të çmimeve dhe korrelacionet. Objektivi i teknikave të vlerësimit është të arrijë në matjen e vlerës së drejtë, e cila reflekton çmimin që do të marrë për ta shitur aktivin ose për të paguar për transferimin e detyrimit në një transaksion të rregullt mes pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Banka përdor modele të njohura gjerësisht të vlerësimit për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve më të zakonshme dhe më të thjeshta, të tilla si norma e interesit dhe këmbime të valutës që përdorin vetëm të dhëna të publikuara tregu dhe që kërkojnë pak gjykim e vlerësim. Çmimet e vëzhgueshme ose inputet model janë zakonisht në dispozicion në treg për borxhin e listuar dhe letrat me vlerë të kapitalit. Disponueshmëria e çmimeve të publikuara në bursë të vëzhgueshme redukton nevojën për gjykim e vlerësim dhe redukton pasigurinë e shoqëruar me përcaktimin

e vlerave të drejta. Disponueshmëria e çmimeve të vëzhgueshme në bursë dhe e faktorëve ndryshon në varësi të produkteve dhe tregjeve dhe është e prirë që të ndryshojë në bazë të ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

Vlerësimet e vlerave reale të përfuara nga modelet rregullohen për faktorë të tjerë, të tillë si rreziku i likuiditetit ose pasiguritë e modelit, deri në atë masë sa banka beson se një pjesëmarrës në treg si palë e tretë do t'i marrë ato parasysht në vendosjen e çmimit të një transaksioni. Vlera e drejtë reflekton rrezikun e kredihënies së instrumenteve dhe përfshin rregullime për të marrë parasysht rrezikun e kredisë së bankës dhe të palëve të tjera kur është e përshtatshme.

Inputet dhe vlerat e modelit kalibrohen ndaj të dhënave historike dhe parashikimeve të publikuara dhe, kur është e mundur, kundrejt transaksioneve aktuale ose të fundit të vëzhguara për instrumente të ndryshme dhe kundrejt kuotimeve të tregtarëve. Ky proces kalibrimi është prej natyre subjektiv dhe jep një segment inputesh të mundshme dhe vlerësimesh të vlerës së drejtë dhe gjykimi i menaxhimit është i nevojshëm për ta zgjedhur pikën më të përshtatshme në segment.

b. Instrumentet financiare të matura në vlerë të drejtë

Tabela e mëposhtme analizon instrumentet financiare të matura në vlerën e drejtë në datën e raportimit sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën kategorizohet matja e vlerës së drejtë. Këto vlera janë njohur në pasqyrën e pozicionit:

Aktivet financiare të vlefshme për shitje (borxh)	Totali i vlerës së drejtë			
		Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
31 dhjetor 2017	106,104	82,944	23,160	-
Sigurime	91,954	82,944	9,010	-
Bono thesari	14,150	-	14,150	-
31 dhjetor 2016	131,309	106,777	24,532	-
Sigurime	114,896	106,777	8,119	-
Bono thesari	16,413	-	16,413	-

c. Instrumentet financiare jo të matura me vlerë të drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerat e drejta të instrumenteve financiare që nuk maten me vlerën

e drejtë dhe analizon ato sipas nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilën çdo matje me vlerën e drejtë është kategorizuar. Këto vlera janë njohur në pasqyrën e pozicionit:

	31 dhjetor 2017			31 dhjetor 2016		
	Vlera e mbartur	Vlera e drejtë Nivel 2	Vlera e mbartur	Vlera e drejtë Nivel 2	Vlera e mbartur	Vlera e drejtë Nivel 2
Aktivt financiare						
Kreditë dhe të pagueshmet						
Para dhe gjendja me Bankën Qendrore	112,490	112,490	-	121,264	121,264	-
Kredi dhe paradhënie për Bankat	63,986	63,986	-	67,004	67,004	-
Llogari rrjedhëse	17,007	17,007	-	33,016	33,016	-
Depozitat me afat	46,979	46,979	-	33,988	33,988	-
Kreditë dhe paradhënie për klientët	482,641	-	466,359	452,514	-	441,295
Kredi fikse	333,806	-	317,357	327,322	-	315,972
Kredi bujqësore	16,565	-	16,190	29,732	-	29,344
Kredi biznesi	224,570	-	213,752	201,614	-	194,734
Kredi për klientë	7,638	-	7,356	9,523	-	9,144
Kredi për banim	85,033	-	80,059	86,453	-	82,750
Kredi të tjera	148,835	-	149,002	125,192	-	125,323
Aktive të tjera financiare	8,078	8,078	-	5,112	5,112	-
Detyrime financiare						
Detyrime ndaj bankave						
Detyrime ndaj klientëve	673,471	614,290	58,991	688,843	612,638	75,957
Llogari rrjedhëse	440,842	440,842	-	407,149	407,149	-
Llogari të kursimeve	166,103	166,103	-	195,234	195,234	-
Depozita me afat	59,181	0	58,991	76,205	-	75,957
Llogari të tjera për klientë	7,345	7,345	-	10,255	10,255	-
Borxhi i varur	17,678	-	17,678	17,679	-	17,452
Huazime	10,034	-	10,034	10,034	-	9,807
Borxhe të varura	7,644	-	7,644	7,645	-	7,645
Detyrime të tjera financiare	1,218	1,218	-	1,385	1,385	-

Kur është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe e paradhënies është e bazuar në transaksionet e tregut të matshme. Kur transaksionet e tregut nuk janë në dispozicion vlera e drejtë është llogaritur duke përdorur metoda të vlerësimit, të tilla si teknikat e zbritjes së rrjedhës së parasë. Faktorët në teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë jetës, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për kreditë e zhvlerësuara, të cilat varen prej kolateralëve, vlera e drejtë matet duke u bazuar në vlerën e kolateralit përkatës. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive individuale dhe të vogla tregtare

kreditë homogjene janë të grupuara në portofol me karakteristika të ngjashme. Vlera e drejtë e huave dhe paradhënies ndaj klientëve është më e ulët se vlera kontabël pasi vlera e zhvlerësimit është përfshirë gjithashtu në vlerësimin e vlerës së drejtë 3.

Vlera e drejtë e depozitave nga bankat dhe klientët llogaritet duke përdorur teknikën e zbritjes së rrjedhës së parasë, duke aplikuar normat që janë të ofruara për depozitat me maturitete dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme kur kërkohen është shuma për t'u paguar në datën e raportimit.

8. Të ardhurat neto nga interesi

	2017	2016
Të ardhurat nga interesi		
Kreditë dhe paradhëniet ndaj klientëve	34,656	39,160
Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave	36	284
Aktivët financiarë të vlefshme për shitje	64	(460)
Të tjera	45	132
Totali i të ardhurave nga interesi	34,801	39,116
Shpenzime interesi		
Detyrime ndaj klientëve	536	1,021
Fondet e huazuara	649	654
Të tjera	-	128
Totali i shpenzimeve të interesit	1,185	1,803
Të ardhurat neto nga interesi	33,616	37,313

Të ardhurat nga interesi i kredive dhe avancave të klientëve për vitin e mbyllur, më 31 dhjetor 2017, përfshijnë 418 mijë euro (2016: 469 mijë

euro) dhe 875 mijë euro (2016: 1,194 mijë euro) që lidhen me interesin aktual dhe aktive financiare të zhvlerësuara dhe efektin kohor të zbritjes së huave dhe avancave të zhvlerësuara tek klientët.

9. Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet

	2017	2016
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet		
Transfertat dhe transaksionet e pagesave	4,044	4,075
Kartat e debitit dhe të kreditit	3,785	2,755
Tarifat e mirëmbajtjes së llogarisë	2,260	1,321
Letrat e kredisë dhe garancitë	690	732
Tarifa dhe komisione të tjera	583	726
Totali i të ardhurave nga tarifat dhe komisionet	11,362	9,609
Shpenzimet nga tarifat dhe komisionet		
Ofruesi i TI-së dhe shërbimet përkatëse	1,257	1,281
Tarifat dhe komisionet ndaj llogarive bankare	610	606
Tarifat e tjera ndaj bankave	1,149	860
Tarifat dhe shpenzimet e lidhura me kartat	679	602
Tarifat nga transaksione me pale të treta	1,429	1,322
Tarifa të tjera	320	272
Totali i shpenzimeve nga tarifat dhe komisionet	5,444	4,943
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	5,918	4,666

10. Të ardhura të tjera operative

Të ardhurat e tjera operative për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2017 përfshijnë 3,967 mijë Euro (2016: EUR 1,216 mijë) lidhur me të ardhurat nga anulimi i zhvlerësimit të kolateralit të riposeduar EUR 2,842 mijë (2016: EUR zero) dhe të ardhura të tjera nga shpenzimet gjyqësore dhe nga shitja e pronave dhe pajisjeve.

11. Shpenzimet administrative dhe të tjera operative

	2017	2016
Shpenzime personeli (shih më poshtë)	6,985	7,426
Zhvlërësim dhe amortizim (shih shënimin 17 dhe 18)	2,837	3,221
Shpenzime të tjera	2,481	2,281
Shpenzime qiraje	1,686	1,785
Mirëmbajtje dhe riparime	1,412	1,826
Tarifa ligjore dhe konsulence	1,106	1,537
Shpenzime për fondin e sigurimit të depozitave	1,086	1,116
Shpenzime trajnimi	965	735
Shpenzime të paguara "ProCredit Holding" dhe akademitë	893	831
Shpenzime reklame dhe promocionale	599	505
Shërbime komunale	571	399
Shërbime sigurie	510	460
Komunikim (telefon, lidhje rrjeti)	484	529
Të drejta përdorimi për softuerët	474	509
Furnizime për zyrë	445	206
Sistemimi i pronës dhe i pajisjeve	316	257
Transport (karburant, mirëmbajtje)	186	200
Provizione për garancitë e dhëna	101	120
	23,137	23,943

Më 31 dhjetor 2017, banka punësoi 393 punonjës (2016: 465 punonjës).

	2017	2016
Pagat e personelit	6,073	6,618
Kontributi pensional	308	335
Përfitimet dytësore	146	111
Kompensime të tjera	458	362
	6,985	7,426

12. Shpenzimet e tatim fitimit

Shumat e njohura në fitim ose në humbje

	2017	2016
Tatimi në fitimin e vitit	2,279	980
Të ardhurat nga tatimi i shtyrë	83	798
Shpenzimet e tatimit në fitim	2,362	1,778

Tatimi mbi fitimin llogaritet duke u bazuar në rregulloret e Tatimit mbi Fitimin, të zbatueshme në Kosovë, duke përdorur normat në fuqi të tatimit në

datën raportuese. Norma e tatimit për të ardhurat e korporatës është 10% (2016: 10%).

Shumat e njohura në të ardhurat e tjera përmbledhëse (ATP)

	2017			2016		
	Para tatimit	Përfitimi tatimor	Neto nga tatimi	Para tatimit	Përfitimi tatimor	Neto nga tatimi
Investimet e vlefshme për shitje	(38)	3	(35)	254	(25)	229
Totali (shih shënimin 26)	(38)	3	(35)	254	(25)	229

Barazimi i normës efektive tatimore

Më poshtë paraqitet barazimi i tatimeve i përlogaritur me normën e zbatueshme prej 10% (2016:10%) me shpenzimin aktual tatimor:

	2017	2016
Fitimi para tatimit	20,846	17,837
Tatimi me normën tatimore të korporatave	2,085	1,784
Të ardhura të përjashtuara	(123)	(144)
Shpenzimet e pazbritshme tatimore	400	138
	2,362	1,778

Tatim-fitimi i parapaguar deri më 31 dhjetor 2017 është 1,001 mijë euro (31 dhjetor 2016: EUR 2,139 mijë).

Lëvizjet në gjendjet e tatimit të shtyrë

Tatimi i shtyrë është llogaritur duke u bazuar në normën e miratuar prej 10% (2016: 10%)

	2017	Fitimi ose humbja	ATP	2017	Fitimi ose humbja	ATP	2016
Aktivitet e tatimit të shtyrë							
Interesi i përlogaritur për kreditë	-	-	-	-	-	-	-
Investimet e vlefshme për shitje	-	-	-	-	-	(1)	2
Interesi i përlogaritur për depozitat	24	(28)	-	52	(47)	-	99
Zhvlerësimi për pasuri dhe pajisje	-	-	-	-	(17)	-	17
Provizione për zhvlerësimin e kredive	-	-	-	-	(496)	-	496
	24	(28)	-	52	(560)	(1)	614
Detyrim-tatimi i shtyrë							
Interesi i përlogaritur për kreditë	(39)	7	-	(46)	24	-	(70)
Investimet e vlefshme për shitje	(21)	-	4	(25)	-	(25)	-
Interesi i përlogaritur për nga depozitat	-	-	-	-	-	-	-
Zhvlerësimi për pasuri dhe pajisje	(103)	(54)	-	(49)	(49)	-	-
Provizione për zhvlerësimin e kredive	(220)	(8)	-	(212)	(212)	-	-
	(383)	(55)	4	(332)	(237)	(25)	(70)
Aktivi/ (Detyrimi) i tatimit të shtyrë neto	(359)	(83)	4	(280)	(797)	(26)	544

13. Mjetet monetare dhe gjendja në bankat qendrore

	2017	2016
Mjetet monetare	49,071	55,984
Letrat me vlerë të Qeverisë së Kosovës (me maturitet deri në 3 muaj ose më pak)	-	3,000
Shumat e mbajtura në BQK		
Llogaritë rrjedhëse	7,010	7,309
Rezerva e detyrueshme	40,727	37,610
Gjendja me "Deutsche Bundesbank"	15,682	17,361
	112,490	121,264

Në përputhje me rregulloren e BQK-së për Kërkesat Minimale, banka duhet të mbajë raportin minimal të rezervës së detyruar 10 për qind të detyrimeve të mëposhtme me afat maturimi deri në një vit: depozita, huazime dhe letra me vlerë.

Mjetet me të cilat banka mund t'i plotësojë kërkesat për rezervë janë depozitat e saj me BQK-

në dhe 50% të mjeteve monetare në valuën e saj. Megjithatë, depozitat në BQK nuk mund të jenë më pak se gjysma e kërkesës së detyrueshme minimale të zbatueshme.

Mjetet monetare dhe ekuivalentët e saj, më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 paraqiten si vijon:

	2017	2016
Paraja e gatshme dhe gjendja me bankat qendrore	112,490	121,264
Rezerva e detyrueshme	(40,727)	(37,610)
Kreditë dhe paradhëniet me bankat me maturitet tre muaj ose më pak (shënimi 12)	51,669	63,346
	123,432	147,000

14. Kredi dhe paradhënie për bankat

	2017	2016
Llogaritë rrjedhëse 47	17,007	33,016
Depozitat me afat në banka	46,979	33,988
	63,986	67,004

Normat e interesit vjetor mbi depozitat me afat në banka në fund të periudhës raportuese ishin si në vijim:

- Depozitat në EUR: nga (0.55)% deri 0.00 % p.v.(2016: nga (0.38)% to 0.07% p.v.); dhe
- Depozitat në USD: nga 0.00% deri 1.62% p.v. (2016: nga 0.42% to 1.05% p.v.).

15. Kredi dhe paradhënie për klientët

	2017	2016
Kreditë për klientët	465,654	427,635
Mbitërheqjet	39,431	46,695
Kartat e kreditit të arkëtueshme	484	686
	505,569	475,016
Fondi për zhvlerësim	(22,928)	(22,502)
	482,641	452,514

	2017			2016		
	Shuma bruto	Fondi i zhvlerësimit	Shuma neto	Shuma bruto	Fondi i zhvlerësimit	Shuma neto
Retail customers:						
Klientët individualë:						
Mbitërheqjet	2,216	(243)	1,973	2,577	(327)	2,250
Kartat e kreditit	193	(28)	165	337	(36)	301
Kreditë konsumatorë	8,064	(222)	7,842	9,941	(279)	9,662
Përmirësimi i shtëpive	132,191	(7,480)	124,711	126,970	(7,269)	119,701
Klientët korporata:						
Mbitërheqjet	37,721	(1,552)	36,169	44,793	(1,591)	43,202
Deri në 150 mijë euro	147,176	(7,912)	139,264	154,881	(8,325)	146,555
Mbi 150 mijë euro	178,009	(5,491)	172,517	135,517	(4,675)	130,843
	505,569	(22,928)	482,641	475,016	(22,502)	452,514

Cilësia e kredive dhe e avancave pa vonesa dhe të pazhvlërësuar të dhëna klientëve janë paraqitur në vijim:

31 dhjetor 2017	Privat	Biznesi	Totali
Pa vonesa dhe të pazhvlërësuar			
Kredimarrësit ekzistues me rëndësi	10,882	271,293	282,175
Kredimarrësit e rinj me rëndësi	11,841	46,636	58,477
Kredimarrësit të tjerë me më pak se 30 mijë euro	109,354	18,454	127,808
	132,077	336,383	468,460

31 dhjetor 2016	Privat	Biznesi	Totali
Pa vonesa dhe të pazhvlërësuar			
Kredimarrësit ekzistues me rëndësi	8,164	234,617	242,781
Kredimarrësit e rinj me rëndësi	6,612	45,288	51,900
Kredimarrësit të tjerë me më pak se 30 mijë euro	114,823	30,575	145,398
	129,599	310,480	440,079

Kredimarrësit me rëndësi i referohet disbursimit të kredive në shumën më të mëdha se 30 mijë euro.

Lëvizjet në lejimet për zhvlërësime për humbjet e kredive më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 ishin si në vijim:

	2017			2016		
	Biznesi	Privat	Totali	Biznesi	Privat	Totali
Më 1 janar	14,591	7,911	22,502	18,543	7,297	25,840
Ngarkesa për vitin	368	(368)	-	1,786	14	1,800
Efekt i kohor i zbritjes	(830)	(45)	(875)	(1,139)	(57)	(1,196)
Kreditë e fshira	1,583	(282)	1,301	(3,559)	(383)	(3,942)
Më 31 dhjetor	15,712	7,216	22,928	15,631	6,871	22,502

Në zërin “Ngarkesa për vitin” janë përfshirë 10,970 mijë euro të ardhura nga kthimi i provizionit të humbjeve nga kreditë (2016: 15,776 mijë euro), 6,006 mijë euro shumën e rikuperimit të kredive të shlyera (2016: 4,485 mijë euro) dhe provizioni i humbjeve nga kreditë 16,976 mijë euro (2016: EUR 22,061 mijë).

Më 31 dhjetor 2017, portfolio i kredive përfshinte kreditë për punonjësit e bankës në shumën prej 728 mijë eurosh (2016: 779 mijë euro). Këto kredi janë monitoruar nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK), që përcakton limite maksimale të lejuara për kredi të tilla në raport me kapitalin rregullator të bankës.

16. Aktivet financiare të vlefshme për shitje

	2017	2016
Aksionet në kompanitë e vendosura në shtetet e OECD-së	75	69
Letrat me vlerë të borxhit	106,104	131,309
Totali	106,179	131,378

Më 31 Dhjetor 2017, aktivet financiare në dispozicion për shitje arrijnë në 106,179 EUR (2016: 131,378 EUR). Ju lutemi referojuni shënimit 2 (j) dhe 6 (a) për informacione të mëtejshme.

17. Aktivet e patrupëzuara

	Software
Kosto	
Më 1 janar 2016	6,241
Shtesat	421
Largimet nga përdorimi	(155)
Më 31 dhjetor 2016	6,507
Shtesat	383
Largimet nga përdorimi	-
Më 31 dhjetor 2017	6,891
Zhvlerësimi i akumuluar	
Më 1 janar 2016	5,661
Shpenzimi për vitin	846
Çregjistrime	(152)
Më 31 dhjetor 2016	6,356
Shpenzimi për vitin	452
Largimet nga përdorimi	-
Më 31 dhjetor 2017	6,807
Vlera neto e mbartur	
Më 31 dhjetor 2016	152
Më 31 dhjetor 2017	83

18. Prona dhe paisjet

	Toka	Ndërtesat	Aktivet në ndërtim	Mobiliet dhe oren-ditë	Përmirësimet e objekteve me qira	Përmirësimet e objekteve me qira	Totali
Kosto							
Më 1 janar 2016	4,907	6,229	732	1,542	20,125	1,988	35,522
Shtesat	-	1,415	24	1,234	-	2,673	-
Transfertat	-	38	(642)	-	604	-	-
Largimet nga përdorimi	-	(29)	-	(1,004)	(5,383)	(124)	(6,540)
Më 31 Dhjetor 2016	4,907	6,238	1,505	562	15,975	2,469	31,655
Shtesat	-	46	1,446	108	1,674	3	3,276
Transfertat	-	2,848	(2,911)	1	(1)	64	-
Largimet nga përdorimi	(450)	-	(28)	(78)	(4,503)	(698)	(5,757)
Më 31 Dhjetor 2017	4,457	9,132	11	593	13,145	1,837	29,174
Zhvlerësimi i akumuluar							
Më 1 janar 2016	-	2,358	-	1,426	14,808	834	19,426
Shpenzimet për vitin	-	325	-	69	1,709	271	2,374
Transfertat	-	-	-	-	1	-	-
Largimet nga përdorimi	-	(1)	-	(990)	(5,438)	(93)	(6,521)
Më 31 Dhjetor 2016	-	2,683	-	505	11,079	1,012	15,279
Shpenzimet për vitin	-	216	-	86	1,850	232	2,384
Transfertat	-	-	-	-	-	-	-
Largimet nga përdorimi	-	-	-	(77)	(4,356)	(361)	(4,794)
Më 31 dhjetor 2017	-	2,899	-	513	8,574	884	12,870
Vlera neto e mbartur							
Më 31 Dhjetor 2016	4,907	3,555	1,505	57	4,896	1,456	16,376
Më 31 Dhjetor 2017	4,457	6,232	11	79	4,572	952	16,303

19. Aktive të tjera financiare

	2017	2016
Tarifa aktuale e mirëmbajtjes së llogarisë	570	256
Depozitat e sigurisë	521	593
Të arkëtueshme nga institucionet financiare	2,320	595
Të arkëtueshme nga klientët (nuk lidhen me huazimet)	4,455	3,384
Aktivet e tjera	212	284
	8,078	5,112

Aktivet e tjera financiare nuk janë as obligim i vonuar e as të zhvlerësuar dhe janë klasifikuar në

kategorinë standarde sipas kategorizimit kreditor të bankës, të arkëtueshme nga klientët lidhur me operimet me para të gatshme.

20. Aktive të tjera

	2017	2016
Shpenzimet e parapaguara	298	205
Llogari të fshira në fundvit	567	3,763
Inventarët dhe paradhëniet	441	1,091
Pasuritë e riposeduara	2,842	0
	4,147	5,059

Banka ka njohur për herën e parë aktivet e riposeduara më 31 dhjetor 2017. Kolaterali i riposeduar përfaqëson pasuritë e patundshme të blera nga Banka në shlyerjen e kredive të prapambetura. Banka pret të disponojë asetet në të ardhmen e parashikueshme. Banka zakonisht merr asetet e riposeduara në ankandin e tretë me një vlerë prej 1/3 të vlerësimit të ofruar nga specialistët e vlerësimit të pavarur.

Shuma fillestare e kolateralit të riposeduar është njohur bazuar në vlerën më të ulët midis kostos kur është blerë, vlerës së dhënë nga ankandi, dhe vlerës së drejtë minus koston e shitjes (NRV). Vlera e aktiveve të ripranuara të njohura për herë të parë në 31 Dhjetor 2017 është 2,841,567 Euro (2016: zero).

21. Detyrime ndaj bankave

	2017	2016
Llogaritë rrjedhëse	260	227
	260	227

22. Detyrime ndaj klientëve

	2017	2016
Llogaritë rrjedhëse	440,843	407,149
Llogaritë e kursimit	166,103	195,233
Depozita me afat	59,180	76,206
Llogaritë e tjera të klientëve	7,345	10,255
	673,471	688,843

Gjendja e detyrimeve ndaj klientëve (llogaritë rrjedhëse, kursimet dhe depozitat me afat) përfshijnë shumën prej 5,228 mijë eurosh (2016: 5,365 mijë euro) që paraqet kolateralin e parave të siguruar për kredi, garanci, letër kredi dhe urdhërpagesa në emër të klientëve.

Normat e interesit vjetor të publikuara, më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 ishin si më poshtë:

	2017	2016
Llogaritë e kursimit	0.01%	0.05%
Depozitat me afat:		
-Gjashtë muaj	n/a	n/a
-Një vit	0.01%	0.10%
-Dy vjet	0.01%	0.10%
-Tre vjet	0.01%	0.10%
-Katër vjet	n/a	0.10%
-Pesë vjet	n/a	0.50%

Llogaritë rrjedhëse zakonisht nuk bartin interes.

23. Detyrime të tjera financiare

	2017	2016
Shpenzimet akruale	209	84
Të pagueshmet ndaj furnizuesve	816	1,056
Detyrimet ndaj palëve të lidhura	141	167
Kontributi pensional i pagueshëm ndaj Fondit të Kursimeve Pensionale të Kosovës	52	78
	1,218	1,385

24. Detyrime tjera

	2017	2016
Provizioni për lejet e pashfrytëzuar	184	171
Provizioni për rastet gjyqësore	1,126	912
Provizioni për garancitë	320	260
Të tjera	1,117	516
	2,747	1,859

25. Huazimet dhe borxhi i varur

	2017	2016
Fondet e huazuara nga Banka Evropiane e Investimeve (EIB)	10,034	10,034
Borxhi i varur nga "ProCredit Holding AG & CO.KGaA"	7,644	7,645
	17,678	17,679

Përfshirë në depozitat me afat është gjithashtu interesi i përlogaritur i depozitave me afat dhe huave dhe borxheve të varura. Lëvizjet në interes

të përlogaritur më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë paraqitur më poshtë:

	2017	2016
Gjendja 1 janar 2017	2,422	3,987
Shpenzime interesi	1,185	1,803
Interesi i paguar	(2,384)	(3,368)
Gjendja 31 dhjetor 2017	1,223	2,422

Duke u bazuar në një marrëveshje me EIB-në, të nënshkruar në nëntor të 2013-s, banka mori 10,000 mijë euro (2016: 10,000 mijë euro) sipas marrëveshjes. Qëllimi i këtyre mjeteve është financimi i projekteve të ndërmarra nga ndërmarrjet e vogla dhe të mesme.

Borxhi i varur prej 7,500 mijë eurosh (2016: 7,500 mijë EUR) ishte siguruar nga "ProCredit Holding AG & Co. KGaA" sipas një marrëveshjeje për kredi të varur, të nënshkruar në shtator të vitit 2014. Borxhi i varur prej 7,645 mijë eurosh (2016: 7,645 mijë EUR), më 31 dhjetor 2017, përfshin kryegjënë dhe interesat akruale.

Në bazë të miratimit të dhënë nga Banka Qendrore

	Numri i aksioneve	Në EUR	%
ProCredit Holding	12,269,242	61,346,210	100
	12,269,242	61,346,210	100

Aksionet e emetuara janë plotësisht të paguara. Nuk ka kufizime, kushte ose preferenca të bashkëngjitura aksioneve të zakonshme.

Primi i aksioneve Primi i aksioneve prej 4,204 mijë eurosh (2016: 4,204 mijë EUR) paraqet tepricën e kontributit të pranuar mbi vlerën nominale të aksioneve të emetuara.

Rezerva kushtëzuese Rezerva kushtëzuese prej 511 mijë euro u krijua në vitin 2000, përmes kapitalizimit të fitimeve të mbajtura. Rezerva

	2017	2016
Gjendja më 1 janar	223	(6)
Rënie të vlerës rezervë për investimet VPS	112	(602)
Rritje të vlerës rezervë për investimet VPS	(150)	856
Tatimet e shtyra për rivlerësimin e rezervës për investimet VPS	3	(25)
Gjendja më 31 dhjetor	188	223

Dividendët e paguar

Dividendi në shumën prej 10,000 mijë eurosh në total ose 0.82 euro për aksion (2016: 20,000 mijë EUR ose 1.63 EUR për aksion) është aprovuar në maj dhe paguar aksionarit të vetëm në shtator të vitit 2017.

e Kosovës, detyrimet e varura janë klasifikuar si kapital i nivelit të dytë dhe përfshihen në kapitalin rregullator të bankës.

26. Kapitali aksionar dhe rezervat

Kapitali aksionar

Më 31 dhjetor 2017 kapitali aksionar i autorizuar përbëhej nga 12,269,242 aksione të zakonshme (2016: 12,269,242), me vlerë nominale prej 5 eurosh secili, ndërsa struktura e zotërimit ishte si më poshtë:

paraqet një provizion kundrejt rrezikut politik dhe nuk mund të shpërndahet në dividendë pa miratimin paraprak të BQK-së.

Rezerva e vlerës së drejtë Rezerva e vlerës së drejtë përfshin ndryshimin kumulativ neto në vlerën e drejtë të investimeve të vlefshme për shitje deri në momentin kur investimi çregjistrohet ose zhvlerësohet.

Lëvizjet në rezervën e vlerës së drejtë paraqiten më poshtë:

27. Transaksionet me palët e lidhura

Grupi "ProCredit" përbëhet nga banka të orientuara drejt zhvillimit që operojnë në Evropën Lindore dhe në Amerikën Latine, si dhe një bankë në Gjermani. Kompania ëmë e grupit është "ProCredit Holding", një subjekt me seli në Frankfurt, i cili e udhëheq grupin. Grupi nuk ka një subjekt kontrollues përfundimtar. Në nivelin e përbashkët grupi mbikëqyr nga autoritetet federale gjermane të mbikëqyrjes bankare ("BaFin") dhe "Bundesbank".

Grupi “ProCredit” synon të kombinojë ndikimin e lartë zhvillimor me sukses tregëtues për aksionarët e tij. Në vazhden e zhvillimit të biznesit të saj me natyrë bankare, banka ka hyrë në transaksione

të ndryshme biznesi me palë të lidhura dhe me aksionerin dhe subjektet e lidhura, më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë si më poshtë:

	Marrëdhënia	2017	2016
Aktive të arkëtueshme nga:			
Kredi dhe paradhënie për banka të tjera “ProCredit”		2,980	4,472
Aktive financiare nga banka të tjera “ProCredit”	Subjekte nën	75	89
Aktive financiare nga “Quipu GmbH”	kontroll të	20	39
Aktive të tjera financiare	përbashkët	20	17
		3,095	4,617
Detyrime ndaj:			
Detyrime ndaj bankave të tjera “ProCredit”		208	391
Detyrime financiare ndaj bankave të tjera “ProCredit”	Subjekte nën	117	133
Detyrime financiare ndaj “Quipu GmbH”	kontroll të	122	33
Detyrime ndaj “Quipu GmbH”	përbashkët	99	97
Detyrime ndaj “ProCredit Holding AG & Co. KGaA”		32	99
Borxhi i varur nga “ProCredit Holding AG & Co. KGaA”	Kompania mëmë	7,644	7,645
		8,222	8,398

Më 31 Dhjetor 2017, banka kishte një marrëveshje për linjë kredie me “ProCredit Holding” me një limit të patërhequr deri në shumën prej 15,000 mijë eurosh (2016: 15,000 mijë EUR), që maturohet më 11

mars 2018 (data e maturimit shtyhet automatikisht me një vit), dhënë me qëllim të përmbushjes së nevojave të përgjithshme financiare.

	Marrëdhënia	2017	2016
Të ardhura nga interesi:			
Të ardhura nga interesi nga bankat “ProCredit”	Nën kontroll të përbashkët	(13)	(7)
Të ardhura të tjera nga grupi “ProCredit”		183	1
		170	(6)
Shpenzime:			
Kompania mëmë: Shpenzimet e interesit për borxhin e varur		506	517
Kompania mëmë: Shpenzimet tjera administrative		1,456	1,217
Kompania mëmë dhe akademitë: Shpenzimet e trajnimit		675	575
Kompania mëmë: Tarifat e angazhimit	Kompani mëmë	198	128
“Quipu GmbH”: Shërbime të TI-së	Nën kontroll të përbashkët	1,341	1,339
“Quipu GmbH”: Tarifat e përpunimit të kartelave		1,360	1,271
		5,536	5,047

Kompensimi kryesor i menaxhimit:	2017	2016
Pagat	216	263
Kontributet pensionale afatshkurtra (skema e detyrueshme)	11	13
Tatimi mbi të ardhurat personale	20	24
	247	300

28. Zotimet dhe aktivet dhe detyrimet e kushtëzuara

	2017	2016
Zotimet për ofrimin e garancive, letër kredive dhe kredive		
Zotimet kreditore (shih detajet më poshtë)	62,239	61,281
Garancitë ndërkombëtare	17,638	16,840
Garancitë vendore	13,366	9,712
Letër kreditë	1,887	536
Minus: Provizionet e njohura si detyrime	(320)	(260)
	94,810	88,109
Zotimet kreditore		
Kartelat e kredive të pashfrytëzuara	3,059	3,909
Limitet e pashfrytëzuara të mbitërheqjes	31,309	38,818
Transhet e kredive të padisbursuara	15,199	9,732
Pjesa e pashfrytëzuar e linjave kreditore	12,672	8,822
	62,239	61,281

Letrat e garancive dhe të kredive të dhëna në favor të klientëve sigurohen nga kolaterale mjete monetare, pasuri të paluajtshme ose garanci të marra nga institucionet e tjera financiare.

Zotimet për ofrimin e kredive paraqesin zotimet kontraktuale për të dhënë kredi dhe kredi të cilat nuk kanë pagesa fikse si për shembull kartat e kreditit. Zotimet në përgjithësi kanë data fikse të skadimit ose kushte të tjera të përfundimit. Meqë angazhimet mund të skadojnë pa qenë të tërhequra, shumatat totale nuk paraqesin gjithësi kërkesat e parasë së gatshme.

Rastet Gjyqësore

Në vazhden e punës së zakonshme banka ballafaqohet me kërkesa ligjore dhe me raste gjyqësore. Menaxhimi i bankës beson se rezultati final i këtyre çështjeve ligjore, të hapura deri më 31 dhjetor 2017, nuk do të rezultojë në humbje materiale, përveç atyre të theksuara tashmë (Shënimi 24).

Zotimet e qirave operative

Banka ka lidhur kontrata operative të qirasë për ambiente të zyrave të saj. Më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 pagesat e ardhshme të qirave operative të paanulueshme për bankën ishin 211 mijë euro (2016: 231 mijë EUR). Shumica e këtyre zotimeve nuk zgjasin më shumë se një muaj.

29. Ngjarjet pas përfundimit të periudhës raportuese

Nuk ka ndodhur asnjë ngjarje materiale pas datës së raportimit që do të kërkonte shpalosje në pasqyrat financiare.